

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ JSR

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ราย 6 เดือน

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568 | Vol.11 No.1 January – June 2025

ISSN 2350 - 9406

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย ทางพระพุทธศาสนา ปรัชญา ศาสนา การศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และ นิติศาสตร์

เจ้าของ :

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

253/7 ถนนวิสุทธิเทเพ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

โทรศัพท์ 042-814-978 เว็บไซต์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jslc>

อีเมล slc.journal@mbu.ac.th

ที่ปรึกษา

พระราชวรสุธี

เจ้าคณะจังหวัดเลย (ธ)

พระสุทิวชิระเมธี, ดร.

รองอธิการบดีวิทยาเขตศรีล้านช้าง

พระมหาวัฒนา สุรจิตโต, ดร.

ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการศรีล้านช้าง

พระมหาจณมถล อภิรัตน์,ดร.

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง

บรรณาธิการ : พระครูพิสุทธิธรรมมาภรณ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผศ.ดร.จักรกฤษณ์ โปดพล

กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย :

รศ.บุญช่วย ศิริเกษ

รศ.ดร.สุพัฒน์ อนันต์จารย์

ผศ.ดร.วิชณพงศ์ ศรีจันทร์

หน่วยงานภายนอก :

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พุทธรักษ์ ปรานนอก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.อุเทน วัชรชินโรส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผศ.ดร.ศักดิ์นาถรณ์ นันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผศ.ดร.ประสงค์ หัสริทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-blind peer review) เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้นิพนธ์ต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสารฯ พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้นิพนธ์ต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะในวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนพร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนบทความจะได้รับการตีพิมพ์

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน / ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

พิมพ์ที่ : สำรวจก้อปบ้านใหม่
 34/6 ชุมชนบ้านใหม่ ถ. วิสุทธิเทพ ต. กุดป่อง
 อ. เมือง จ. เลย

บทบรรณาธิการ

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ฉบับนี้เป็นฉบับปีที่ 11 ฉบับที่ 1 เนื้อหาของบทความเป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ปรัชญา การศึกษา รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ทั้งในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการและการวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วยบทความจำนวน 10 บทความ ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู 2) กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 3) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแก้วแปบ จังหวัดบุรีรัมย์ 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 5) แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย 6) การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 7) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 8) กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9) การศึกษาแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน 10) การพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์พิจารณาคุณภาพบทความทุกบทความในวารสารฯ และคณะทำงานวารสารฯ ทุกท่านที่ช่วยให้การจัดทำวารสารฯ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้เขียนบทความ นักวิจัยและผู้อ่านทุกท่านที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด และขอเชิญชวนให้ท่านส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฯ ฉบับต่อไป

กองบรรณาธิการ

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์

บทความที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและเผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เป็นทัศนคติและข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนคติและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บรรณาธิการแถลง..... ก

- ♦ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู
(GUIDELINES FOR DEVELOPING INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF PRIVATE SCHOOL UNDER
NONG BUA LAM PHU PROVINCE)
วีรวัฒน์ วังหนองเสือ, ศักดินาภรณ์ นันท์ และสุชาติ บางวิเศษ..... 1

- ♦ กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
(ADMINISTRATION STRATEGIES OF SCHOOL LIVING LIBRARY MANAGEMENT OF FUNDAMENTAL EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)
สุขุม พรหมเมืองคุณ, สุชาติ บางวิเศษ และศักดินาภรณ์ นันท์ 17

- ♦ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ จังหวัดบุรีรัมย์
(DEVELOPING LEARNING OUTCOMES IN THAI HISTORY OF THE EARLY RATTANAKOSIN PERIOD USING
PROBLEM-BASED LEARNING WITH MULTIMEDIA OF SIXTH - GRADE STUDENTS BAN NONG THUA PAEP SCHOOL
BURIRAM PROVINCE)
อมรรัตน์ สมคิด และพรชัย ผาดไธสง..... 31

- ♦ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
(GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE LEADERSHIP IN THE NEW NORMAL ERA OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF PATHUM THANI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 1)
มรกต ชินนอก และจุลดิศ คัญทัพ 41

- ♦ แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย
(GUIDELINES FOR MANAGING AND DEVELOPMENT TOURIST THE FLOATING SKY ROAD TOURIST ATTRACTION,
LOEI WANG SAI SUB-DISTRICT, PHU LUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE)
พรรณธรรณ บุตรดีสุวรรณ, ตะวันรอน สังขวน, วิไลพร ยาชามป้อม และอุไรวรรณ บุขทิพย์..... 57

- ♦ การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบ PWIM ร่วมกับ
แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(DEVELOPMENT OF ENGLISH WRITING ABILITY USING THE PWIM LEARNING MANAGEMENT WITH LEARNING
APPLICATION FOR GRADE 4 THAI STUDENTS)
วลิตา หลอดทอง และชิตชไม วิสุตกุล 73

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

♦ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (THE LEARNING MANAGEMENT USING THE 5W1H TECHNIQUE WITH APPLICATIONS TO DEVELOP ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY OF GRADE 8 STUDENTS) ธรวานนท์ ประดิษฐ์ผล และชิตชไม วิสตุกุล	87
♦ กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (THE ADMINISTRATION STRATEGIES IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION OF SMALL SCHOOLS IN THE NORTHEAST REGION) สุชาติ บางวิเศษ, สุขุม พรหมเมืองคุณ, ศักดินาภรณ์ นันท์ และกานนท์ แสนเภา	101
♦ การศึกษาแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน (A STUDY ON MOTIVATION AND LEARNING STRATEGIES OF CHINESE UNDERGRADUATE STUDENTS MAJORING IN THAI AS A FOREIGN LANGUAGE: A CASE STUDY OF A UNIVERSITY IN YUNNAN PROVINCE, CHINA) Yu Zairui และชิตชไม วิสตุกุล	117
♦ การพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (DEVELOPMENT OF PROCESS SKILLS AND CREATIVITY IN SCIENCE OF GRADE 4 STUDENTS THROUGH LEARNING MANAGEMENT BASED ON STEAM EDUCATION CONCEPT) ดาริกา โยธี และชิตชไม วิสตุกุล	131
ภาคผนวก	147

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน
ในจังหวัดหนองบัวลำภู
**GUIDELINES FOR DEVELOPING INTERNAL QUALITY
ASSURANCE OF PRIVATE SCHOOL UNDER NONG BUA LAM PHU
PROVINCE**

วีรวัฒน์ วังหนองเสียว¹, ศักดินาภรณ์ นันท์², สุชาติ บางวิเศษ³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Weerawat Wangnongsiey¹, Sakdinaporn Nunttee², Suchart Bangwiset

^{1,2,3}Loei Rajabhat University

Corresponding Author Email: Weerawat.wang@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน 2) สร้างแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย และ ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน โดยการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน เมื่อพิจารณาจากความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีแนวทางการดำเนินการด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ดูแลติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทุกปีการศึกษาและนำผลจากการติดตามตรวจสอบ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษา โดยการดำเนินการควรมีการเตรียมการให้ความร่วมมือในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา สถานศึกษามีการนำผลการประกันคุณภาพภายในมาใช้ในการปรับปรุงงาน วางแผนและกำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายใน และมีการสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการเผยแพร่มาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบโดยผ่านคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่แต่งตั้งจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; การประกันคุณภาพภายใน; โรงเรียนเอกชน

ABSTRACT

This research therefore has the objectives to 1) study the current situation, desired situation and necessity for internal quality assurance operations in private schools 2) create guidelines for developing internal quality assurance operations in private schools which has 2 steps: step 1 in-depth interviews with target groups and step 2, group discussions and 3) evaluate guidelines for developing internal quality assurance operations in private schools by using expert evaluation.

The research results found that: 1) The current situation school administrators and teachers have opinions about the internal quality assurance operations at a high level overall. The desired conditions have opinions at the highest level overall. And from finding the index of priority of necessity in the aspect of evaluating and inspecting the quality of education within the school in the aspect of following up on the results of operations to develop the school to have quality according to educational standards and in the aspect of setting educational standards goals and target values of the school. 2) Guidelines for the development of internal quality assurance operations in private schools When considering the importance of the necessity there are guidelines for the implementation of evaluation and inspection of educational quality within the educational institution. The educational institution must appoint a committee to monitor and inspect the quality of education to oversee monitor and inspect the quality of education every academic year and use the results of monitoring and inspection to plan the development of administration in the educational institution. The operation should include preparation for cooperation in monitoring and inspecting the quality of education from the parent organization. In terms of monitoring the results of operations to develop the educational institution to have quality according to the educational standard criteria the educational institution uses the results of internal quality assurance to improve work plan and set the framework for internal quality assessment, and summarize the results of internal quality assessment every academic year. In terms of setting educational standards goals and target values of the educational institution the educational institution disseminates its educational standards to stakeholders through the educational standard setting committee of the educational institution appointed by all relevant parties. 3) The results of the evaluation of the development guidelines for internal quality assurance operations in private schools showed that the overall evaluation results were at the highest level in all aspects. When considering each aspect ranked from highest to lowest average, they were feasibility usefulness and appropriateness respectively.

Keyword: Guidelines for development; Internal quality assurance; Private school

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดความหมายและหลักการในมาตรา 6 ระบุว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ข้อ 3 “ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี”

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษากำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาไม่กำหนดเกณฑ์คุณภาพความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมที่ได้วางไว้ในแผน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาและไม่สามารถนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการประกันคุณภาพได้อย่างถูกต้อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่กำหนด ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีผลการตรวจสอบไม่ตรงกับความเป็นจริง รวมถึงขาดเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบที่ชัดเจน ด้านการจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานและด้านการจัดการ

ให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้ควบคู่ไปกับงานด้านการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560)

จังหวัดหนองบัวลำภู มีโรงเรียนเอกชนในระบบจำนวน 19 โรงเรียน มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานต้นสังกัด ที่กำกับดูแลเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษา 2563 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดทำระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่นำเข้าสู่ข้อมูลและส่งรายงานการประกันคุณภาพภายในผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งมักจะประสบปัญหาด้านบุคลากรขาดความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงการเตรียมข้อมูลที่จะนำเข้าสู่ระบบ ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดความล่าช้าและมีผลการประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภูมีคุณภาพ สอดคล้องกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้และเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดจนการตอบสนองนโยบายของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ที่มีแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู 2) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด

หนองบัวลำภู 3) เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผู้วิจัยได้วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

ระยะที่ 2 การกำหนดแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

ประชากรและตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 คน ครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 446 คน รวมทั้งสิ้น 476 คน

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 26 คน ครูครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 281 คน โดยการเปิดตารางเครซี มอร์แกน (R.V.krejcie & D.W.Morgan, 1986) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือเนื้อหาเท่ากับ 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 คน ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Qualified Expert) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน นักวิชาการด้านสถิติ จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษา

ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน 2) อาจารย์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาทางด้านวิจัย วัตถุประสงค์ และสถิติการศึกษา จำนวน 1 คน 3) ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ส่งชุดแบบสอบถามและผ่านระบบ Google Form เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นตัวอย่าง จำนวน 307 คน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการให้สัมภาษณ์พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ระบุวันเวลาที่ชัดเจน และส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. การประเมินแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภูผู้วิจัยส่งแบบประเมินอิงเกณฑ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการวิจัย จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

2. การสร้างแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยคัดเลือกจากค่าความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

3. การประเมินแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อ	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายใน	ส ก า พ ปัจจุบัน		แปล ผล	สภาพที่พึง ประสงค์		แปลผล	ค ว า ม ต้องการ จำเป็น PNI _{Modified}	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.			
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา	3.03	0.67	มาก	4.70	0.40	มากที่สุด	0.551	3
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การ ศี ก ษ า ข อ ง สถานศึกษา	3.51	0.82	มาก	4.81	0.38	มากที่สุด	0.370	7
3	การดำเนินงานตาม แผน พ ั ฒ น า ก า ร จ ั ด การศึกษาของสถานศึกษา	3.19	0.71	มาก	4.87	0.29	มากที่สุด	0.519	4
4	การประเมินผลและ ตรวจสอบ ค ุ ณ ภ า พ ก า ร ศี ก ษ า ก า ย ใน สถานศึกษา	3.01	0.55	มาก	4.82	0.32	มากที่สุด	0.607	1
5	การติดตามผลการ ดำเนินการเพื่พัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา	3.07	1.01	มาก	4.82	0.33	มากที่สุด	0.570	2
6	การจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของ สถานศึกษา	3.45	1.03	มาก	4.83	0.32	มากที่สุด	0.396	6
7	การพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.31	0.72	มาก	4.86	0.31	มากที่สุด	0.466	5
โดยรวม		3.22	0.79	มาก	4.81	0.34	มากที่สุด	0.50	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 0.82) 2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 1.03) และ 3) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.72) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.01$, S.D.= 0.55)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.29) 2) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.86$, S.D.= 0.31) 3) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.32) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.40)

ส่วนความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.607$) ลำดับที่ 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.570$) ลำดับที่ 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.551$) ลำดับที่ 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.519$) ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified} = 0.464$) ลำดับที่ 6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.396$) และลำดับที่ 7 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.370$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง (2564) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน วิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ 4) ประเมินรูปแบบฯ ที่ผ่านการทดลองแล้ว ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 7 ด้าน ตัวบ่งชี้ย่อย 63 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการพัฒนารูปแบบฯ พบว่า มีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ 1) การประกันคุณภาพภายใน 2) รูปแบบการบริหาร มี 5 ขั้นตอน ใช้ชื่อ "E - PDCA" 3) ผลการวัดความรู้ผู้เข้ารับการอบรมการใช้รูปแบบฯ ก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีการพัฒนาที่สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมินรูปแบบฯ พบว่า คุณภาพของรูปแบบด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์สินี วาดวงศ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 3) พัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 3 ระยะ ระยะที่ 1 ประชากรและตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายใน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ และ 32 ตัวชี้วัดดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและ 1.2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา 2.2) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับผลการศึกษา**ความต้องการจำเป็น**ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพล จันท์พล (2564) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ความต้องการ ะเป็นของการด ำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน เรียงล ำดับจากมากไปน้อย ได้แก่การจัดระบบบริหารและสารสนเทศการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

ผลการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ **องค์ประกอบที่ 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา** ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรับทราบ 2) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) การดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประภา พันธุ์มณี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัญหาสำคัญในการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาคือครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญ สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้เป็นเลิศในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การเรียนที่เป็นภาระงานสอนปกติ การพัฒนาระบบการจัดการต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบทั้งโรงเรียนสนองมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษาและต้องใช้ข้อมูลการประเมินเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง **องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** ประกอบด้วย

แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่างๆ 3) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการ บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ไชยตะมาตย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 พบว่า ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินการ ประกอบด้วย 1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2)การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและ 3)การจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจแผนพัฒนาการจัด การศึกษาก่อนดำเนินการทุกครั้ง 2)สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ 3)สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องทุกปี สอดคล้องกับ กัลยา เจริญมี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาในเครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเครือข่ายกรมหลวงชุมพรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสามลำดับ ได้แก่ ด้านการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดและด้านการ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษามีการเตรียมการให้ความ ร่วมมือในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด 2)สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ดูแลติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุก ปีการศึกษา 3)สถานศึกษามีการนำผลจากการติดตาม ตรวจสอบ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานใน สถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ ไชยวุฒิ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า การ ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการให้มี การประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพภายใน

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษามีการนำผลการประกันคุณภาพภายในมาใช้ในการปรับปรุงงานทุกครั้ง 2)สถานศึกษามีการ วางแผนและกำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายในที่ชัดเจนทุกปีการศึกษา 3)สถานศึกษามีการ

สรุปรายงานผลการประเมินภายในทุกปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรัพย์ เลิศทวีสิน(2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกรอบนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกรอบนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครพิจารณาจากความต้องการจำเป็นสามอันดับแรก ดังนี้ 1)ด้านการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ 2) ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ 3) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง **องค์ประกอบที่ 6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา** ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษามีการสรุปและเขียนรายงานประจำปีสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการของสถานศึกษา 2) สถานศึกษามีการนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบทุกปีการศึกษา 3)สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินตนเองที่เป็นการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ แรงชนน์ ขวัญศรี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมและรายได้ ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก และ **องค์ประกอบที่ 7 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง** ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษามีการนำผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินตนเองและผลการประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานในการวางแผนการพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา 2)สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกในสถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง 3)สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริรัตน์ ดวงเพชร(2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปิยะมหาราชาธิราช พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปิยะมหาราชาธิราช ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดกับบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน โดยให้ถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องการดำเนินการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมินโดยอิงเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญของแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบ โดยการประเมินอิงเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลากหลายแหล่งข้อมูลซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพการศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน โดยให้ถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้ได้เป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลต่อการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการต่อไป
4. ผู้บริหารควรร่วมกันกับครูผู้สอนวางแผนการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบการติดตามผลที่สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้แก่ครูในสถานศึกษาได้
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการทดลองใช้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้การนำผลที่ได้จากการวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป้าหมายและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. การ

ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การศึกษาระดับปฐมวัยและการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559). *คู่มือการตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559*.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564)*.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบ ระบบการประเมินผลภายใน สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2564). *แนวทางการประกัน คุณภาพภายนอก ภายใต้สถานการณ์โควิด-19*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย.
- ศิริชัย กาญจนาวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์และดิเรก ศรีสุขโข. (2550). *รูปแบบของระบบการบริหารจัดการแบบ บูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัสวภูมิ. (2550). “การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก” *วารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 2(2) : 76-85.
- สวัสดี โพธิวัฒน์. (2547). *การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด.(บริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุทุมพร จามรมาน. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ฟีนิกซ์พับลิชชิ่ง.
- เอกชัย บุรณธน. (2550). *ภาวะผู้นำ ทักษะคิดต้องงาน การมีส่วนร่วมในงานและพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กร : ศึกษาเฉพาะหัวหน้างานระดับต้นของธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Bardo, I.W.& Hartman, J.J. (1982). *Urban Sociology : A Systematic Introduction*. New York : F.E Peacock.
- Crosby, P.B. (1970). *Quality is Free in The Art of Making Quality Certain*. New York

: New American Library.

Daft, R. L. (1992). *Consumer Evaluation of Quality Management and Quality Assurance Systems for Schools*. Paper presented at the Australian Quality Council Conference, Sydney, Australia.

Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1994). *Total Quality Management and the School*. Buckingham : Open University Press.

Raj, M. (1996). *Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education*. New Delhi : ANMOL Publication PVC.

Smith, R. M. et al. (1980). *Management : Making Organizations Perform*. New York : McMillan.

กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ADMINISTRATION STRATEGIES OF SCHOOL LIVING LIBRARY MANAGEMENT OF FUNDAMENTAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุขุม พรหมเมืองคุณ¹, สุชาติ บางวิเศษ², ศักดินาภรณ์ นันท์³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Sukhum Prommuangkhun¹, Suchat Bangwiset², Sakdinaporn Nuntet³

^{1,2,3}Loei Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : Suchatb1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นการบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2) สร้างกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต
ของโรงเรียน วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และ
ครูผู้สอนรวม จำนวน 268 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 300 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี
และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า
5 ระดับ ระยะที่ 2 กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต มี 2 ขั้นตอนคือคือ ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก
กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 การ
สนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสนทนากลุ่ม ระยะที่ 3 การประเมินอิง
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาความถี่ ร้อย
ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธี
พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก และผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ส่วนผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน มีความ
ต้องการจำเป็นทุกด้านโดยมีค่า PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.17 ถึง 0.53

2) กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ และองค์ประกอบการบริหาร

ห้องสมุดมีชีวิต 5 ด้าน คือ 1) การจัดการสภาพแวดล้อม 2) การบริหารจัดการ 3) การบริหารสารสนเทศ 4) การจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต 5) การวัดผล มี 15 วิธีดำเนินงาน และ 20 กลไกการปฏิบัติ

3) ผลการประเมินผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับผลการประเมินเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร; การบริหารห้องสมุดมีชีวิต;

Abstract

This research aimed to 1) To study the current status, desired status, and needs of the school's living library management under the Office of the Primary Educational Service Area 2, Loei Province, 2) To create a strategy for the school's living library management, and 3) To evaluate the school's living library management strategy. The research method was divided into 3 phases. The sample group consisted of 32 school administrators and 268 teachers, totaling 300 people. The research instruments were questionnaires, interview forms, group discussion records, and assessment forms. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, index of needs, and content analysis.

The research results found that :

1) The results of the study of the current conditions of the school's living library management were at a high level overall, and the results of the study of the desired conditions of the school's living library management were at the highest level overall. As for the results of the study of opinions on the school's living library management, there were needs in all aspects with a PNI Modified value between 0.17 and 0.53.

2) The management strategy of the living library of the schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Loei Area 2 consists of 1) vision, 2) mission, 3) objectives and 5 components of living library management: 1) environmental management, 2) management, 3) information management, 4) living library activities, 5) measurement. There are 15 methods of operation and 20 implementation mechanisms

3) The results of the evaluation of the assessment of the school's living library management strategy, overall, had a high average. When considering each aspect, it was found that the aspects with the highest evaluation levels from highest to lowest average were: usefulness at the highest level, suitability at a high level, and feasibility at a high level.

Keywords: Management strategy; Living library management;

บทนำ

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ต่อบรรบบการจัดการศึกษาของประเทศที่ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่อง ซึ่งกันและกัน แต่จากสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันนั้น สังคมส่วนใหญ่ยังขาดความเชื่อมั่นต่อระบบการจัดการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้เพราะผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษายังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและท้องถิ่นอย่างแท้จริง อาจเป็นเพราะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดระบบการศึกษาของประเทศ ยังไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าระบบการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและตอบสนองต่อการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริงนั้นควรจะมีทิศทางไปในทิศทางใด หากต้องการให้การจัดการศึกษาของประเทศสามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการจัดระบบการศึกษา (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงมีการสนับสนุนการออกกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ดังจะเห็นได้จากได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศอันได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ที่บัญญัติให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้เกิดความเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและการจัดการศึกษาดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสังคมมีส่วนร่วมและต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิรูปการศึกษา และมีการกระจายอำนาจการศึกษาไปยังสถานศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร การตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดย “การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่างๆ อย่างตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มาตรา 23 การจัดกระบวนการเรียนรู้ของตัวเอง ครอบครัว สังคมและชุมชน มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรม

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง พร้อมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีความประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต และมาตรา 29 สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ จัดการศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้ตามธรรมชาติ จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลกัน อีกทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมอันดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้แหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม การศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2561) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สถานศึกษาควรดำเนินการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างแหล่งเรียนรู้ ชุมชน (พฤทธิ ศิริบริรักษ์พิทักษ์ และบุษกร เลิศวีระศิริกุล, 2555)

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษาคือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ส่งเสริมปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยเรียนโดยเฉพาะระดับขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมอันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ การระดมทรัพยากร และกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน สร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท แลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามความสามารถ และเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา

จากเหตุผล และความสำคัญของปัญหาการวิจัย ดังที่กล่าวมา คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในฐานะที่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ ภายใต้บทบาทหน้าที่เพื่อการวิจัย การเรียนการสอน การบริการวิชาการ ที่ต้องรับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ที่มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหาร ให้มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียน และเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการบริหารห้องสมุดมีชีวิต 5 ขั้นตอนคือ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการบริหาร 4) ด้านการจัดการกิจกรรม และ 5) ด้านการวัดผล ที่เป็นกลยุทธ์ในการบริหารห้องสมุดมีชีวิต ที่มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ โดยใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตที่เป็นแหล่งเรียนรู้ อันนำไปสู่ความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ระยะที่ 2 ร่างกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 145 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,207 คน รวม 1,352 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 268 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เกณฑ์การพิจารณา เป็นผู้บริหาร ครู และครูผู้รับผิดชอบห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จ พร้อมทั้งนิยามความหมายองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของปริมาณของข้อคำถาม รวมไปถึงความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ ที่ต้องการวัด (Index of Congruency : IC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและรูปแบบที่ใช้ในการจัดพิมพ์โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญ ขึ้นไป เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IC (Index of Congruency) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IC \geq 0.5$ และส่วนข้อคำถามที่มีค่า $IC \leq 0.5$ จะนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามตามคำแนะนำ และข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นด้านสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.90 ด้านสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.69 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 และนำไปดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้ (Try-out) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของ แบบสอบถามทั้งฉบับ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 แบ่งออกเป็นสภาพปัจจุบันมีค่าความเที่ยง 0.91 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเที่ยง 0.69

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ใช้ในการประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ด้วยการเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ประเด็นการบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน
3. การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อติดต่อส่งถึงผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และนัดหมายวัน เวลา ขอเชิญเข้าร่วมประชุม โดยผู้วิจัยได้มีผลสรุปการวิจัยจากระยะที่ 2 และนำร่างกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ส่งไปให้ผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ได้พิจารณาก่อนเป็นการล่วงหน้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และกำหนดเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2561)
2. การร่างกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 2) การยกร่างกลยุทธ์ (Drafting) โดยคัดเลือกจากค่าความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา
3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้วยการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน ใช้ในการประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารห้องสมุดมีชีวิต	สภาพปัจจุบัน		แปลผล	สภาพที่พึงประสงค์		แปลผล	ความต้องการจำเป็น	
	(D)			(I)			(PNI _{Modified})	
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		(I-D)/D	ลำดับที่
1. การจัดสภาพแวดล้อม	4.00	0.61	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด	0.17	5
2. การบริหารจัดการ	4.11	0.65	มาก	4.67	0.46	มากที่สุด	0.19	4
3. การบริหารสารสนเทศ	3.92	0.75	มาก	4.67	0.46	มากที่สุด	0.53	1
4. การจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต	4.07	0.66	มาก	4.64	0.50	มากที่สุด	0.22	3
5. การวัดผล	4.00	0.70	มาก	4.62	0.56	มากที่สุด	0.34	2
รวม	4.02	0.67	มาก	4.65	0.46	มากที่สุด		

สภาพปัจจุบันการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.67)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.65) ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.66) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการบริหารสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.75)

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.45) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.46) ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผล ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.56)

ผลการศึกษาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของการจำเป็นตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความต้องการจำเป็นทุกด้านโดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.17 ถึง 0.53 ด้านที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดตามลำดับความสำคัญ คือ 1) ด้านการบริหารสารสนเทศ มีค่า $PNI_{Modified} = 0.53$ 2) ด้านการวัด มีค่า $PNI_{Modified} = 0.34$ 3) ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตมีค่า $PNI_{Modified} = 0.22$ 4) ด้านการบริหารจัดการ มีค่า $PNI_{Modified} = 0.19$ และ 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม มีค่า $PNI_{Modified} = 0.17$

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ และห้องสมุดมีชีวิตของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสันติ มุ่งหมาย (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิตโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชานุเคราะห์) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิตโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชานุเคราะห์) 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิต 3) ศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารงาน ห้องสมุด 5 ดี มีชีวิต ในโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชานุเคราะห์) และ 4) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ของคู่มือการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิต ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิต ของโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชานุเคราะห์) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน ห้องสมุด 5 ดี มีชีวิต ของโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชานุเคราะห์) โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความต้องการจำเป็นทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าสูงสุด 3 อันดับ แรก ดังนี้ 1) ด้านการบริการสารสนเทศ 2) ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม 3) ด้านการวัดผล

กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วยกลยุทธ์การบริหารคือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการหรือศูนย์การเรียนรู้ที่แท้จริง พบว่า แนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ แผนงาน โครงการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวซึ่งสอดคล้องกับ สุบิน ไชยยะ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้าง ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา

ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธีกลุ่มตัวอย่างคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ทั้งของรัฐและเอกชนจำนวน 97 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ สถิติทดสอบ f-test ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา มี 5 กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การพัฒนาห้องสมุดให้เป็น แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตในยุคดิจิทัล 2) กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้คลังปัญญาสถาบันเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตนักศึกษา 3) กลยุทธ์การสร้างนวัตกรรมการสอนการรู้สารสนเทศดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา 4) กลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 5) กลยุทธ์ การพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาชีฟสารสนเทศ และ 4) องค์ประกอบการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน ประกอบด้วย

4.1) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม มีวิธีดำเนินงาน 1) เสริมสร้างการบริหารงานห้องสมุดให้มีสุนทรียภาพ สวยงาม และสบายตา 2) มีอาคาร สถานที่ ที่สะอาดร่มรื่นเหมาะสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน 3) มีการจัดการมุมมองที่สวยงามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องสมุด ให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกัน **มีกลไกสู่การปฏิบัติ** 1) วางแผนการดำเนินงานการจัดการสภาพแวดล้อม 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ที่กำหนดไว้ 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และ 4) ปรับปรุงพัฒนางานการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุฒิ ด้วงบัว (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องสมุดประชาชนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องสมุดประชาชนใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจุบันการปรับปรุง และพัฒนารูปแบบของห้องสมุด ได้รับความสนใจจากสถาบันบริการ สารสนเทศ นักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนบุคลากรของห้องสมุด ลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องสมุดประชาชน รวมถึงแนวคิดในการ พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องสมุดประชาชน พบว่า ห้องสมุดประชาชนใน ศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความอำนวยความสะดวกรองรับการเรียนรู้ จะต้องสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถ ดึงดูดบุคคลที่มีความชอบความสนใจคล้าย ๆ กันไม่ว่าเด็กผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ รวมไปถึงผู้พิการให้มาพบปะ เรียนรู้โดย ใช้พื้นที่และทรัพยากรของห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ **4.2) ด้านการบริหารจัดการ มีวิธีดำเนินงาน** 1) มีการทำบัตรให้บริการ ยืม-คืน หนังสือ ตำรา สื่อ สิ่งพิมพ์ของห้องสมุดสำหรับนักเรียนทุกคน 2) มีการให้บริการห้องสมุด ยืม-คืน หนังสือ ในรูปแบบดิจิทัล 3) มีเครื่องคอมพิวเตอร์ และมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการกับนักเรียน **มีกลไกสู่การปฏิบัติ** 1) วางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการ 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และ 4) ปรับปรุงพัฒนางานการบริหารจัดการ อย่างต่อเนื่อง **4.3) ด้านการบริหารสารสนเทศ มีวิธีดำเนินงาน** 1) ห้องสมุดมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการยืม-คืน หนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์ที่รวดเร็ว และทันสมัย 2) มีการให้บริการสารสนเทศที่หลากหลายช่องทาง และแบบออนไลน์ 3) มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน **4.3.2) กลไกสู่การปฏิบัติ** 1) วางแผนการดำเนินงานการบริหารสารสนเทศ 2)

ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนางานการบริหารสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง 4.4) **ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต** 4.4.1) วิธีดำเนินงาน 1) มีการจัดกิจกรรมแข่งขันการตอบปัญหาของนักเรียน เกี่ยวกับการให้ความรู้การใช้บริการห้องสมุด 2) มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกมารยาท การแสดงออกพฤติกรรมที่ดีต่อผู้ใหญ่ แสดงความเคารพต่อบุคคลในวาระต่าง ๆ 3) มีมุมทางด้านวัฒนธรรม เสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมการทำความดี ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย 4.4.2) กลไกสู่การปฏิบัติ 1) วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนางานกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการจะต้องดูที่บริบทและปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยเนื่องจากรูปแบบของห้องสมุดที่มีความหลากหลาย และมีข้อจำกัด เรื่องของงบประมาณ บริบทของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับรุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนพบว่า ห้องสมุด มีการจัดการสารสนเทศด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ มีคอมพิวเตอร์อย่างน้อย 1 เครื่อง และสามารถเข้าถึงสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 1) รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลมากที่สุดต่อเป้าหมาย ทั้ง 3 ด้าน คือ การให้ความสำคัญกับลูกค้า รองลงมา คือ องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข และด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ โครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ ด้านการเรียนรู้ของชุมชน คือ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การสนับสนุนงบประมาณสำหรับบุคลากร 2) รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ของห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อเป้าหมายด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ ผู้นำการจัดการความรู้ ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ โครงสร้างองค์กรตามลูกค้าเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการเรียนรู้ของชุมชน คือ วัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับลูกค้า 3) รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อเป้าหมายด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขและด้านการเรียนรู้ของชุมชน คือ วัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญแก่ลูกค้า ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ โครงสร้างองค์กร และด้านการเรียนรู้ของ ชุมชน คือ สภาพของห้องสมุดที่เป็นมิตร และพบว่าไม่มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อเป้าหมายด้าน การเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเห็นได้ว่าปัจจัยการให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของห้องสมุดประชาชนทุกขนาด สำหรับห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ให้ความสำคัญต่อ เป้าหมายเพียงด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข และการเรียนรู้ของชุมชน 4.5) **ด้านการวัดผล** 4.3.1) วิธีดำเนินงาน 1) มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้บริการห้องสมุด 2) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน ที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน 3) มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรครู นักเรียนรับทราบโดยทั่วกัน 4.4.2) กลไกสู่การปฏิบัติ 1) วางแผนการดำเนินงานด้านการวัดผล 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการติดตามตรวจสอบ ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์ตามตัวชี้วัด ในการวัดผล อย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับผลการประเมินเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือด้านความเป็นประโยชน์ รองลงมา คือด้านความเหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านความเป็นไปได้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Pimsorn (2014) จากผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารมีความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย ด้านการบริหารสารสนเทศ มีความต้องการในระดับสูง ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

1.2 จากผลการวิจัยด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม มีความต้องการในอันดับรองลงมา ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในการให้บริการห้องสมุดมีชีวิต

1.3 จากผลการวิจัย ด้านการบริหารกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นความต้องการของชุมชน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในวิเคราะห์สภาพปัญหา และหาวิธีการแนวทางการพัฒนาให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 หรือโรงเรียนในเขตพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้ กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิต และองค์ประกอบการบริหารห้องสมุดมีชีวิต

1. กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน ประกอบด้วยกลยุทธ์การบริหารคือ **1) วิสัยทัศน์** บรรยากาศการให้บริการห้องสมุดที่มีชีวิตชีวา มีสุนทรียภาพ มุมมองสวยงาม ระบบสืบค้นข้อมูลที่รวดเร็ว ทันสมัย สื่อ สิ่งพิมพ์ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสารเป็นปัจจุบันตรวจสอบระบบการยืม คืนได้หลากหลายช่องทาง ผ่านระบบสื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย ภายในปี พ.ศ. **2) พันธกิจ** ที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จตาม

วิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ 3) เป้าประสงค์ ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับพันธกิจ และบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ จำนวน 5 ข้อ

2. องค์ประกอบการบริหารห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน ประกอบด้วย 2.1) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม มีวิธีดำเนินงาน 1) เสริมสร้างการบริหารงานห้องสมุดให้มีสุนทรียภาพ สวยงาม และสบายตา 2) มีอาคาร สถานที่ ที่สะอาดร่มรื่นเหมาะสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน 3) มีการจัดการมุมองที่สวยงามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องสมุด ให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกัน **กลไกสู่การปฏิบัติ** 1) วางแผนการดำเนินงานการจัดการสภาพแวดล้อม 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ที่กำหนดไว้ 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และ 4) ปรับปรุงพัฒนางานการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง 2.2) ด้านการบริหารจัดการ มีวิธีดำเนินงาน 1) มีการทำบัตรให้บริการยืม-คืน หนังสือ ตำรา สื่อ สิ่งพิมพ์ของห้องสมุดสำหรับนักเรียนทุกคน 2) มีการให้บริการห้องสมุด ยืม-คืนหนังสือ ในรูปแบบดิจิทัล 3) มีเครื่องคอมพิวเตอร์ และมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการกับนักเรียน **กลไกสู่การปฏิบัติ** 1) วางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการ 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และ 4) ปรับปรุงพัฒนางานการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง 2.3) ด้านการบริหารสารสนเทศ มีวิธีดำเนินงาน 1) ห้องสมุดมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการยืม-คืน หนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์ที่รวดเร็ว และทันสมัย 2) มีการให้บริการสารสนเทศที่หลากหลายช่องทาง และแบบออนไลน์ 3) มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน 4.3.2) กลไกสู่การปฏิบัติ 1) วางแผนการดำเนินงานการบริหารสารสนเทศ 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนางานการบริหารสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง 2.4) ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต 4.4.1) วิธีดำเนินงาน 1) มีการจัดกิจกรรมแข่งขันการตอบปัญหาของนักเรียน เกี่ยวกับการให้ความรู้การใช้บริการห้องสมุด 2) มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกมารยาท การแสดงออกพฤติกรรมที่ดีต่อผู้ใหญ่ แสดงความเคารพต่อบุคคลในวาระต่าง ๆ 3) มีมุมทางด้านวัฒนธรรม เสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมการทำความดี ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย 4.4.2) กลไกสู่การปฏิบัติ 1) วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนางานกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต อย่างต่อเนื่อง 2.5) ด้านการวัดผล 4.3.1) วิธีดำเนินงาน 1) มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้บริการห้องสมุด 2) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน ที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน 3) มีการนำผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรครู นักเรียนรับทราบโดยทั่วกัน 4.4.2) กลไกสู่การปฏิบัติ 1) วางแผนการดำเนินงานด้านการวัดผล 2) ดำเนินการตามแผนกิจกรรม ตามจุดมุ่งหมาย 3) มีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงแก้ไข 4) ปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์ตามตัวชี้วัด ในการวัดผล อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2561). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และบุษกร เลิศวีระศิริกุล (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารห้องสมุดโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองนักเรียน*. ปริญญาโทดุสิตบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2561). *หลักคิดการจัดการหลักสูตร และการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์. (2557). *การพัฒนารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศราวุฒิ ด้วงเป้า. (2564). *สภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องสมุดประชาชนในศตวรรษที่ 21*. ในวารสารมนุษยสังคมปริทรรศน์. ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564) หน้า 124-136.
- สนติ มุ่งหมาย. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดี มีชีวิตโรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชาชนเคราะห์)*. ขอนแก่น : โรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชาชนเคราะห์).
- สุบิน ไชยยะ. (2563). *กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา*. ในวารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 48 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2563) หน้า 124-136.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สภาการศึกษา.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Pimsorn, S (2014). *Student quality development strategy under the secondary educational service area office 41*. Journal of Education Studies, 42(3), 56-73.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน
ร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ จังหวัดบุรีรัมย์

**DEVELOPING LEARNING OUTCOMES IN THAI HISTORY OF THE
EARLY RATTANAKOSIN PERIOD USING PROBLEM-BASED
LEARNING WITH MULTIMEDIA OF SIXTH - GRADE
STUDENTS BAN NONG THUA PAEP SCHOOL
BURIRAM PROVINCE**

อมรรัตน์ สมคิด¹, พรชัย ผาดไธสง²

¹นักศึกษาสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน, ²อาจารย์สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Amonrat Somkid¹, Phornchai Phardthaisong²

¹Student in Curriculum and Instruction

²Lecturer in Curriculum and Instruction

Roi Et Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: Amonrat210461@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบ่งเป็น 3 วงรอบปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.39 – 4.62 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.38 ถึง 0.78 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 ถึง 0.71 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 87.50 ของคะแนนรวม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ตามที่กำหนด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน; สื่อประสม; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

Abstract

This research focused on enhancing learning outcomes in the Thai History course, the Early Rattanakosin Period, using problem-based learning (PBL) with multimedia for sixth-grade students. The objective was to ensure that students achieved an average score of at least 75% or higher of the total score. The study was an action research design, conducting over three cycles. The target group included eight sixth-grade students from Ban Nong Thua Paep School under the Office of Buriram Primary Educational Service Area 3 during the second semester in academic year of 2024. The research instruments comprised twelve lesson plans, totaling twelve hours. The evaluation results of the appropriateness of the learning management plan by experts have an average score ranging from 3.39 to 4.62. Along with a learning achievement test. The difficulty level ranges from 0.38 to 0.78, the discrimination power ranges from 0.21 to 0.71, and the reliability is 0.87. Data were analyzed by using percentage and mean. The findings indicated that sixth-grade students engaged in problem-based learning integrated with multimedia to achieve an average learning score of 87.50%, exceeding the predetermined criterion. Furthermore, all eight students met the passing criterion of 75% or higher of the total score.

Keywords: Problem-Based Learning (PBL); Multimedia; Outcomes in Thai History of The Early Rattanakosin Period

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ควรออกแบบการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการคิด รู้จักการวิเคราะห์ สรุปเหตุผล และผลกระทบ ของเหตุการณ์เรื่องราวในอดีต ข้อเท็จจริงในทางประวัติศาสตร์ ทั้งในชั้นเบื้องต้นและสูงกวานั้น รวมทั้งรู้จักวิธีการประวัติศาสตร์ และรักที่จะช่วยการค้นหาคำรู้เพิ่มเติมจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์สำคัญ คือ การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับตนเองให้มากที่สุด (เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา, 2559: 96) การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จึงควรมีการปรับบทบาทของครูผู้สอนที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการสืบค้นความรู้ โดยให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ฝึกทักษะคิด การค้นคว้า การสังเกตเพื่อเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ควรเกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ของการศึกษาประวัติศาสตร์กับสิ่งที่ผู้เรียนควรได้รับ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553: 132-135)

จากการศึกษารายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การจัดการเรียน การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ส่วนมากจะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเดิม บรรยายหน้าชั้นเรียน ใช้เรียนรู้แบบท่องจำ การจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ไม่หลากหลายและวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเนื้อหาหนักสลับซับซ้อน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และไม่เข้าใจความสนใจนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ และนักเรียนไม่เห็นความสำคัญในการเรียนของประวัติศาสตร์ เรียนไปทำไม เรียนแล้วนำไปใช้อย่างไร ตลอดจนความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนเก่งก็จะได้เรียนรู้อย่างรวดเร็ว นักเรียนอ่อนก็จะเรียนรู้ได้ช้า ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ 3 ปีซ้อนหลัง พบว่า ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 60.80 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 58.35 และในปีการศึกษา 2566 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 62.50 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ร้อยละ 75 (โรงเรียนบ้านหนองแก้วแปบ, 2566: 23) เมื่อพบปัญหาครูผู้สอนควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจในการเรียน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นนักเรียน ให้มีความกระตือรือร้น และสนใจในการเรียนมากขึ้น

แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัย จึงใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อนักเรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบเน้นพัฒนานักเรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนานักเรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งนักเรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อนักเรียน การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้ ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ และขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 6) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ยังเหมาะสมต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลาที่มีการเสริมแรงและสามารถใช้เสียงดนตรี สี สัน กราฟิก และภาพเคลื่อนไหว ทำให้ดูเหมือนของจริงและน่าเข้าใจในการทำการศึกษาปฏิบัติ หรือสถานการณ์จำลองได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เพราะสื่อมีความสนใจ เพิ่มความตั้งใจของนักเรียนมากขึ้น ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ได้มีการนำสื่อประสมไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อประสมแต่ละอย่างตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยดึงดูดความสนใจเชื่อมโยงข้อมูลการโต้ตอบระหว่าง สื่อกับนักเรียน ทำให้เกิดความเข้าใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (ณัฐชา ศรีรอด, 2564: 81 และวิชชุดา ชัยชมพู, 2560: 67)

จากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ในวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพื่อทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ให้สูงขึ้น โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) โดยมีวงจรปฏิบัติการ 3 วงรอบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม

- ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา ร่วมกับสื่อประสม
- ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ร่วมกับสื่อประสม
- ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ร่วมกับสื่อประสม
- ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้
- ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ
- ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 8 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ระดับพอใช้จำนวน 2 คน ระดับปานกลางจำนวน 3 คน และระดับอ่อน จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส 16102 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการ

จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม จะมีการเพิ่มสื่อประสมในแต่ละวงรอบ วงรอบปฏิบัติการที่ 1 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 4 จะใช้สื่อประสมในชั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ ร่วมกับสื่อประสมที่เป็นรูปภาพ มาให้นักเรียนดูประกอบ เพื่อทำความเข้าใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ มองเห็นปัญหา และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ วงรอบปฏิบัติการที่ 2 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 – 8 จะเพิ่มสื่อประสมในชั้นทำความเข้าใจกับปัญหา เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ร่วมกับสื่อประสมที่เป็น PowerPoint เข้ามาช่วยในการอธิบายเนื้อหา ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาและสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ และวงรอบปฏิบัติการที่ 3 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 – 12 เพิ่มสื่อประสมขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า นักเรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย ร่วมกับสื่อประสมที่เป็นวิดีโอ ในแต่ละเรื่องเพื่อให้นักเรียนได้เห็นทั้งภาพ และเสียง เกิดจินตนาการ และเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง แบ่งเป็นวงรอบปฏิบัติการ 3 วงรอบ ได้แก่ วงรอบปฏิบัติการที่ 1 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 4 วงรอบปฏิบัติการที่ 2 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 - 8 และวงรอบปฏิบัติการที่ 3 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 - 12

1.2 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ของนักเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวนวงรอบละ 10 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) และการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) การให้คะแนนในแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ คือ ถูกต้องให้ข้อละ 1 คะแนน ผิดให้ข้อละ 0 คะแนน ผ่านเกณฑ์มีค่าเฉลี่ย 7.5 คะแนน และมีค่าร้อยละ 75 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าหลังการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลัง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 คิดเป็นร้อยละ 33.75 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติม กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสื่อประสม คือ PowerPoint ในชั้นการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจ

เข้าใจกับปัญหา เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยนำไปวางแผนในวงรอบปฏิบัติที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.63 คิดเป็นร้อยละ 66.25 ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 2 คน และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 6 คน ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติม กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสื่อประสม คือ วิดีโอ ในขั้นการจัดการเรียนรู้ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยไปวางแผนในวงรอบปฏิบัติที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.50 ของคะแนนรวม ตามที่กำหนด และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยใช้แบบทดสอบวงรอบปฏิบัติที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงนำนักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไม่ผ่านเกณฑ์เข้าสู่วงรอบปฏิบัติการที่ 2 โดยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้มากกว่าได้รับความรู้ ฝึกการปฏิบัติแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยใช้ประสบการณ์ หลังจากทำการทดสอบท้ายวงรอบปฏิบัติการที่ 2 พบว่า นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ในการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 มากกว่าวงรอบปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 2 คน และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 6 คน ซึ่งยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงนำนักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไม่ผ่านเกณฑ์เข้าสู่วงรอบปฏิบัติการที่ 3 โดยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ในวงรอบปฏิบัติการที่ 3 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้มากกว่าได้รับความรู้ ฝึกการปฏิบัติแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยใช้ประสบการณ์ หลังจากทำการทดสอบท้ายวงรอบปฏิบัติการที่ 3 พบว่า นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ในการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 3 มากกว่าวงรอบปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นักเรียนสามารถเข้าใจ อธิบายเชื่อมโยงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้ ตอบคำถามมากยิ่งขึ้น และยังสามารถจัดสรร

เวลาในการทำใบงานได้อย่างเหมาะสม สามารถทำใบกิจกรรมได้ทันเวลา นำเสนอหน้าชั้นเรียนได้ดี และวิเคราะห์ข้อสอบได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาโดยสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการออกไปเผชิญกับสถานการณ์จริงที่เป็นปัญหาหรือผู้สอนจำลองสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญกับปัญหาก็ได้ เป็นการเรียนรู้ในกลุ่มนักเรียนที่มีขนาดเล็ก ทำให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง นักเรียนร่วมกันการวางแผนการแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่มนักเรียนมีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ลงมือแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสรุป โดยครูผู้สอนทำหน้าที่คอยกระตุ้นชี้แนะด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมนั้น ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เกิดความสนุกสนาน กล้าแสดงออก กล้าซักถามและกล้าแสดงความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำเสนอต่อเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียน และผู้สอนได้มีการเพิ่มสื่อประสมที่เป็นภาพนิ่ง วิดีโอ ในแต่ละวงรอบปฏิบัติการ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นตามลำดับ จนถึงวงรอบปฏิบัติการสุดท้าย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกษมสันต์ พุ่มกล้า (2563: 56) ที่พบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) มีทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรัญญา ทัพสุริย์ (2563: 135) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความเป็นมาของชาติไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความเป็นมาของชาติไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนได้มีบทบาทร่วมกัน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และมีการนำเสนอผลงาน ทำให้นักเรียนกล้าพูดการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น มั่นใจที่จะออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

1.2 ในการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ระยะเริ่มการจัดการเรียนรู้ นักเรียนยังดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนยังไม่เข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้และที่สำคัญนักเรียนยังมีความเคยชินกับการเป็นสืบทอดหาความรู้เอง ดังนั้น จึงต้องอธิบายขั้นตอนและวิธีการเรียนรู้

ให้กับนักเรียนจนเกิดความเข้าใจ ให้นักเรียนมีการปรับตัว เข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้มากขึ้นสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้นตามลำดับ

1.3 ผู้สอนควรบริหารเวลาในการจัดการเรียน การทำกิจกรรมให้เหมาะสม เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างและรับรู้ได้ไม่เท่ากัน ถ้าเร่งรีบเกินไปจะทำให้เกิดความรู้สึกกังวลในการเรียน และทำให้นักเรียนส่งใบงานไม่ทันเวลา

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกับสื่อประสม มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้หลายรูปแบบ เพราะสื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจดีขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

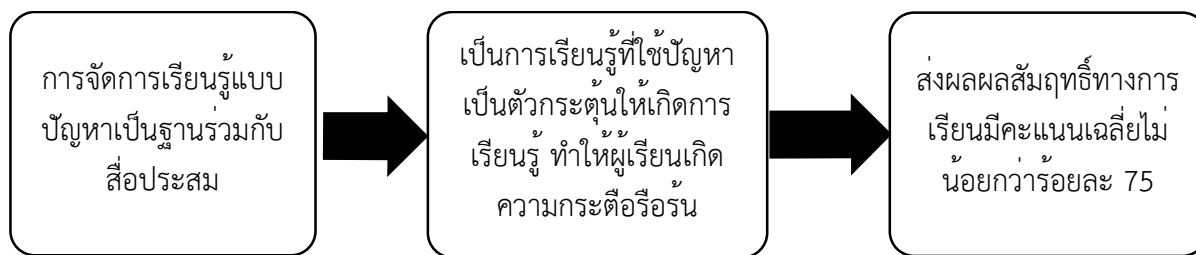
2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด และการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

2.2 ควรศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้สมัยสุโขทัย และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้บุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.50 ของคะแนนรวมตามที่กำหนด และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาร่วมกับสื่อประสม เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาโดยสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการออกไปเผชิญกับสถานการณ์จริงที่เป็นปัญหาหรือผู้สอนจำลองสถานการณ์ให้นักเรียนเผชิญกับปัญหาก็ได้ เป็นการเรียนรู้ในกลุ่มนักเรียนที่มีขนาดเล็ก ทำให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ อย่างแท้จริง นักเรียนร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่มนักเรียนมีการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ลงมือแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสรุป โดยครูผู้สอนทำหน้าที่คอยกระตุ้นชี้แนะด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เกิดความสนุกสนาน กล้าแสดงออก กล้าซักถามและกล้าแสดงความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำเสนอต่อเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- เกษมสันต์ พุ่มกล้า. (2563). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรม). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เฉลิม มลิตา นิตเขตต์ปรีชา. (2559). *เทคนิคการสอนประวัติศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชา ศรีรอด. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวลา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนสื่อประสม ชุด เวลาพาเพลิน*. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 5(2): 371-382.
- โรงเรียนบ้านหนองถั่วแปบ. (2566). *สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566*. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3.
- วิษชุดา ชัยชมภู. (2560). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง เงิน โดยใช้สื่อประสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดป่าตัน อำเภอเมืองเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาและการสอน). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้อยญา ทัพสุริย์. (2563). *การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความมาของชาติไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553). *การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

**GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE
LEADERSHIP IN THE NEW NORMAL ERA OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF
PATHUM THANI PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA 1**

มรกต ชินนอก^{1*}

จุลดิศ คัญทัพ²

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Morakot Chinnok^{1*}

Juladis Khanthap²

^{1,2}Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding Author E-mail: Chinnok_MM@outlook.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 322 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แล้วทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่นมีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์และ ภาวะผู้นำด้านจินตนาการ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่ามีทั้งหมด 4 ด้าน 19 แนวทาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to evaluate the current situation, desired situation, and requirements regarding creative leadership in the new normal era among school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1; and 2) to suggest guidelines for the development of creative leadership in the new normal era among these administrators. A mixed-method research methodology was implemented. The sample of the research was composed of 322 teachers working in schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 during the 2022 academic year. The sample was selected using stratified random sampling based on school size. The research instrument for data collection was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.90. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}). In addition, five school administrators were interviewed using a semi-structured interview format, and the data were analyzed using content analysis.

The research findings revealed that 1) The overall current situation of creative leadership in the new normal era among school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level, and the overall desired situation was also at a high level. According to the PNI_{modified}, the highest priority need was leadership in flexibility, followed by creativity, visionary leadership, and imaginative leadership, respectively; and 2) The proposed guidelines for the development of creative leadership in the new normal era among school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 comprised four key aspects and 19 specific guidelines.

Keywords: Leadership Creative Leadership; New Normal Era; School Administrators

บทนำ

การศึกษาไทยหลังวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก จากการประเมินสถานการณ์การศึกษาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาของสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2564) พบว่าวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาส่งผลต่อพื้นฐานความรู้ที่สำคัญ และมีผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคม สะท้อนได้จากที่ในหลายประเทศกำลังเร่งแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มอุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เด็กเข้าถึงการเรียนมากขึ้น ดังนั้นระบบการจัดการศึกษาแนวใหม่จึงต้องอาศัยสื่อการสอนที่ทันสมัยในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผู้เรียน โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสารสองทางผ่านระบบต่าง ๆ เช่น ระบบโทรทัศน์ ระบบอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ดังกล่าวมาข้างต้นโจทย์ที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่ต้องแสดงศักยภาพเผชิญกับความท้าทายในการบริหารจัดการเพื่อให้ศึกษาไม่สะดุดจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โนริถิ เบ็ญจวงศ์ และนิรุทธิ์ นันทมาศวังนรา, 2565) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความริเริ่มเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นและเจริญรุดหน้าไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาการต่าง ๆ ในโลกก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และการมีโลกทัศน์

ที่กว้างไกลจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์สามารถกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตลอดจนเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (นคร ชูสอนสาย, 2565)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการตอบสนองเชิงจินตนาการต่อสิ่งต่าง ๆ โดยการนำและประสานงานบุคคลด้วยแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ อย่างท้าทายเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดการริเริ่มสิ่งใหม่ สนับสนุนให้ผู้อื่นได้มีความสร้างสรรค์โดยการตั้งคำถามและการตัดสินใจในการนำผู้อื่น ดังนั้นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารจึงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครู อาจารย์และบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ และความท้าทายที่สลับซับซ้อนมากกว่าการคงสภาพที่เป็นอยู่แบบเดิม (รัตนภรณ์ ชูรา, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพื้นที่ความรับผิดชอบ 4 อำเภอ ในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอคลองหลวง ซึ่งมีพื้นที่ติดกับจังหวัดกรุงเทพมหานครและได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา จึงมีการกำหนดนโยบายปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้สอดคล้องกับยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังขาดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะไม่ได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานหลักของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน และฝ่ายวิชาการ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานฝ่ายวิชาการ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน แสดงให้เห็นถึงคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง อันเนื่องมาจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องหาแนวทางแก้ไข พัฒนาอย่างเร่งด่วนเพราะหากผู้เรียนยังมีปัญหาด้านการเรียนรู้และปัญหาด้านพฤติกรรมก็ยากที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพต่อไปได้ การแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ จำเป็นจะต้องมีผู้นำสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจะดำเนินการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น (จักรกฤษ ภิรมย์, กฤษณก ดวงชาต และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ, 2567)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวมา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ด้วยเหตุดังกล่าวนี้นักวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ว่าเป็นอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ปทุมธานี เขต 1 ควรเป็นอย่างไร เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณนำมาสังเคราะห์หาความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,039 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2566) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 322 คน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตัวแปรตามขนาดของโรงเรียน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

แล้ว มาทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบคัตออก โดยนำรายชื่อแต่ละโรงเรียนแยกตามขนาดของโรงเรียนที่กลุ่มประชากรปฏิบัติหน้าที่

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ทั้งนี้การเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) โดยมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านความยืดหยุ่น 2) ด้านวิสัยทัศน์ 3) ด้านจินตนาการ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยคำถามทุกข้อต้องตอบ 2 สภาพ คือ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ระดับ 1, 2, 3, 4, 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด, น้อย, ปานกลาง, มาก, และ มากที่สุด ตามลำดับ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงหรือความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา จากการนำประเด็นคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพความตรงด้านเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 และนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.90

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นกลุ่มผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความ

อนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่กลุ่มประชากรเป้าหมายปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยใช้ Google Forms เป็นเครื่องมือในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ และสร้าง Qr Code เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการสแกนเพื่อตอบข้อคำถามที่สร้างขึ้น ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามพบว่าสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 322 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยรังสิต ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ และผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ พร้อมข้อคำถามไปยังผู้ให้ข้อมูลทางออนไลน์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทราบล่วงหน้า หลังจากนั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามกำหนดวันนัดหมาย โดยเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้เรียบร้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ความหมายดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคล้านวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้วยเทคนิค Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562) ดังสมการต่อไปนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D) / D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ฯ แต่ละด้าน ซึ่งจะนำเสนอข้อที่มีค่า $PNI_{modified}$ มากที่สุด เนื่องจากมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาเป็นลำดับแรก และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 322 คน โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 81.68 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 54.35 และตำแหน่งวิทยฐานะครูผู้ช่วยจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 53.73 โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.71$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, $S.D.=0.72$) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านความยืดหยุ่น สภาพการดำเนินการปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, $S.D.=0.72$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, $S.D.=0.69$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการปัจจุบันสูงที่สุดคือ ผู้บริหารคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.73$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายวิธี มีการปรับเปลี่ยนความคิดได้หลากหลายมุมมอง ($\bar{X}=4.12$, $S.D.=0.71$) ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.12$, $S.D.=0.73$) ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X}=4.09$, $S.D.=0.71$) และ ผู้บริหารเปิดใจรับฟังและยอมรับความคิดใหม่ ๆ ($\bar{X}=4.04$, $S.D.=0.74$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ข้อที่มีความพึงประสงค์สูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายวิธี มีการปรับเปลี่ยนความคิดได้หลากหลายมุมมอง ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.68$) รองลงมา เป็นผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X}=4.53$, $S.D.=0.69$) ผู้บริหารคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.70$) ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.71$) และ ผู้บริหารเปิดใจรับฟังและยอมรับความคิดใหม่ ๆ ($\bar{X}=4.51$, $S.D.=0.68$)

1.2 ด้านวิสัยทัศน์ สภาพการดำเนินการปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.71$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=0.74$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการปัจจุบันสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถเรียนรู้ พร้อมปรับเปลี่ยนเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ก้าวทันต่อสถานการณ์ และมองหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.71$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์ความเป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.72$) ผู้บริหารสามารถวางแผนแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.68$) ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.70$) และผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้ครูใน

โรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X}=4.09$, $S.D.=0.74$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ข้อที่มีความพึงประสงค์สูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้ครูในโรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.74$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.71$) ซึ่งเท่ากันกับ ผู้บริหารสามารถเรียนรู้ พร้อมปรับเปลี่ยนเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ก้าวทันต่อสถานการณ์ และมองหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.71$) ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์ความเป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ($\bar{X}=4.36$, $S.D.=0.76$) และ ผู้บริหารสามารถวางแผนแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.34$, $S.D.=0.77$)

1.3 ด้านจินตนาการ สภาพเป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.70$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, $S.D.=0.76$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการปัจจุบันสูงที่สุดคือ ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาและความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจ ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.67$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความเมตตา มองโลกในแง่ดี ให้โอกาสและให้อภัย ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.71$) ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.68$) ผู้บริหารมีพฤติกรรมในการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่เด่นชัด อย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.70$) และผู้บริหารมีความสามารถในการลดความขัดแย้ง และส่งเสริมความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ($\bar{X}=4.13$, $S.D.=0.75$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ข้อที่มีความพึงประสงค์สูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.75$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการลดความขัดแย้ง และส่งเสริมความคิดเห็น ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=0.75$) ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาและความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจ ($\bar{X}=4.37$, $S.D.=0.77$) และ ผู้บริหารมีพฤติกรรมในการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่เด่นชัด อย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.36$, $S.D.=0.78$) ซึ่งเท่ากันกับ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความเมตตา มองโลกในแง่ดี ให้โอกาสและให้อภัย ($\bar{X}=4.36$, $S.D.=0.72$)

1.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์ สภาพเป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, $S.D.=0.72$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, $S.D.=0.70$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการปัจจุบันสูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการกระตุ้น และชักนำให้ครูได้ใช้แนวคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.69$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.72$) ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดที่หลากหลาย มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ($\bar{X}=4.12$, $S.D.=0.72$) ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.11$, $S.D.=0.74$) และผู้บริหารมีความสามารถในการคิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ ($\bar{X}=4.06$, $S.D.=0.72$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ข้อที่มีความพึงประสงค์สูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และสร้าง

นวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.66) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.72) ซึ่งเท่ากันกับ ผู้บริหารมีความสามารถในการกระตุ้น และชักนำให้ครูได้ใช้แนวคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.66) ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดที่หลากหลาย มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.73) และ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.71)

2. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ใน ยุควิถีชีวิตใหม่	สภาพเป็น จริง		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{Modified}	ลำดับ
ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น	4.11	0.72	4.53	0.69	0.09	1
ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์	4.15	0.71	4.38	0.74	0.05	3
ภาวะผู้นำด้านจินตนาการ	4.16	0.70	4.37	0.76	0.05	3
ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์	4.13	0.72	4.42	0.70	0.07	2
รวม	4.14	0.71	4.43	0.72	0.07	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ลำดับที่ 1 คือ ด้านภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น (PNI_{Modified} = 0.09) ลำดับที่ 2 คือ ด้านภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ (PNI_{Modified} = 0.07) ลำดับที่ 3 มีค่า PNI_{Modified} เท่ากัน 2 ด้านคือ ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (PNI_{Modified} = 0.05) และภาวะผู้นำด้านจินตนาการ (PNI_{Modified} = 0.05)

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ซึ่งสามารถสรุปได้ทั้งหมด 4 ด้าน 19 แนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น ควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 2.1.1 ผู้บริหารควรเป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังความคิดเห็นผู้มีประสบการณ์ และคนรุ่นใหม่
- 2.1.2 ผู้บริหารควรหลีกเลี่ยงการออกคำสั่งควรใช้วิธีการโน้มน้าวใจ
- 2.1.3 ผู้บริหารควรยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
- 2.1.4 ผู้บริหารควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคลากร
- 2.1.5 ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจ คอยสนับสนุน ให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่บุคลากร
- 2.1.6 ผู้บริหารควรมีความคิดเชิงบวกกับบุคลากรและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร

2.2 ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารควรเป็นผู้มีความสามารถในการจูงใจให้ครูในโรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกัน

2.2.2 ผู้บริหารควรเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายชัดเจนร่วมกัน

2.3 ภาวะผู้นำด้านจินตนาการ ควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.3.1 สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 ผู้บริหารมองถึงอนาคต สร้างวิสัยทัศน์จากความรู้ ประสบการณ์ เพื่อนำมาพัฒนา

และแก้ปัญหา

2.3.3 มีทัศนคติที่ดี

2.3.4 มีกระบวนการคิดและสร้างกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

2.3.5 สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

2.3.6 เป็นผู้สื่อสารที่ดีและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร

2.3.7 การประชุมและการตัดสินใจร่วมกัน

2.3.8 สร้างความเชื่อมั่น และค่านิยมร่วมกัน

2.4 ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ ควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.4.1 ผู้บริหารควรมีความสามารถในการคิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ใฝ่ศึกษาความรู้และนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

2.4.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ร่วมกับการทำงาน

2.4.3 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำด้านจินตนาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดใจรับฟังและยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายวิธี สามารถปรับเปลี่ยนความคิดได้หลากหลายมุมมอง มีวิธีการคิดที่หลากหลาย มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ คิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ วางแผนแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นผู้ที่มีมุมมองการณ์ไกล สามารถเรียนรู้

ก้าวทันต่อสถานการณ์ และมองหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอ สร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาและความคาดหวังให้แก่บุคลากรได้ บริหารงานด้วยความเมตตา มองโลกในแง่ดี ให้โอกาสและให้อภัยอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิบตีซาม เจะหะ (2564) ที่พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำด้านจินตนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรครูต้องการที่จะให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้สามารถปรับตัวและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการในสถานศึกษากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้ โดยไม่คงที่หรือยึดติดกับแผนหรือรูปแบบวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ เป็นผู้เรียนรู้การบริหารความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์ (2562) ที่พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านความยืดหยุ่น ด้านการแก้ปัญหา ด้านการวิสัยทัศน์ และด้านจินตนาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางด้านความไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น และภาวะผู้นำด้านจินตนาการ

3. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านความยืดหยุ่น รองลงมาคือด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านจินตนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ การปรับเปลี่ยนความคิด แผนงาน การยอมรับความคิดเห็น การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การตัดสินใจ การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ ตลอดจนมีความอดทน มีความอิสระในการทำงาน มีความเป็นกันเอง คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือบุคลากรในสถานศึกษา มีความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย ตามงาม และจุฬาพรพรรณ ธาระแพทย์ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค COVID 19 มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งการระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อแทบทุกแง่มุมของชีวิตเรา รวมถึงความเป็นผู้นำด้วย ดังนั้นคุณลักษณะของภาวะผู้นำควรจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถใช้สติปัญญาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานและการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีในเหตุการณ์หรือวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น พบว่า การเป็นผู้เปิดใจรับฟัง ยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรหรือผู้มีประสบการณ์และคนรุ่นใหม่ หลีกเลี่ยงการออกคำสั่งควรใช้วิธีการโน้มน้าวใจ

มองคนให้เป็น เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน มีหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงาน ผู้บริหารควรเป็นนักจัดการและนักสื่อสารที่ดี มีความคิดเชิงบวกกับบุคลากรและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักเข้าใจผู้อื่น เชื่อมมั่นในตัวบุคลากร การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสื่อสารสองทางระหว่างผู้บริหารและบุคลากร เมื่อผู้บริหารมีทักษะการเป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ของบุคลากรด้วยความเท่าเทียมกัน และเคารพในมุมมองที่แตกต่าง จะเป็นการสร้างการมีส่วนร่วม ให้เกิดขึ้นในการทำงาน และช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันจะส่งผลให้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บรรยากาศทำงานที่ดีส่งผลให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คติพงษ์ อ่อนไชย และคณะ (2565) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

4.2 ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ พบว่า การเป็นผู้มีความสามารถในการจูงใจให้ครูในโรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายชัดเจนร่วมกัน เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน ส่งเสริมความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะกำหนดทิศทางในการทำงานโดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางร่วมกัน มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อแรงขับเคลื่อนให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คติพงษ์ อ่อนไชย และคณะ (2565) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาควรมีทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่มีความชัดเจน กว้างไกลและสร้างสรรค์เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

4.3 ภาวะผู้นำด้านจินตนาการ พบว่า การมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมองถึงอนาคต สร้างวิสัยทัศน์จากความรู้ ประสบการณ์ เพื่อนำมาพัฒนาและแก้ปัญหา มีทัศนคติที่ดี เป็นผู้สื่อสารที่ดีและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร มีการประชุมและการตัดสินใจร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่น และค่านิยมร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญปัญหาที่ต้องใช้ความคิดในการตัดสินใจ คิดแบบมีกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยมุมมองที่ละเอียดรอบคอบ คิดเชิงบวกและสร้างสรรค์ มองอนาคตในอุดมคติ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน คิดหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สร้างความเชื่อมั่น ค่านิยม และการมีส่วนร่วมให้แก่บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิษา เพ็ญศรี และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ (2566) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษา ด้านการมีจินตนาการ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสวงหาความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ ในการบริหารอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความหวัง ให้กับบุคลากรเพื่อให้เห็นเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน และมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์

4.4 ภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า การมีความสามารถในการคิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ คิดสร้างสรรค์ ใฝ่ศึกษาความรู้และนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ร่วมกับการทำงานและพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่ยึดติดกับแนวทางเดิม ๆ รู้จักปรับและประยุกต์ใช้ สร้างวิธีการทำงานที่หลากหลาย พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และพัฒนาตนเองเสมอ สามารถพลิกแพลงหาวิธีแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสม สร้างวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่จะทำให้องค์กรมีศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา สิริอด (2565) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มองโลกในแง่ดี มีความคิดเชิงบวกและมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความยืดหยุ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเปิดใจรับฟังและยอมรับความคิดใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเปิดรับฟังข้อมูลและเปิดใจรับฟังบุคลากรในองค์กร ซึ่งอาจมีการตั้งจุดรับข้อเสนอแนะเพื่อให้บุคลากรสามารถเสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้ครูในโรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเข้าร่วมกันได้ เช่น กิจกรรมกีฬาในบุคลากร กิจกรรมออกค่ายอาสา เป็นต้น โดยการสร้างเป้าหมายให้ครูปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการเพิ่มความรักและสามัคคีในองค์กร

1.3 ด้านจินตนาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการลดความขัดแย้ง และส่งเสริมความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการในการลดความขัดแย้ง หาสาเหตุของความขัดแย้ง และเป็นคนกลางในการเจรจายุติความขัดแย้งในองค์กร และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้พูดได้แสดงความคิดเห็นในมุมของตัวเองเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหารอบด้านมากที่สุด

1.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดค้น ดัดแปลง สร้างวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด โดยการฝึกคิดนอกกรอบ เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในตัว โดยอาจลองทำในสิ่งที่ไม่เคย

ทำ หรือไปในสถานที่ที่ไม่เคยไป เช่น การเปลี่ยนเส้นทางกลับบ้าน การเปลี่ยนสถานที่ดื่มกาแฟ การเดินเตร็ดเตร่ไปตามท้องถนน และหยุดมองสิ่งรอบตัว เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่แต่ละเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการสถานศึกษาและทักษะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุควิถีชีวิตใหม่นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยทักษะสำคัญดังนี้ 1) ด้านความยืดหยุ่น โดยสามารถปรับตัวและปรับเปลี่ยนวิธีคิดได้หลากหลายและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถแสดงออกถึงการคิดแบบใหม่ แปลกใหม่ การคิดริเริ่มหรือคิดวิธีการใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ และความคิดที่มีความหลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านวิสัยทัศน์ โดยสามารถวางแผนแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน สร้างสรรค์ มองการณ์ไกล ใจกว้าง เปิดรับสิ่งใหม่ๆ ไม่อคติ นำองค์กรไปสู่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดี มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ด้านจินตนาการ โดยแสดงออกของถึงความเชื่อ ความศรัทธาความคาดหวัง มีความคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน และสร้างมโนภาพที่ชัดเจนในจิตใจอย่างมีเหตุผล เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งในองค์กร และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

- คตพิงษ์ อ่อนไชย และคณะ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Journal of Modern Learning Development*, 7(2), 65-76.
- จักรกฤษ ภิรมย์, ฤชกนก ดวงชาต และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ. (2567). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 8(2), 552-566.
- ชุติมา สิริอด. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม*, 9(3), 105-120.

- นคร ชูสอนสาย. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- โนรีณี เบ็ญจวงศ์ และนิรุทธิ์ นันทมาศวังนรา. (2565). ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโควิด-19. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(47), 1-13.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- รัตนภรณ์ ชูรา. (2564). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วรรณิษา เพ็ญศรี และชยาگانต์ เรืองสุวรรณ. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดมหาสารคาม. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(6), 947-966.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). *สำรวจผลกระทบหลังโควิด-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการศึกษาโลก. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2567. แหล่งสืบค้น*
<https://thaipublica.org/2021/01/exploring-the-effects-of-covid-19-the-turning-point-of-world-education/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2566). *รายงานประจำปี. ปทุมธานี: กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรฯ.*
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- อำนวย ตามงาม และจุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค COVID 19. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 105-116.
- อิตติชาม เจะหะ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์
อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย
**GUIDELINES FOR MANAGING AND DEVELOPMENT TOURIST
THE FLOATING SKY ROAD TOURIST ATTRACTION,
LOEI WANG SAI SUB-DISTRICT, PHU LUANG
DISTRICT, LOEI PROVINCE**

พรรณธวรรณ บุตรดีสุวรรณ^{1*}, ตะวันรอน สึงยาน²

วิไลพร ยาขามป้อม³, อุไรวรรณ บุษทิพย์⁴

^{1,2,3,4}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Pantawan Butdeesuwat^{1*}, Tawanron Sungyuan²

Vilaiporn Yakampom³, Uraiwan Butsathip⁴

^{1,2,3,4}Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: pantawan.but@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนอแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวบนถนนลอยฟ้า จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานทดสอบ ได้แก่ สถิติ t-test และ F-test ตามวิธีของ LSD และทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แล้วทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า จำแนกตามอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) แนวทางการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ควรดำเนินการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวจากเดิมให้มีมาตรฐาน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ที่สามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีระบบ ให้เกิดความสะอาด ความสะดวก ความปลอดภัย ที่พร้อมรับมือกับเหตุสุดวิสัยที่คาดไม่ถึง รวมไปถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่จะเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้าให้มีความยั่งยืนและสวยงามทุกฤดูกาลของการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการ; การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว; ถนนลอยฟ้า

Abstract

This research aimed to 1) study the management operations for the development of the floating sky road tourist attraction, 2) compare the opinions of tourists on the management of the development of the floating sky road tourist attraction classified by personal factors, and 3) propose management guidelines for the development of the floating sky road tourist attraction. The sample consisted of 400 tourists who visited the floating sky road. The data collection tool was a questionnaire with a reliability of 0.98. The analysis was performed using basic statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics, including t-test and F-test according to the LSD method. Five shop owners and relevant government officials were interviewed using semi-structured interviews and content analysis.

The research results found that 1) the management operations for the development of the floating sky road tourist attraction were at the highest level overall. 2) The opinions of tourists on the management of the development of the floating sky road tourist attraction classified by age and average monthly income were significantly different at a statistical level of 0.05. 3) The management guidelines for the development of the tourist attraction were to improve the existing tourist attraction to meet established standards, improve the facilities and basic utilities that can serve tourists systematically, create cleanliness, convenience, and safety, and be ready to deal with unexpected events, including the participation of the community in managing the area will be a guideline for the floating sky road tourist attraction to be sustainable and beautiful throughout every tourism season.

Keywords: Guidelines for Managing; Tourism Development; Floating Sky Road

บทนำ

ปัจจุบันเทรนด์การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของประเทศไทย กำลังมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีข้อมูลที่นำเสนอมากขึ้น มีผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกิดขึ้นให้ประชากรบนโลกได้พบเจอกันบ้างแล้ว เรื่องเหล่านี้ไปกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวไทยเริ่มรับรู้ เข้าใจ และใส่ใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงธุรกิจการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เริ่มปรับตัว แก้ไข และหาแนวทางป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาครัฐอาทิตการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และภาคเอกชน จึงเริ่มมีกิจกรรมที่คอยส่งเสริมและเติมองค์ความรู้ให้แก่คนทั่วไปมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งให้การสนับสนุนเรื่องนี้มาตลอด เริ่มจาก หนังสือ อสท. ที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ในอดีต ก่อนที่คนจะรู้จักคำว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จวบจนถึงปัจจุบันก็มีแคมเปญมากมาย เช่น 7 Green Concept หรือแม้แต่ STGs ที่ผลักดันให้ธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะการโรงแรมได้ผลักดันตัวเอง ปรับตัวเข้าสู่ความยั่งยืนโดยทั่วกัน ซึ่งนโยบายดังกล่าวของประเทศไทย มีความสอดคล้องกับนโยบายของโครงการจากสหประชาชาติอีกด้วย สถานการณ์ทั้งหมดส่งผลให้อุตสาหกรรมในห่วงโซ่ความสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวไทยเริ่มมีการผลักดัน และพัฒนาอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการตื่นตัว และมีการปรับตัวเข้าสู่ความเป็น การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น อย่าง

น้อยก็เพื่อลดผลกระทบของปัญหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบวงกว้าง (ไทยรัฐออนไลน์, 2567)

ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดใจให้คนเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้เกิดความสุขใจ ลดความตึงเครียด เป็นแหล่งที่มาของรายได้ท้องถิ่นเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังสถานที่ที่โดยอ้อมเกิดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวจึงเกิดการกระจายรายได้ขึ้น ช่วยเปิดโลกทัศน์ให้กับประชาชนการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ทำให้มีโอกาสเรียนรู้ ได้สัมผัสได้รับประสบการณ์ตรง แหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปแบบเงิน ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์กว้างขวางที่ผู้อยู่ในท้องถิ่น ได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน ขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นสรุปได้ว่าบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ณัฐธัญ อัมใจจิตต์, 2564)

จังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทางภาษาและวิถีชีวิต มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามรอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อน และอุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้นานาชนิด และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในหลายพื้นที่ (สำนักงานจังหวัดเลย, 2565) โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกถนนลอยฟ้า จังหวัดเลย ถนนสาย 2016 ซึ่งเป็นพื้นที่มีจุดสูงสุดของถนนอยู่ที่บ้านเลย ตาวตาด ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย เชื่อมต่อกับอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ถนนลอยฟ้าภูมสูงบนภูหลวง คือเส้นทางถนนที่ทอดยาวตั้งอยู่บนภูเขาสูงในระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร มีจุดชมวิวภูเขาสูงใหญ่สลับซับซ้อน พร้อมความเขียวขจีในช่วงฤดูฝนและโอกาสได้เห็นทะเลหมอก แวะพักผ่อนที่ร้านกาแฟริมทาง จิบเครื่องดื่มชิล ๆ ชมวิวยสายตา ผ่อนคลายกับบรรยากาศสุดประทับใจ อยู่ในเส้นแบ่งเขตของ 2 จังหวัดพอดี ปัจจุบันบริเวณลานเดินข้างทางมีสะพานไม้สำหรับให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเก็บภาพประทับใจบนถนนลอยฟ้าแห่งนี้ สามารถมองเห็นความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบ 360 องศา ที่สำคัญคือความรู้สึกเมื่อได้ยืนบริเวณถนนแห่งนี้ทำให้สัมผัสได้ว่าตัวเรานั้นอยู่ใกล้กับท้องฟ้าและมวลไอน้ำหมอกที่ลอยอยู่รอบบริเวณ หากเดินทางมาภูหลวงหรือจะไปจังหวัดเพชรบูรณ์ก็ไม่ควรพลาดการขึ้นมาชมถนนลอยฟ้าแห่งนี้ (สำนักงานพื้นที่พิเศษเลย, 2566)

ดังนั้น ถนนลอยฟ้า สถานที่ท่องเที่ยวตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย แม้มีจุดเด่นและมีทิวทัศน์จุดชมวิวที่สวยงามน่าสนใจ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก ยังขาดการบริหารจัดการด้านมาตรฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ที่สามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีระบบ ให้เกิดความสะอาด ความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ด้วยการศึกษารายงานบุคคลเพื่อให้ได้แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยทำการศึกษาใน

ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อที่จะได้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยแนวทางการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

พื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวบนถนนลอยฟ้าระหว่าง เดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 แต่ด้วยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร Cochran (1953) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูลคือ 385 คน แต่ผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลจำนวน 400 คน เพื่อความสะดวกในการคำนวณและป้องกันความผิดพลาดในการตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแบบสอบถามด้วยตัวเองแบบบังเอิญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการ ถนนลอยฟ้า รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. ตัวแทนจากผู้ประกอบการร้านค้า จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ ต้องดำเนินกิจการในแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการถนนลอยฟ้า ไม่น้อยกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยให้เลือกตอบ (Check List) ตามข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการดำเนินการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย มีลักษณะคำถามเป็นระดับมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบตามความเห็น ซึ่งคำถามในตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาศึกษาพัฒนาที่มีผล 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว 3) ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และ 5) ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงหรือความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม จากการนำประเด็นคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพตรงด้านเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ประกอบการร้านค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการ ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย โดยประกอบกิจการหรือปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 3 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ไปยังหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการในถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามพบว่าสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ถึงผู้ประกอบการร้านค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการ ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ และผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ พร้อมข้อคำถามไปยังผู้ให้ข้อมูลทางออนไลน์ เพื่อผู้ให้ข้อมูลได้ทราบล่วงหน้า

หลังจากนั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามกำหนดวันนัดหมาย โดยเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้เรียบร้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหา เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2 แบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอกุหลาบ จังหวัดเลย ซึ่งมีประเด็นศึกษาประกอบไปด้วย ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้การประมาณค่าแบบให้ค่า (Likert Scale) จำแนกเป็น 5 ระดับซึ่งมี เกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน	หมายความว่า	มีการดำเนินการมากที่สุด
4 คะแนน	หมายความว่า	มีการดำเนินการมาก
3 คะแนน	หมายความว่า	มีการดำเนินการปานกลาง
2 คะแนน	หมายความว่า	มีการดำเนินการน้อย
1 คะแนน	หมายความว่า	มีการดำเนินการน้อยที่สุด

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญ ใช้เกณฑ์แบบ Likert Scale โดยกำหนดค่าคะแนน (ชัซวาล เรื่องประพันธ์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวบนถนนลอยฟ้าระหว่าง เดือน มกราคม - มิถุนายน 2567 ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ได้จำนวน 400 ชุด

โดยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีอายุอยู่ที่ 26-35 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 มีสถานภาพโสด จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนวนลอยฟ้า

พบว่า การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนวนลอยฟ้า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านการสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.38) รองลงมาคือด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.42) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.44) ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพที่ชัดเจนในแต่ละด้านเพื่อให้ได้แนวทางการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนวนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย รายละเอียดภาพรวมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนวนลอยฟ้า ในแต่ละด้านและโดยภาพรวม

การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนวนลอยฟ้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินการ
ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	4.76	0.44	มากที่สุด
ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.77	0.42	มากที่สุด
ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว	4.79	0.42	มากที่สุด
ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.80	0.38	มากที่สุด
ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	4.78	0.43	มากที่สุด
โดยรวม	4.78	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.46) รองลงมา มี มีการประชาสัมพันธ์ในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง มีสื่อโฆษณาและสื่อประชาสัมพันธ์โซเชียลออนไลน์ เช่น Facebook TikTok Instagram Line ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.48) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายสาธารณะ ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.53)

1.2 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $S.D.=0.42$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.47$) รองลงมามีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ($\bar{X}=4.77$, $S.D.=0.47$) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการบริหารจัดการขยะและน้ำเสีย ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.48$)

1.3 ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=0.42$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การถ่ายรูปเช็คอินได้ส่วนลดเครื่องดื่มในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.45$) รองลงมามีจุดจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มให้นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.52$) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีนโยบายรักษาความสะอาดอย่างเหมาะสมและมีการตกแต่งจุดชมวิวแต่ละจุดให้สวยงามและสะอาด ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=0.45$)

1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.38$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีพื้นที่จอดยานพาหนะเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว และมีการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.82$, $S.D.=0.38$) รองลงมา มีบริการห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=4.76$, $S.D.=0.44$) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีจุดชมวิวในสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=0.43$)

1.5 ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีป้ายเตือนความปลอดภัยชัดเจนในแต่ละจุด ($\bar{X}=4.81$, $S.D.=0.42$) รองลงมามีความปลอดภัยในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีป้ายบอกเส้นทางชัดเจน ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.45$) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือมีเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการรักษาความปลอดภัยเบื้องต้น ($\bar{X}=4.76$, $S.D.=0.44$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพและรายได้ต่อเดือน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกันด้วยค่า Independent-Samples t-test พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ในเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ไม่แตกต่างกัน ส่วนการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Anova) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพและอาชีพ ที่

แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ไม่แตกต่างกัน
ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติในการ ทดสอบ	ค่า sig	ผลการ ทดสอบ
เพศ	t-test	0.42	ไม่แตกต่าง
อายุ	F-test	0.00*	แตกต่าง
สถานภาพ	F-test	0.44	ไม่แตกต่าง
อาชีพ	F-test	0.43	ไม่แตกต่าง
รายได้ต่อเดือน	F-test	0.01*	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มอายุต่าง ๆ และกลุ่มรายได้ต่อเดือนต่าง ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนว
ทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้
ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD ปรากฏผลดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการ
จัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
		4.13	3.91	4.38	4.30	4.31
ต่ำกว่า 25 ปี	4.13	-	0.22	0.25	0.17	0.18
26-35 ปี	3.91	-	-	0.47*	0.39	0.40*
36-45 ปี	4.38	-	-	-	0.08	0.07
46-55 ปี	4.30	-	-	-	-	.01
56 ปีขึ้นไป	4.31	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มอายุต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ
26-35 ปี มีความคิดเห็นว่าแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อย
กว่า กลุ่มอายุ 36-45 ปี และกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 10,000	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001 บาทขึ้นไป
		3.92	4.05	4.25	4.42
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.92	-	0.13	0.33*	0.50*
10,001-20,000 บาท	4.05	-	-	0.20	0.37*
20,001-30,000	4.25	-	-	-	0.17
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	4.42	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีความคิดเห็นว่าแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อยกว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท และกลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นว่าแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อยกว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า

ซึ่งสามารถสรุป แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ในแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ควรมีสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายสาธารณะมากยิ่งขึ้นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเข้าใจได้ และควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์หรือมีการสร้างคอนเทนต์ (Content) ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติกับนักท่องเที่ยวได้ตระหนักและมีจิตสำนึกการอนุรักษ์ธรรมชาติที่สวยงามตลอดไป รวมไปถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่จะเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้าให้มีความยั่งยืนและสวยงามทุกฤดูกาลของการท่องเที่ยว

3.3 ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบและหน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสำคัญกับสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะมีพื้นที่ในการทิ้งขยะที่เป็นสัดส่วนและเพียงพอตลอดจนการควบคุมดูแลราคาของที่พัก อาหารและเครื่องดื่มให้อยู่ในราคามาตรฐานและเป็นราคาที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น

3.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวจากเดิมให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น เช่น ควรมีบริการห้องน้ำสะอาด เพิ่มจุดทิ้งขยะ เพิ่มจุดถ่ายรูปที่ปลอดภัย ให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3.5 ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มจุดบริการภายในแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนและผู้ดูแลการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการรักษาความปลอดภัย เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การแจ้งเหตุผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอกุหลาบ จังหวัดเลย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้ามีการปรับปรุงและพัฒนาที่เด่นชัดที่สุดคือการมีพื้นที่จอดยานพาหนะเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่จอดรถเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในถนนลอยฟ้า ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือทั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจากชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินวัฒน์ แสงศิลา และเชมณัฐ ภูทองไชย (2563) ที่พบว่า แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินบ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ซึ่งในปัจจุบันถูกให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดทั้งจากภาครัฐและผู้ประกอบการในชุมชน โดยเน้นการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน อาทิ การมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย ประปาไฟฟ้าส่องสว่างเพียงพอต่อความต้องการ และการคมนาคมท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางเข้ามายังสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน การเดินทาง การจอดรถสะดวก มีไฟฟ้าส่องสว่างตลอดเส้นทาง

ส่วนด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ สะท้อนให้เห็นว่าการโฆษณาและประชาสัมพันธ์นั้นให้ความสำคัญที่ค่อนข้างน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อาจเกิดจากขาดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้และเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยว หรืออาจขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงในหลากหลายช่องทางของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดียออนไลน์ เช่น Facebook, TikTok, Instagram, Line เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมโล, พระมหาสุนันท์ สุนนโท และพระปลัดระพิน พุทธิสารโร (2564) ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากบุคลากรในท้องถิ่นส่วนมากเป็นผู้สูงอายุและเป็นคนในพื้นที่จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

2. กลุ่มอายุต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า แตกต่างกัน มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 26-35 ปี มีความคิดเห็นว่าแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อยกว่า กลุ่มอายุ 36-45 ปี และ 56 ปีขึ้นไป จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคนที่อยู่ในอายุน้อยกว่าระหว่าง 26-35 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ายังดำเนินการได้น้อยกว่ากลุ่มอายุมากกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มอายุระหว่าง 26-30 มีทั้งอยู่ใน Gen Y และ Gen Z ซึ่งกลุ่มเจนเอเรชั่น (Generation) ทั้งสองเป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ประกอบกับวิถีการดำเนินชีวิตและแนวคิดในการท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากยุคก่อนหน้านี้มากพอสมควร โดยทั้งสองเจนเอเรชั่นนี้จะคุ้นเคยการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการดำเนินการบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้าที่พบว่ามีการประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดียออนไลน์มีการดำเนินการอยู่ในลำดับน้อยที่สุด ซึ่งทำให้กลุ่มคนทั้งสองเจนเอเรชั่นต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนี้ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น มีจุดเช็คอินหรือจุดที่สามารถเป็นเอกลักษณ์ในการถ่ายรูปลงสื่อสังคมออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมรศรี คำตรง (2566) ที่พบว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Z มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ โดยมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวมีการค้นหาข้อมูลผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันก่อนการเดินทางและให้ความสำคัญเรื่องการโฆษณาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ

3. กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้าแตกต่างกัน มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีความคิดเห็นที่แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อยกว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท และกลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นที่แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ามีการดำเนินงานน้อยกว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้ายังดำเนินการได้น้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวในแต่ละครั้งต้องมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก ผู้ที่มีรายได้น้อยจึงไม่สามารถใช้จ่ายเงินจำนวนมากเพื่อซื้อความสะดวกสบายให้ตนเองได้ ดังนั้นผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าจึงต้องพึ่งบริการที่ราคาถูกหรือเป็นบริการที่แหล่งท่องเที่ยวจัดให้ฟรีแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งอาจจะไม่สะดวกสบายมากนัก อาทิเช่น จุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปบางแห่งยังต้องเสียค่าบริการเข้าไปหรือต้องซื้ออาหารเครื่องดื่มก่อนถึงจะสามารถเข้าไปได้ หรือในส่วนราคาของที่ฝาก อาหารและเครื่องดื่มในแหล่งท่องเที่ยวยังคงมีราคาที่สูง ซึ่งยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ สมารักษ์, นันทกัศ บุษจรกุล และเปรมปรีดา ทองลา (2565) ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยพบว่า สินค้าและบริการของชุมชนมีราคาสูงขึ้น การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ทั่วถึงและรายได้จากการท่องเที่ยวยังไม่แน่นอน ส่งผลให้การควบคุมราคาสินค้าและบริการยังไม่คงที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวที่อาจมีรายได้ไม่สูงนัก ทำให้การซื้อสินค้าหรือบริการบางอย่างไม่สามารถซื้อหรือใช้บริการได้เพราะเนื่องจากราคาที่สูงเกินไป

4. แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจการร้านค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ พบว่า การพัฒนาควรมีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวจากเดิมให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น รวมถึงปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ที่สามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีระบบ ให้เกิดความสะอาด ความสะดวก ความปลอดภัย ที่พร้อมรับมือกับเหตุสุดวิสัยที่คาดไม่ถึง ทั้งนี้การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ ความรู้และกำลังพลในการพัฒนาจากทางภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้าให้มีความยั่งยืนและสวยงามทุกฤดูกาลของการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพทาย เพ็ชรเจริญ และณัฐพงศ์ พันธุ์น้อย (2564) ที่พบว่า แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน โดยหน่วยงานภาครัฐผู้วางแผนการพัฒนาจำเป็นต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเข้ามาช่วยในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนจะเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามัคคีกันมากขึ้น อีกทั้งจะทำให้ชุมชนมีการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอนาคตที่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวไปพร้อมกับการสร้างความพึงพอใจในการท่องเที่ยว การรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม รวมถึงการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนเอาไว้ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันจัดทำการตลาดและสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น ทางการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์หรือมีการสร้างคอนเทนต์ (Content) ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ คู่มือการท่องเที่ยว แผ่นพับ ตลอดจนป้ายสาธารณะแนะนำการท่องเที่ยวทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน ให้มีองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยว ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัยในชุมชน และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือ และความรู้ในการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว สนับสนุนงบประมาณในการบริการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมตลอดจนสนับสนุนในเรื่องของการทำการตลาด และการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ให้แหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย เป็นที่รู้จักมากขึ้น ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย

1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เช่น การกำหนดมาตรฐานการบริการในแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ในการทิ้งขยะ จุดจอดรถ และกฎระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีการรวมกลุ่มของผู้ที่เกี่ยวข้องทำเข้าใจในความสำคัญของการมีส่วนร่วม

เกิดความร่วมมือและสามัคคีกันมากขึ้น โดยหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรทำหน้าที่เป็นตัวแทนการประสานงานให้คนในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรอำนวยความสะดวกเรื่อง การปรับปรุงถนน ห้องน้ำ จุดทิ้งขยะ และทัศนียภาพของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาความพร้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวถนนลอยฟ้า ควบคู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้ข้อมูลและคำแนะนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบด้านระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลในการนำไปวิเคราะห์ผลกระทบระยะยาวในอนาคตของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมโดยรวม

องค์ความรู้ที่ได้รับ

แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถนนลอยฟ้า ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยควรให้ควรสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด 2) ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ที่จะเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวถนนลอยฟ้าให้มีความยั่งยืนและสวยงามทุกฤดูกาลของการท่องเที่ยว 3) ด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการเอกชนต้องมีการประชุม วางแผนร่วมกันในการกำหนดมาตรฐานในการบริการ 4) ด้านการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวจากเดิมให้มีมาตรฐาน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่สามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีระบบ ให้เกิดความสะอาด ความสะดวก และ 5) ด้านการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยเพื่อพร้อมรับมือกับเหตุสุดวิสัยที่คาดไม่ถึงที่จะเกิดขึ้นตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2543). สถิติพื้นฐาน พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐธัญ อิ่มใจจิตต์. (2564). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พื้นที่ป่าชายแลน ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทินวัฒน์ แสงศิลา และเชมณัฐ ภูทองไชย. (2563). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินบ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร. วารสารปัญญาภิธาน, 5(1), 189-202.

- ไทยรัฐออนไลน์. (2567). เจาะลึกอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ทำอย่างไรถึงสามารถก้าวสู่ความสำเร็จของคำว่า "เที่ยวยั่งยืน". ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2568. แหล่งสืบค้น
<https://www.thairath.co.th/lifestyle/travel/thaitravel/2801946>
- พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโล, พระมหาสุนันท์ สุนนโท และพระปลัดระพิน พุทธิสารโร. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสระบุรี. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(2), 1-13.
- เพ็ญศิริ สมารักษ์, นันทศักดิ์ บุรขจรกุล และเปรมปรีดา ทองลา. (2565). ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 16(1), 46-57.
- เพทาย เพ็ชรเจริญ และณัฐพงศ์ พันธน้อย. (2564). แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่อนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์: กรณีศึกษาชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *สารศาสตร์*, 4(2), 867-880.
- สมรศรี คำตรง. (2566). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(1), 93-107.
- สำนักงานจังหวัดเลย. (2565). *ข่าวประชาสัมพันธ์จังหวัดเลย ทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2566-2567)*. เลย: สำนักงานจังหวัดเลย.
- สำนักงานพื้นที่พิเศษเลย. (2566). คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2560). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2568. แหล่งสืบค้น
https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/125919#google_vignette
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of psychological test*. (5th ed.). New York: Harper Collins.

การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

**DEVELOPMENT OF ENGLISH WRITING ABILITY USING
THE PWIM LEARNING MANAGEMENT WITH LEARNING
APPLICATION FOR GRADE 4 THAI STUDENTS**

วลิตา หลอดทอง^{1*}, ชิดชไม วิสตุกุล²

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Wasita Lordthong^{1*}, Chidchamai Visuttakul²

^{1,2}Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding Author E-mail: wasita.l65@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 43 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 8 แผน ร่วมกับแอปพลิเคชัน Quizizz, Fun Easy Learn, Echo English, Plickers 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test for dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) นักเรียนร้อยละ 79.07 มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM; แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้; ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this research article were to 1) compare the students' English writing proficiency before and after the implementation of PWIM (Picture Word Inductive Model) combined with a learning application, 2) compare the students' English writing proficiency after the implementation of PWIM combined with a learning application with a benchmark of 70%, and 3) examine the students' satisfaction with the learning process using PWIM combined with a learning application. The sample consisted of 43 Grade 4 students from a school under the Private Education Commission in Lopburi Province, selected through simple random sampling by lottery method using the classroom as a random unit. The research instruments included: 1) eight learning management plans for Basic English, integrated with the applications Quizizz, Fun Easy Learn, Echo English, and Plickers, 2) a 30-item English writing proficiency test, and 3) a 15-item student satisfaction questionnaire regarding the use of PWIM combined with a learning application. The statistical methods used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and the dependent samples t-test.

The research findings revealed that 1) students' English writing proficiency after learning was significantly higher than before, at the 0.01 level; 2) 79.07% of the students achieved English writing proficiency above the 70% benchmark after learning; and 3) Students' overall satisfaction with learning was at the highest level.

Keywords: PWIM Learning Model; Learning Application; English Writing Proficiency

บทนำ

ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่ใช้กันทั่วโลก มีความสากลเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั่วโลก อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในอีกหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการสร้างความสำเร็จต่อประเพณีวัฒนธรรม ด้านการค้าขายและธุรกิจ รวมไปถึงด้านการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มประชาคมอาเซียนและต่างประเทศทั่วโลก เป็นต้น เมื่อมีความหลากหลายและแตกต่างทางประเพณี วัฒนธรรมย่อมตระหนักถึงการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ภาษาอังกฤษจึงเป็นสื่อกลางเพื่อแสดงความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งในหลายๆ ประเทศทั่วโลกมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญกับทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาให้ก้าวหน้า ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษกลายเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถเท่าทันตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคนี้ ซึ่งสมรรถนะในรายวิชาภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย 4 ทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด ทั้ง 4 ทักษะจำเป็นต้องได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จากการฝึกลงมือปฏิบัติจริง ทั้ง 4 ทักษะจึงมีความสำคัญในการสื่อสารเป็นอย่างมาก (วราพรธ ภูพันธ์ และสุตตะนิง นฤพนธ์จิรกุล, 2566) แต่อย่างไรก็ตามทักษะการเขียนถือเป็นการสื่อสารที่มีวิธีการที่ซับซ้อนกว่าทักษะอื่น เพราะผู้ที่สามารถฟัง ผู้อ่านได้ดีจะต้องสามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาทางการเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ทักษะการเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการ

สื่อความหมายที่คงทนถาวรเป็นหลักฐานที่ดีกว่าทักษะอื่น ฉะนั้นผู้เขียนจึงต้องพยายามเขียนคำให้ถูกต้อง ใช้ภาษาที่ถูกต้อง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการเขียนที่มีประสิทธิภาพ ในการเขียน นอกจากต้องคำนึงถึงเนื้อความตามวัตถุประสงค์ ส่วนหนึ่งที่สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการสะกดคำด้วย เพราะการเขียน สะกดคำที่ถูกต้องนอกจากจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วแล้ว ยังช่วยให้ผู้เขียนเกิดความมั่นใจในตนเองทุกครั้งที่เขียน (กนกพร จันทะกล, 2564)

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้พบปัญหาการสอนคำศัพท์ให้แก่ผู้เรียน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจำคำศัพท์ได้ในระยะเวลาสั้น และไม่สามารถทำงานหรือกิจกรรมทางด้านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยมอบหมายให้ได้ สะท้อนจากการที่ผู้วิจัยให้ผู้เรียนแต่งประโยคสั้น ๆ ปรากฏว่านักเรียนจำนวนหนึ่งประสบปัญหาการเขียนสะกดคำและการเขียนเรียงเรียงให้เป็นประโยค จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM (Picture Word Inductive Model) มีความน่าสนใจและเหมาะกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM พัฒนามาจากฟังและการพูดคำศัพท์ของนักเรียนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเพิ่มคำศัพท์ในการอ่านและการเขียนเพื่อบ่มไปสู่อ่าน การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM จะนำเสนอด้วยภาพของฉากรูปถ่ายหรือรูปถ่ายของของใช้ประจำวัน นักเรียนต้องค้นหาคำศัพท์โดยการระบุวัตถุ การกระทำหรือคุณศัพท์ที่นักเรียนรู้จักในรูปภาพ ขั้นตอนต่อไปผู้สอนวาดเส้นจากวัตถุไปยังกระดาษโดยรอบและเขียนคำหรือวลี ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการของโครงสร้างของรูปแบบการพัฒนาภาษาของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านหนังสือได้โดยใช้ภาษาร่วมกับรูปภาพ ผู้เรียนจะเห็นการเปลี่ยนแปลงจากปากเปล่าไปสู่การแสดงออกเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เรียนจะต้องฝึกอ่านสะกดคำจากผู้สอน ซึ่งตอนนี้ผู้เรียนสามารถอ่านคำศัพท์นั้นได้แล้ว ไม่นานผู้เรียนจะได้เรียนรู้ว่าผู้เรียนจะสะกดคำด้วยวิธีเดียวกับที่นักเรียนระบุคำว่า “สุนัข” ในภาพเห็น “สุนัข” ที่เขียนได้จากสิ่งที่ได้ยินคำว่า “สุนัข” (Calhoun, 1999) การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นการพัฒนาในด้านภาษา และความรู้ของเด็กตามกลไกการทำงานของสมอง (Joyce, Calhoun & Hopkins, 2017) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นการสร้างคลังคำศัพท์ของผู้เรียนจากคำพูดและความเข้าใจและรูปแบบประโยคในการเปลี่ยนแปลงการอ่านและการเขียน ซึ่งผู้เรียนต้องสร้างคำศัพท์ที่เห็นได้ชัดเป็นคลังคำศัพท์ที่จำได้ทันทีโดยการสะกดคำซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ทำให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้เร็วที่สุด (Calhoun, 1999)

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 Visiting the farm และ เรื่องที่ 2 Weather and seasons จำนวน 8 แผน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เนื่องจากในปัจจุบันแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ได้ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นจำนวนมาก เป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วให้แก่ผู้ใช้งานผ่านเครื่องมือทั้งคอมพิวเตอร์และสมาร์ตโฟน โดยในปัจจุบันมีการพัฒนาแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการศึกษาออกมามากมาย ซึ่งสามารถช่วยเหลือการสอนของครูทั้งในและนอกชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย รวมถึงทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงการใช้แอปพลิเคชันได้

ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาให้มีการเรียนการสอนในรูปแบบเกมเพื่อเพิ่มความสนุกสนาน ตื่นเต้น สร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้เรียน (คณะกรรมการการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมกับเกิดความสนุกสนาน อยากเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ แอปพลิเคชัน Quizizz, Fun Easy Learn, Echo English, Plickers มาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM (Picture Word Inductive Model) ซึ่งเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้จากภาพ โดยใช้รูปภาพที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวัยของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ฯ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ฯ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน และนำไปสู่การเรียนรู้คำศัพท์ วลี ประโยค ข้อความ จนถึงการอ่านและการเขียนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดกับกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 87 คน ซึ่งโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 43 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เกณฑ์การเลือก คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความเต็มใจและพร้อมเข้าร่วมให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 Visiting the farm และ เรื่องที่ 2 Weather and seasons จำนวน 8 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ใช้การจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมจำนวน 4 สัปดาห์

2. แอปพลิเคชันที่ใช้ในการเรียนการสอนร่วมในแต่ละคาบเรียน ได้แก่

2.1 Quizizz เป็นแอปพลิเคชันตอบคำถามออนไลน์ที่ใช้งานเหมือนเกมโชว์เป็นหลัก ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มคำถามและคำตอบที่ใช้งานได้ทั้งบนเบราว์เซอร์ในคอมพิวเตอร์ รวมถึงสามารถใช้งานได้ทั้งระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) และ iOS

2.2 Fun Easy Learn เป็นแอปพลิเคชันเรียนภาษาที่เน้นเกมซึ่งสอนผ่านเกมและแบบฝึกหัดแบบโต้ตอบ แอปพลิเคชันนี้ประกอบด้วยบทเรียนคำศัพท์และไวยากรณ์มากมาย รวมถึงฟีเจอร์ติดตามความคืบหน้า

2.3 Echo English เป็นแอปพลิเคชันการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับพื้นฐานสำหรับประชาชน โดยเน้นการฝึกฝนทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน จากสถานการณ์จำลองต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถใช้งานได้ทั้งระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) และ iOS

2.4 Plickers เป็นแอปพลิเคชันสำหรับสร้างแบบทดสอบและตรวจคำตอบได้ทันทีโดยใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต แสแกนเพื่อเก็บผลคำตอบจากแผ่นกระดาษที่อยู่ในรูปแบบภาพรหัสคล้าย QR Code โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์หรือติดตั้งโปรแกรมใด ๆ ไม่จำกัดจำนวนห้องเรียนหรือนักเรียนเหมาะสำหรับใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบเติมคำศัพท์ จำนวน 20 ข้อ และเขียนคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อที่ใช้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. จากนั้นทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ (ฉบับก่อนเรียน) จำนวน 30 ข้อ

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 8 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ใช้การจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมจำนวน 4 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 สัปดาห์ที่ 1 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Visiting the farm (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Quizizz) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง Visiting the farm (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Plicker)

3.2 สัปดาห์ที่ 2 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Visiting the farm (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Fun Easy Learn) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Visiting the farm (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Fun Easy Learn และ Quizizz)

3.3 สัปดาห์ที่ 3 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง Weather and seasons (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Fun Easy Learn) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง Weather and seasons (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Plicker)

3.4 สัปดาห์ที่ 4 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง Weather and seasons (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Echo English) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง Weather and seasons (เทคนิค PWIM ร่วมกับ แอปพลิเคชัน Echo English และ Quizizz)

4. เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ (ฉบับหลังเรียน) จำนวน 30 ข้อ ให้คะแนนและเก็บบันทึกคะแนนไว้ และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ มีการบันทึกข้อมูลการเข้าเรียน พบว่านักเรียนมาเรียนโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 90% ของจำนวนครั้งทั้งหมด ผู้ที่ขาดเรียนมีเหตุผลชัดเจนและได้รับการสอนทดแทนเป็นรายบุคคล จนครบจำนวน 43 คน ตามที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ และการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ใช้การวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยการหาคำนวนค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ผลต่างคะแนน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าสถิติ t-test for dependent samples

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยการหาคำนวนค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลคะแนนความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์การประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) แปลความหมายของข้อมูลการประเมิน ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด
 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก
 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง
 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย
 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 43 คน โดยนำคะแนนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้น (n = 43)

ความสามารถในการเขียน ภาษาอังกฤษ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	17.42	4.20	15.48	0.00**
หลังเรียน	30	23.14	3.91		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น จากคะแนนก่อนเรียนซึ่งทำคะแนนเฉลี่ยได้ 17.42 คะแนน เพิ่มขึ้นมาเป็น 23.14 คะแนน โดยเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 32.84 และเมื่อทำการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว พบว่า นักเรียนสามารถทำคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 43 คน โดยนำคะแนนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ย 23.14 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.91) คิดเป็นร้อยละ 77.13 สูงกว่าเกณฑ์ระดับคะแนนของโรงเรียนร้อยละ 70 เมื่อพิจารณาคะแนนเป็นรายบุคคลพบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ระดับคะแนนของ

โรงเรียนร้อยละ 70 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07 และนักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ระดับคะแนนของโรงเรียนร้อยละ 70 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.93

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

หลังจากที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ครบทั้ง 2 เรื่องแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 43 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ (n=43)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
ด้านเนื้อหาโดยรวม	4.76	0.29	มากที่สุด
1. มีเนื้อหาที่เหมาะสมไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป	4.98	0.15	มากที่สุด
2. เนื้อหา ภาษา รูปภาพ มีความน่าสนใจ และตรงความต้องการของนักเรียน	4.35	0.68	มาก
3. การจัดเนื้อหาและรูปภาพมีระยะเวลาในการจัดที่เหมาะสม	4.95	0.21	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม	4.77	0.27	มากที่สุด
4. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเขียนประโยคได้ถูกต้อง	4.49	0.69	มาก
5. กิจกรรมมีความหลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียน	4.98	0.15	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสนุกสนาน ทำให้สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้	4.84	0.43	มากที่สุด
ด้านสื่อที่ใช้โดยรวม	4.69	0.25	มากที่สุด
7. แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.49	0.66	มาก
8. สื่อสามารถนำไปพัฒนาสู่ทักษะการเขียนได้	4.95	0.21	มากที่สุด
9. แอปพลิเคชันสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเขียน	4.63	0.61	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวม	4.86	0.09	มากที่สุด
10. มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้	4.88	0.44	มากที่สุด
11. มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินเครื่องมือและการให้คะแนนที่เหมาะสม	4.84	0.37	มากที่สุด
12. นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	4.86	0.51	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยรวม	4.74	0.20	มากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
13. รูปภาพมีความชัดเจนช่วยให้นักเรียนเข้าใจและนำมาเขียนได้	4.47	0.69	มาก
14. วิธีการสอนนี้ มีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนภาษาอังกฤษได้	4.91	0.29	มากที่สุด
15. แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้มีส่วนช่วยให้นักเรียนเขียนประโยคภาษาอังกฤษได้	4.86	0.46	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้าน	4.76	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.09) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.27) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.29) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.20) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ด้านสื่อที่ใช้ ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.25)

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น จากคะแนนก่อนเรียนซึ่งทำคะแนนเฉลี่ยได้ 17.42 คะแนน เพิ่มขึ้นมาเป็น 23.14 คะแนน โดยเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 32.84 ทั้งนี้เนื่องด้วยวิธีการการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มีขั้นตอนในการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถในการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในหลายขั้นตอน ได้แก่ ผู้เรียนเลือกภาพจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้เรียนสังเกตและระบุคำศัพท์จากภาพ ซึ่งผู้สอนทำการเชื่อมโยงคำศัพท์ให้ผู้เรียนอ่านและทบทวนคำศัพท์ หลังจากนั้นผู้เรียนจัดกลุ่มหรือจำแนกประเภทคำศัพท์ ทำให้ผู้เรียนอ่านและทบทวนคำศัพท์ โดยผู้สอนและผู้เรียนเพิ่มคำศัพท์ใหม่ และผู้เรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องจากภาพ โดยผู้เรียนเขียนประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวกับคำศัพท์ในรูปภาพและผู้เรียนอ่านและทบทวนประโยคหรือข้อความ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีการฝึกเขียนคำศัพท์หลายครั้งจึงทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเขียนมากขึ้น ประกอบกับมีแอปพลิเคชันเพื่อการ

เรียนรู้ที่น่าสนใจร่วมในการเรียนการสอน ได้แก่ แอปพลิเคชัน Quizizz แอปพลิเคชัน Fun Easy Learn แอปพลิเคชัน Echo English และแอปพลิเคชัน Plicker ซึ่งเป็นการสร้างความน่าสนใจและความสนุกสนาน เนื่องจากรูปแบบแอปพลิเคชันคล้ายผู้เรียนได้เล่นเกมไปด้วย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สง่า วงศ์ไชย (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ PWIM ที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์สูงกว่าก่อนเรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนภาษาอังกฤษที่มีการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมนั้น ๆ อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีศักยภาพทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ศรีนาราช และมณี จำปาแพง (2564) ที่พบว่า การใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน ด้วยแอปพลิเคชันในปัจจุบันมีการสร้างในรูปแบบที่มีความน่าสนใจเพิ่มรูปแบบที่สร้างความสนุกสนาน น่าติดตามให้แก่ผู้ใช้งาน ประกอบกับรัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อสมัยใหม่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและนักศึกษา ดังนั้นการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้สามารถใช้ประโยชน์และสร้างคุณค่าได้มากเนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายผ่านทางโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการสมาร์ทโฟนหรือแอนดรอยด์

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.07 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนของการสร้างอย่างเป็นระบบ และมีวิธีการที่เหมาะสม คือ ได้มีการศึกษาหลักสูตร คู่มือครู เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่นำมาพัฒนาทำการจัดการเรียนรู้ จึงทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้และเป็นผลจากการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้ตามแบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปภาพในการสอนในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนและอาศัยกลไกการทำงานของสมองในการเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ จากรูปภาพ โดยเรียนรู้ผ่าน ทางสายตาการมองเห็นรูปภาพ และการได้ยินผ่านทางหู แล้วเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เห็นและได้ยินจากข้อความรูปภาพ ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM มีลักษณะเด่นในการพัฒนาการอ่านและการเขียน โดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกสะกดอ่านและสะกดเขียนอย่างถูกต้อง โดยอาศัยการเรียนรู้จากการค้นหาคำศัพท์จากการมองรูปภาพและการคิดต่อยอดจากรูปภาพ (Calhoun, 1999) ประกอบกับผู้วิจัยเลือกใช้แอปพลิเคชันที่มีความน่าสนใจและมีรูปแบบคล้ายกับการเล่นเกมที่เหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เข้ามาร่วมในการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วย จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อเช่นกับการเรียนแบบเดิม ๆ และมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร จันทะกล (2564) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM มีความสามารถด้านการเขียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีคะแนนการเขียนมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งเป็นผลจากการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการอ่านและการเขียน

จากภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพรรณ ภูพันธ์ และสุดคะนิง นฤพนธ์จิรกุล (2566) ที่พบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนภาษาอังกฤษผ่านแอปพลิเคชัน เพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้และการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และยังส่งผลต่อความตั้งใจ และสนใจของผู้เรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการอธิบายขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการประเมินและการให้คะแนนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ประกอบกับแอปพลิเคชันมีรูปแบบการตรวจให้คะแนนและการประเมินผลที่ค่อนข้างเร็ว มีความถูกต้องสูง และมีรูปแบบการให้รางวัลในแอปพลิเคชันที่น่าสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเมื่อได้รับรางวัล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแอปพลิเคชันจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างความสนใจในการเรียนรู้ไปพร้อมกับความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้เรียน เนื่องจากแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้มีการออกแบบมาในรูปแบบเกม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ธรรมธีระศิษฐ์, วิชาพันธ์ ผ่องจิตต์ และอนันท์ ธรรมธีระศิษฐ์ (2565) ที่พบว่า การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งานในระดับสูง สามารถสร้างความสนใจและความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้เรียน และนอกจากนั้นเกมยังเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ เลิศรัตนสกุล และณัฏกร กรวยสวัสดิ์ (2567) ที่พบว่า การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมเสริมทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 มีระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก เกมถูกสร้างตามแนวทางเกมการศึกษาเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแอปพลิเคชันมีประสิทธิภาพในการเพิ่มทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียดก่อนที่เริ่มการเรียนการสอนด้วยสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนจะได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นก่อนจัดกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนรับทราบและปฏิบัติไปในทางเดียวกัน เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกัน

1.2 ในขั้นตอนการตั้งชื่อเรื่องจากภาพ ด้วยพื้นฐานของนักเรียนที่ยังไม่เพียงพอ ครูอาจจะต้องช่วยนักเรียนฝึกในการตั้งชื่อเรื่อง (Guided) เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถเห็นแนวทางตั้งชื่อเรื่อง หลักการตั้งชื่อเรื่องที่สั้น กระชับ ครอบคลุม และประหยัดเวลา

1.3 ครูผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยการพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ว่าในแต่ละระดับมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรปรับเปลี่ยนแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ให้ทันสมัยต่อสื่อเทคโนโลยีในปัจจุบัน

องค์ความรู้ที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้แบบ PWIM (Picture Word Inductive Model) ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มีความน่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM พัฒนามาจากการฟังและการพูดคำศัพท์ของนักเรียนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเพิ่มคำศัพท์ที่ใช้ในการเขียน เพื่อมุ่งไปสู่การสื่อสารได้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นการสร้างคลังคำศัพท์ของผู้เรียนจากคำพูดและความเข้าใจและรูปแบบประโยคในการเปลี่ยนแปลงการเขียน ซึ่งผู้เรียนต้องสร้างคำศัพท์ที่เห็นได้ชัดเป็นคลังคำศัพท์ที่จำได้ทันทีโดยการสะกดคำ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ PWIM เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ทำให้ผู้เรียนเขียนหนังสือได้เร็วที่สุด ประกอบกับการใช้แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวก และเพิ่มความน่าสนใจ สนุกสนานให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ให้กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันได้มีการสร้างและพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร จันทะกล. (2564). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการอ่านและการเขียนจากภาพ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2563). *คู่มือการจัดการความรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในแนวทางที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วราพรธณ ภูพันธ์ และสุดคะนิง นฤพนธ์จิรกุล. (2566). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนภาษาอังกฤษ ผ่านแอปพลิเคชันสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ*. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(19),

103-115.

วราภรณ์ ศรีนาราช และมณี จำปาแพง. (2564). การใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ด้านทักษะการแปลของ
นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(3), 53-64.

ศิริวรรณ เลิศรัตนสกุล และนภัสกร กรวยสวัสดิ์. (2567). การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมเสริมทักษะคำศัพท์
ภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5. *วารสารวิศวกรรมและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 2(3), 25-36.

สง่า วงศ์ไชย. (2564). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21.

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences, 1(1), 33-46.

สุกัญญา ธรรมธีระศิษฐ์, วิชานนท์ ผ่องจิตต์ และอภินันท์ ธรรมธีระศิษฐ์. (2565). การพัฒนาแอปพลิเคชันเกม
เพื่อพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์
เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 6(1), 194-202.

Joyce, B., Calhoun, E. & Hopkins, D. (2017). *Models of Learning, Tools for Teaching*.

U.K.: McGraw-Hill Education.

Calhoun, E.F. (1999). *Teaching Beginning Reading and Writing with the Picture Word Inductive
Model*. U.S.A.: ASCD.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

**THE LEARNING MANAGEMENT USING THE 5W1H TECHNIQUE
WITH APPLICATIONS TO DEVELOP ENGLISH READING
COMPREHENSION ABILITY OF GRADE 8 STUDENTS**

ธรวานนท์ ประดิษฐ์ผล^{1*}, ชิดชไม วิสุตกุล²

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Thuwanon Praditphol^{1*}, Chidchamai Visuttakul²

^{1,2}Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding Author E-mail: benz.thuwanon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในสังกัดเทศบาลเมืองปราชญ์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน แล้วทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 2) นักเรียนมีความคิดเห็นหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนาน และท้าทาย โดยเชื่อมั่นว่าการจัดการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: เทคนิค 5W1H; แอปพลิเคชัน; การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The objectives of this research article were to 1) compare the English reading comprehension ability of Grade 8 students before and after learning using the 5W1H technique in combination with applications, and 2) study the opinions of Grade 8 students regarding the learning using the 5W1H technique in combination with applications. The sample group used in this research comprised of Grade 8 students studying in the second semester in the 2022 academic year at an extended opportunity school under the Prachinburi Municipality, Prachinburi Province. The sample group was from 1 classroom of 30 students, selected through simple random sampling by lottery method using the classroom as a random unit. The research instruments employed in this research included 1) eight lesson plans for English language instruction, 2) a test to evaluate English reading comprehension ability, and 3) a semi-structured interview was conducted with 30 participants to explore their perceptions of learning management utilizing the 5W1H technique in conjunction with applications. The data were analyzed by using content analysis. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The research results revealed that: 1) the English reading comprehension ability of the students after learning using the 5W1H technique in combination with applications was significantly higher than before learning with the technique, at a statistical significance level of .01, and 2) After the learning activities, students expressed their opinions that the content was interesting, enjoyable and challenging. They believed that it helped to improve their English reading comprehension abilities.

Keywords: 5W1H Technique; Applications; Reading comprehension

บทนำ

สังคมโลกในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น ซึ่งสังคมในศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่สำคัญของโลก เพราะมนุษยชาติ ทุกวันนี้สื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรงหรือผ่านสังคมเครือข่ายในการจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษนั้นเป็นการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียน เช่น ด้านการอ่านและการเขียนให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและพยายามให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในการเรียนภาษาอังกฤษต้องอาศัยทักษะที่สำคัญได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน และหนึ่งประเด็นที่สำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษนั้นต้องมีความเข้าใจภาษาที่ถ่ายทอด ไม่ว่าจะเป็นการพูด หรือการสื่อสารในข้อความต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของทักษะการอ่าน ถือเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษมากกว่าทักษะอื่น ๆ เนื่องจากผู้เรียนสามารถนำเอาทักษะการอ่านไปใช้ในการรับส่งสารและข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญเป็น

พื้นฐานสำหรับทักษะอื่น ๆ ต่อไป (พิมชนก หอมหวน และอภิราตี จันทรแสง, 2565) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การอ่านภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการศึกษาและการดำรงชีวิต เนื่องจากความรู้ ข่าวสารและข้อมูลที่สำคัญจำนวนมากในหนังสือสื่อสิ่งพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินเทอร์เน็ต ภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาหลัก (ศรีวรรณ แก้วทองดี และศุภชัย ทวี, 2565)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อนักเรียนเพราะไม่เพียงแต่การอ่านหนังสือในบทเรียนเท่านั้น แต่ในชีวิตประจำวันของนักเรียนต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนสามารถอ่านจากสื่อต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าว โฆษณา บทความ หรือแม้แต่การสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ในบางครั้งนักเรียนต้องอาศัยความสามารถในการจับใจความสำคัญด้วย และจากการสังเกตของผู้วิจัยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี ได้พบปัญหา การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ คือนักเรียนไม่สามารถอ่านข้อความหรือบทความภาษาอังกฤษให้เกิดความเข้าใจถึงสาระและเนื้อหาได้ สะท้อนจากการที่ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านข่าวหรือโฆษณาสั้น ๆ ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ปรากฏว่ามีนักเรียนหลายคนไม่สามารถอ่านจับใจความหรือบอกถึงสาระสำคัญได้ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ได้แก่ 1) นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการอ่านหนังสือ เนื่องจากมีเนื้อหาที่ยากและไม่น่าสนใจ 2) นักเรียนไม่มีเป้าหมายในการอ่านหนังสือจึงไม่เกิดแรงจูงใจในการอ่าน 3) นักเรียนไม่ทราบถึงหลักของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 4) นักเรียนไม่สามารถจับประเด็นหลักและประเด็นรองจากเรื่องที่อ่าน (สิรินันท์ แจ่มให้, สิริมา ป่วนป้อม, อมลณัฐ หุ่นธานี และสำราญ มีแจ้ง, 2564)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเห็นว่าเหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาด้านการการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และการตั้งประเด็นถามตอบเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้คำถาม 5W1H ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำถาม 6 ประเภท (ฟาติฮะห์ มะมิง, 2567) ซึ่งเทคนิค 5W1H พัฒนาขึ้นโดย Kipling (1912) ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเป็นนักอ่านที่มีความเชี่ยวชาญได้ผ่านการตั้งคำถามต่าง ๆ โดยมีประเด็นคำถาม ประกอบด้วย (1) Who บุคคลสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง (2) what มีเหตุการณ์ อะไรเกิดขึ้นบ้าง (3) where เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ใดบ้าง (4) when การบอกลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (5) why การบอกสาเหตุ ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ หรือสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินเรื่อง และ (6) How เป็นการบอก รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อตั้งคำถามแล้วให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเองผ่านการทำความเข้าใจบทอ่าน จึงจะสามารถพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสังเกต พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโต้ตอบแบบใช้เสียงกับครูผู้สอน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความล่าช้าขณะจัดการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องหาเทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา

ใช้แก้ปัญหาในปัจจุบัน (พระมหาตุ้ย ขนติธมโม (คำหน่อ) และพระสมุห์พุทธิพงษ์ พุทธิวิโส (กล่ำทวิ), 2564) ผู้วิจัยจึงต้องการหาเครื่องมือที่จะมาช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวเพิ่มเติม ซึ่งค้นพบว่าแอปพลิเคชัน English Listening Daily-Learn English ที่นำมาใช้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ ไอแพด หรือแท็บเล็ต เป็นต้น ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นคือมีเนื้อหาที่มีทั้งข้อความและเสียงของเจ้าของภาษา นักเรียนสามารถฟังและอ่านออกเสียงเลียนแบบทีละประโยคได้ซ้ำ ๆ บ่อยครั้งตามต้องการ นอกจากนี้ยังสามารถดาวน์โหลดตอนต่าง ๆ ลงในแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือแล้วฟังออฟไลน์ และลบตอนต่าง ๆ หลังจากฟังเพื่อสร้างพื้นที่บนแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์ และดาวน์โหลดตอนต่าง ๆ อีกครั้งเมื่อต้องการฟังอีกครั้ง (AMA English, 2024) นอกจากนี้ยังมีแอปพลิเคชัน Live Worksheets สำหรับสร้างใบงานให้นักเรียนเข้ามาทำแบบฝึกหัดและตรวจผลงานด้วยตนเอง ที่นำมาใช้สร้างใบงานแบบฝึกหัดโดยใช้เทคนิค 5W1H และแอปพลิเคชัน Google Forms สำหรับสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดปราจีนบุรีโรงเรียนจังหวัดอื่นในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดกับกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 151 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับ เก่ง ปานกลางและอ่อน คละกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 30 คน เกณฑ์การเลือก คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความเต็มใจและพร้อมเข้าร่วมให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเนื้อหาที่ใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้เป็นบทอ่านจากแอปพลิเคชัน English Listening Daily-Learn English หมวด Learn via Stories จำนวน 8 เรื่อง โดยนำมาทำแผนจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที ใช้จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมจำนวน 4 สัปดาห์

1.1 สัปดาห์ที่ 1 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Weather และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง Holidays

1.2 สัปดาห์ที่ 2 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง International Students และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Interests and Hobbies

1.3 สัปดาห์ที่ 3 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง Movies และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง The Shopping Mall

1.4 สัปดาห์ที่ 4 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง Pets และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง Grocery Shopping

ซึ่งในแต่ละเรื่องจะมีใบงานและแบบฝึกหัดใน แอปพลิเคชัน Live Worksheets ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถออกแบบให้ใบงานมีรูปแบบสีสันน่าสนใจ เพื่อใช้พัฒนาและทบทวนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียน

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยตีค่าเป็นคะแนน 30 คะแนน ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านแอปพลิเคชัน Google Forms

3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยชุดคำถามปลายเปิด ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

เครื่องมือวิจัยที่ 1-3 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน โดยการใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.33–0.67 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27–0.53 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.82 โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ (ฉบับก่อนเรียน) จำนวน 30 ข้อ
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 8 แผน แผนละ 1 คาบเรียน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมจำนวน 4 สัปดาห์
4. เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ (ฉบับหลังเรียน) จำนวน 30 ข้อ ให้คะแนนและเก็บบันทึกคะแนนไว้
5. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชันบันทึกข้อมูล
6. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ มีการบันทึกข้อมูลการเข้าเรียน พบว่านักเรียนมาเรียนโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 90% ของจำนวนครั้งทั้งหมด ผู้ที่ขาดเรียนมีเหตุผลชัดเจนและได้รับการสอนทดแทนเป็นรายบุคคล จนครบจำนวน 30 คน ตามที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยการหาคำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ผลต่างคะแนน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที่ t -test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว
2. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสรุปดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน (n=30)

ความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig (one-tailed- test)
ก่อนเรียน	30	11.27	2.78	23.91**	.000
หลังเรียน	30	16.53	3.68		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 16.53 คะแนน (S.D.=3.68) สูงวก่อนเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย 11.27 (S.D.=2.78) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน มีดังต่อไปนี้

2.1 ด้านเนื้อหา

กลุ่มเก่ง

เนื้อหาที่เรียนเหมาะสม น่าสนใจ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ไม่สั้นหรือยาวเกินไป เหมาะสมกับกิจกรรมและเวลา แอปพลิเคชันน่าสนใจ มีหลากหลายเรื่อง ตรงกับความสนใจ ชอบเสียงเจ้าของภาษา บางเรื่องเคยรู้มาบ้างแล้วแต่มีส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามา ทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้นและละเอียดขึ้น สามารถอ่านคำศัพท์และหาความหมายได้ด้วยตนเอง คำศัพท์เหมาะสมในการบอกเล่าเรื่องราว คำที่มีหลายพยางค์สามารถฝึกอ่านออกเสียงตามเสียงเจ้าของภาษาซ้ำ ๆ ได้

กลุ่มปานกลาง

เนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้นแต่คำศัพท์บางคำยาก แปลกใหม่ ไม่คุ้นเคย บางคำคล้ายกัน และมีหลายพยางค์ ทำให้สับสน เนื้อหาและกิจกรรมมีความหลากหลาย มีความยากง่ายปานกลาง บางเรื่องเคยเรียนมาบ้างแต่เนื้อหายากขึ้น ต้องใช้เวลาอ่านและทำความเข้าใจมากขึ้น ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมแต่ละคาบเรียนมีแนวทางแบบเดียวกันและต่อเนื่องกัน ไม่ซับซ้อน ทำให้เข้าใจง่าย แอปพลิเคชันน่าสนใจเพราะได้ฟังเสียงเจ้าของภาษา และอ่านออกเสียงตามซ้ำ ๆ ได้ตามต้องการ และช่วยค้นหาความหมายได้ทันที

กลุ่มอ่อน

เนื้อเรื่องเหมาะสม แต่บางเรื่องมีคำยากหลายคำต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ บางคำอ่านไม่ออก ต้องกดฟังเสียงเจ้าของภาษาซ้ำ ๆ บางครั้งต้องผ่านบางคำไปเพราะกลัวไม่ทันเวลา กิจกรรมน่าสนใจ เพราะเป็นเรื่องซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มีคำศัพท์และประโยคใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเรียนมาก่อน บางเรื่องยากต้องใช้เวลาทำความเข้าใจมากขึ้น กิจกรรมที่ยากต้องใช้เวลามากคือถามตอบโดยใช้เทคนิค 5W1H คำศัพท์ใหม่ที่มีหลายพยางค์/อ่านยากสามารถกดฟังเสียงและหาความหมายได้ทันที ต้องมีเวลาฝึกอย่างจริงจัง จึงจะสามารถอ่านออกเสียงและรู้ความหมายได้

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มเก่ง

กิจกรรมมีความท้าทายความสามารถ แปลกใหม่ สนุกและสร้างบรรยากาศในการเรียน สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเอง เรียนคนเดียวได้ ปรัชชาครูหรือทำงานร่วมกับเพื่อนได้ แบบฝึกหัดมีเกมให้เล่น และรู้ผลคะแนนทันที แต่ละแอปพลิเคชันที่นำมาใช้จัดกิจกรรมมีข้อดีเฉพาะตัวและช่วยให้กิจกรรมน่าสนใจ ช่วยด้านการฟังและการอ่าน ทำแบบฝึกหัดแล้วรู้ผลคะแนนทันที และสามารถทำซ้ำได้อีกจนได้คะแนนเป็นที่พอใจ การตอบคำถามท้ายบทเรียนช่วยให้สามารถจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นด้วย

กลุ่มปานกลาง

กิจกรรมช่วยให้ได้เรียนรู้คำศัพท์ได้ดี บางกิจกรรมได้เล่นเกม ได้ทราบผลคะแนนทันทีรู้สึกได้แข่งขันกับตนเองและแข่งขันกับเพื่อนด้วย รู้สึกกระตือรือร้น เพราะได้เรียนกับโทรศัพท์ซึ่งแปลกไปจากการเรียนปกติ และในแอปพลิเคชัน มีเรื่องให้อ่านมากมาย สร้างบรรยากาศที่ดี สนุก ทำให้อยากเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ได้ฝึกทำงานทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม เมื่อทำแบบฝึกหัดแล้วได้คะแนนต่ำสามารถแก้ตัวทำใหม่ได้ รู้สึกพอใจในความสำเร็จของตัวเอง แอปพลิเคชัน English Listening Daily – Learn English มีเนื้อเรื่องแยกเป็นประโยคแต่ละประโยค ใช้งานง่าย สะดวกรวดเร็ว กดฟังทั้งเรื่องหรือเลือกฟังทีละประโยคก็ได้ ฟังซ้ำได้ แอปพลิเคชัน Live Worksheets มีรูปแบบตัวอักษร ภาพและคำศัพท์มีความชัดเจน สีสันสวยงาม น่าสนใจ สนุกกับการฝึกทำแบบฝึกหัด ตื่นเต้นอยากรู้ผลคะแนน บางครั้งทำไม่ทันแต่ทำนอกเวลาได้ ส่วน Google Forms สามารถทำการบ้านได้ ถึงแม้จะยากกว่ากิจกรรมอื่นแต่ถ้ามีเวลาและตั้งใจตอบคำถามก็ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น

กลุ่มอ่อน

กิจกรรมมีความหลากหลาย มีเกมให้เล่น ได้แข่งขันกับตนเองและเพื่อน ท้อแท้บ้างเมื่อพบเนื้อหาที่ยากและต้องใช้เวลามาก ๆ บางครั้งโทรศัพท์มีปัญหาเน็ตช้า ทำให้อ่านข้อมูลช้า ทำไม่ทันเพื่อน แต่แก้ปัญหาโดยใช้โทรศัพท์เครื่องเดียวกันช่วยกันทำกับเพื่อน ได้เพื่อนช่วยคิดหาคำตอบ ทำให้เข้าใจและได้คะแนนดี กิจกรรมมีความยืดหยุ่นให้กับนักเรียนที่เรียนช้า กิจกรรมโดยใช้แอปพลิเคชัน English Listening Daily – Learn English ช่วยให้ได้ฟังและเลียนเสียงอ่านจากเจ้าของภาษาและหาความหมายคำศัพท์ แอปพลิเคชัน Live Worksheets สนุกคล้ายได้เล่นเกมมากกว่ากำลังทำแบบฝึกหัด และรู้ผลคะแนนทันที ทำไม่ทันสามารถ

ทำให้เป็นการบ้านได้ ส่วน Google Forms ยากแต่มีข้อดีคือได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน แม้มีปัญหาการตอบที่ต่างจากที่กำหนดในแอปฯ แต่ได้คุณครูช่วยตรวจสอบให้ รวมทั้งแนะนำคำตอบที่ถูกต้องให้ทราบ

2.3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

กลุ่มเก่ง

ช่วยให้สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง มั่นใจในการอ่านออกเสียงและพูดภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น จดจำคำศัพท์ ความหมายและเข้าใจภาษาอังกฤษมากขึ้น มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและแอปพลิเคชันเพิ่มขึ้น สนใจจะศึกษาแอปฯ เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิชาอื่น เพิ่มขึ้นด้วย สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือเพื่อนๆ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และเป็นพื้นฐานของการเรียนในชั้นสูงต่อไป

กลุ่มปานกลาง

ช่วยให้กล้าและมั่นใจในการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ชอบเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น รู้สึกกระตือรือร้นอยากฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษให้ชัดเจนเหมือนเจ้าของภาษา รู้แนวทางในการใช้ประโยชน์จากโทรศัพท์มือถือมากขึ้นโดยสามารถใช้แอปพลิเคชันในการเรียนภาษาคล่องขึ้นอย่างน้อย 3 แอปพลิเคชัน การได้ฝึกทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ ช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วในการใช้แอปฯ มากขึ้น ทำให้การเรียนรู้จากแอปพลิเคชันทางการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนให้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจให้กับ ซื่อสัตย์และเคารพในความเป็นส่วนตัว

กลุ่มอ่อน

ได้ใช้ประโยชน์จากโทรศัพท์มือถือในการเรียนมากขึ้น ทำแบบฝึกหัดและตอบคำถามได้มากขึ้น รับผิดชอบต่อตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จากปกติไม่เคยมีพื้นฐานการเรียนโดยใช้แอปฯ มาก่อน ไม่ชอบภาษาอังกฤษ เพราะรู้สึกยากเนื่องจากไม่ถนัดภาษาอังกฤษและไม่ชอบตอบคำถามที่ต้องใช้ความคิดมาก กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้อ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น อ่านคำศัพท์และเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้นและสามารถใช้แอปฯ ได้คล่องขึ้น ได้ฝึกทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ ได้ทำกิจกรรมที่แปลกหรือหลากหลายออกไป ช่วยให้สนุก ไม่น่าเบื่อ ช่วยฝึกความเพียรพยายามในการอ่านและตอบคำถามภาษาอังกฤษด้วย

สรุปผลการวิจัย

1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ และ 2) นักเรียนมีความคิดเห็นหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เนื้อหาที่น่าสนใจ แอปพลิเคชันใช้งานง่าย กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ทำท่ายและเกิดประโยชน์สร้างความมั่นใจในการอ่านของนักเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือเพื่อนๆ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อ

เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ฝึกฝนให้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจให้กัน ซื่อสัตย์และเคารพในความเป็นส่วนตัว และเป็นพื้นฐานของการเรียนในชั้นสูงต่อไป

อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่เคยรู้หรือเคยเรียนหรือเป็นสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาแล้ว ทำให้ได้ใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ก่อให้เกิดกระบวนการทางสมอง ได้ปรับปรุงแก้ไขความรู้เดิมให้ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับทฤษฎีสเกิมา (Schema theory) ของ Bartlett (1932) ที่อธิบายถึงสาเหตุที่ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจข้อความและเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน เพราะไม่มีความรู้เดิม ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการสรุปความหมายจากสิ่งที่อ่าน ความรู้เดิมจึงช่วยให้เข้าใจและสามารถรับรู้เรื่องได้เร็วกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ความรู้ในเนื้อหานั้น ๆ มาก่อน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกานต์ เพื่องมณี (2564) ซึ่งได้พัฒนาความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H ร่วมกับ แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชันในโทรศัพท์แบบพกพา (Smart Phone) ทำให้ได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาแก้ปัญหาความรู้ไม่เข้าใจ เนื้อหาและกิจกรรมเหมาะสมกับวัยและความสนใจ โดยเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือสิ่งที่ผู้เรียนเคยรู้มาก่อนและเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ สร้างแบบฝึกหัดที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกค้นหาคำตอบ ได้ฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบในการทำงาน และเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน การตั้งคำถามโดยเทคนิค 5W1H ช่วยกระตุ้นความรู้เดิมนำไปสู่ความเข้าใจ ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและสรุปความทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านเพื่อความเข้าใจดีขึ้น ซึ่งแอปพลิเคชันที่ใช้ในการวิจัยมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ คุณสมบัติเด่นของแอปพลิเคชัน English Listening Daily-Learn English คือ เนื้อหาในแอปพลิเคชันที่มีทั้งข้อความและเสียงของเจ้าของภาษา นักเรียนสามารถฟังและอ่านออกเสียงเลียนแบบทีละประโยคได้ซ้ำ ๆ บ่อยครั้งตามต้องการ โดยแอปพลิเคชันยังสามารถตรวจให้คะแนนแบบฝึกหัดได้เองอัตโนมัติ นักเรียนสามารถรู้ผลการเรียนได้ทันที มีความยืดหยุ่นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ที่บ้านหรือนอกโรงเรียนได้ ช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย สอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัดของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1905) ที่กล่าวว่า การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kacel & Klimova (2019) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้แอปพลิเคชันมือถือในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พบว่า การเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นสิ่งที่เพิ่มความน่าสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ อาทิตยา นิลพัฒน์ และเจษฎา ราชภรณ์นิยม (2565) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิค 5W1H และแอปพลิเคชันมือถือ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยโทรศัพท์มือถือ ช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนกล้าที่จะเสนอความคิดร่วมกันแล้วนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์และลงข้อสรุปเกี่ยวกับสถานการณ์หรือบทความนั้น ๆ

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความสนใจและเห็นประโยชน์ของการเรียนโดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชันผ่านโทรศัพท์มือถือ ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในวิจัยครั้งนี้เป็นการเรียนรูปแบบใหม่ที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน เนื้อเรื่องที่ให้อ่านเป็นเรื่องที่สนใจใคร่รู้ เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ขั้นตอนการทำกิจกรรมเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองและร่วมมือกับเพื่อน สามารถทำแบบฝึกหัดนอกเวลาเรียนได้ และรู้ความก้าวหน้าของตนเองได้ทันทีหลังทำแบบฝึกหัดแล้วเสร็จ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ประเสริฐ สุขศาสนิกวิน (2567) ที่ทำการศึกษากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อแอปพลิเคชันเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานพบว่า ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันเรียนรู้ภาษาอังกฤษบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ในระดับที่ดี เนื่องจากสามารถปรับเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่นำผลการวิจัยไปใช้ควรมีข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และระดับผลการเรียนภาษาอังกฤษย้อนหลัง แล้วจึงทำการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับชั้น และพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านตามระดับความสามารถและรู้สึกมีความสุขกับการเรียน

1.2 ก่อนจัดกิจกรรมครูผู้สอนต้องวางแผนเรื่องของการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม ขณะจัดกิจกรรมผู้สอนต้องพยายามควบคุมให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามเวลาที่กำหนด โดยพิจารณายืดหยุ่นให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนไม่ทันตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชันอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการจัดการเรียนรู้ และนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแอปพลิเคชัน

เคชั่น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การพูด การฟัง และการเขียน เป็นต้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีข้อค้นพบสำคัญดังนี้

1. เทคนิค 5W1H มีศักยภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึกในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถาม วิเคราะห์ และจับใจความสำคัญได้ด้วยตนเอง

2. การใช้แอปพลิเคชันประกอบการเรียน เช่น English Listening Daily และ Live Worksheets ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามจังหวะของตนเองและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้แบบเรียลไทม์

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคนิคคำถามกับเทคโนโลยีการศึกษาช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งเสริมความรับผิดชอบในตนเอง และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4. ผลการสัมภาษณ์สะท้อนว่า การใช้เทคนิค 5W1H ควบคู่กับเทคโนโลยีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกัน สามารถปรับใช้ได้หลากหลายบริบทของห้องเรียน และนำไปพัฒนาทักษะภาษาอื่น ๆ ได้ในอนาคต

องค์ความรู้เหล่านี้สามารถนำไปปรับใช้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านเชิงลึกได้อย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐกานต์ เฟื่องมณี. (2564). การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ประเสริฐ สุขศาสน์กวิน. (2567). การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อแอปพลิเคชันเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่าน AI บนอุปกรณ์เคลื่อนที่. วารสารนวัตกรรมการบริหารจัดการและการสื่อสาร, 1(3), 33-42.
- พระมหาตุ้ย ขนติธมโม (คำหน่อ) และพระสมุห์พุฒิพงษ์ พุทธิวิโส (กล้าทวี). (2564). บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 “ครูผู้สร้างคน”. วารสารภาวนาสารปริทัศน์, 1(3), 13-26.
- พิมชนก หอมหวล และอภิราตี จันทรแสง. (2565). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ DR-TA ร่วมกับเทคนิค 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(9), 126-140.

- ฟาติฮะห์ มะมิง. (2567). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับสื่อยูทูบ (YouTube) รายวิชาอัลอัลลาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศรีวรรณ แก้วทองดี และศุภชัย ทวี. (2565). การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษร่วมกับรูปแบบการสอน 5W1Hs สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวังพิรุณพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 5(2), 26-37.
- สิรินันท์ แจ่มให้, สิริมา ป่วนป้อม, อมลณัฐ หุ่นธานี และสำราญ มีแจ่ม. (2564). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารอักษราพิบูล*, 2(2), 42-56.
- อาทิตยา นิลพัฒน์ และเจษฎา ราษฎร์นิยม. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค 5W1H และแอปพลิเคชัน Wooclap ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา*, 6(2), 71-83.
- AMA English. (2024). Learn English Listening Daily. *Online*. Retrieved on July 6, 2024, from <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.kimco.english.listening.speaking&hl=th>
- Bartlett, F.C. (1932). *Remembering: a study in experimental and social psychology*. U.S.A: Macmillan.
- Kacetyl, J. & Klímová, B. (2019). Use of Smartphone Applications in English Language Learning—A Challenge for Foreign Language Education. *Educ. Sci.*, 9(3), 179.
- Kipling, R. (1912). *Just so stories: The Elephant's Child*. United States (Garden city N.Y.): The country life press.
- Thorndike, E.L. (1905). *Elements of psychology*. New York: A.G. Seiler.

กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
**THE ADMINISTRATION STRATEGIES IMPROVING THE QUALITY
OF EDUCATION OF SMALL SCHOOLS IN
THE NORTHEAST REGION**

สุชาติ บางวิเศษ¹, สุขุม พรหมเมืองคุณ²

ศักดิ์นาภรณ์ นันที³, กานนท์ แสนเภา⁴

^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Suchat Bangwiset¹, Sukhum Prommuangkhum²,

Sakdinaporn Nunttee³, Kanon Sanenpao⁴

^{1,2,3,4}Loei Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: Suchatb1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) สร้าง และพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิธีดำเนินการการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ 1** ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 364 คน และ ครู จำนวน 364 คน รวมจำนวน 728 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ **ระยะที่ 2** สร้างและพัฒนากลยุทธ์ มี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพหุกรณี กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ**ระยะที่ 3** การประเมินกลยุทธ์ โดยการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิเคระห์วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่ามากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ 2) ด้านการสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 3) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก มีองค์ประกอบ 5 กลยุทธ์ และองค์ประกอบการบริหารการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร 2) การดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ 4) การสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ : กลยุทธ์การพัฒนา; การบริหารการศึกษา; คุณภาพการศึกษา;

ABSTRACT

The research on the objectives: 1) to study the current conditions, desired conditions, and needs of educational administration to develop the quality of education; 2) to create and develop educational administration strategies to develop the quality of education; and 3) to evaluate the strategy for developing educational administration to develop the quality of education. The research methodology is divided into 3 phases: Phase 1: to study the current conditions, desired conditions, and needs. The sample group consists of 364 administrators and 364 teachers, totaling 728 people. The research instrument is a questionnaire with a 5-level rating scale. Phase 2: to create and develop strategies, consisting of 2 steps: Phase 1: a multi-case study. The target group is 3 school administrators. The instrument used is a structured interview. Phase 2: group discussions by 9 qualified persons. The instrument used is a group discussion record. Phase 3: to experiment with the strategy. The target group is 2 schools. The instrument used is an assessment form and a behavioral observation form. Phase 4: to evaluate the strategy. The evaluation was based on 5 experts. The tools used were an evaluation form. Statistics used for quantitative data analysis were percentage, mean, standard deviation, index of priority of needs, and qualitative data analysis using content analysis.

1. The current state of practice regarding educational administration to develop the quality of education is at a moderate level. The desired condition overall is at the highest level. And the index of priority of necessity when considering each aspect, arranged from highest to lowest, the first 3 ranks are: 1) the aspect of creating a cooperation network to develop quality, 2) the aspect of creating satisfaction of service recipients, 3) the aspect of evaluating work performance.

2. Strategies for developing educational administration to develop the quality of education in small schools consist of 5 strategic components and 5 educational administration components: 1) determining organizational objectives, 2) implementing an organizational structure that focuses on efficiency, 3) creating a network of cooperation to develop quality, 4) creating satisfaction among service recipients, and 5) evaluating work performance.

3. Evaluation of the strategy for developing educational administration to consider the quality of education in small schools in terms of appropriateness, feasibility, usefulness, and correctness. Overall, it is at a high level in all aspects.

Keywords : Development Strategy; Educational Administration; Educational Quality;

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” สอดรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ซึ่งมีแนวคิดหลักในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs, 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีวัตถุประสงค์เพื่อ “พลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาลจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักที่สำคัญ คือการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึง มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่จากสภาพบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศ

ไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย และมีจำนวนประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดจากโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือขนาดกลาง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ส่วนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีแนวทางการดำเนินงาน “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถดำเนินการได้ ให้มีโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง

จากข้อมูลดังกล่าว ถึงแม้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่นโครงสร้างองค์การ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้รับบริการที่มีบริบทแตกต่างกัน แต่ก็มีโรงเรียนขนาดเล็กที่ ประสบความสำเร็จในการบริหารการศึกษา มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2563) จากเหตุผลดังกล่าว เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาคุณภาพผู้เรียน พร้อมพัฒนาการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อความอยู่รอดของสถานศึกษา และเป็นที่ต้องการของชุมชน ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอน สาขาการบริหารการศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การพัฒนา บริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ระหว่างการวิจัยเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหาร การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร (Documentary study) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study) และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาพหุกรณี (Multi-cases study)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารการศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ระยะที่ 3 การประเมินคุณภาพกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรในการวิจัย คือโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6,878 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ประเภทละ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 728 คน

2. กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำแนกขนาดของโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 20 จังหวัด กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัดโดยการเทียบอัตราส่วนร้อยละจากจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กในแต่ละจังหวัด สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 364 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกเป็นผู้บริหาร 364 คน ครู 364 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 728 คน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กในแต่ละจังหวัดมีจำนวนโรงเรียนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างตามโควตา (Quota Sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.1 การศึกษาพหุกรณี (Multi-cases study) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) โดยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารหลักฐานของสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานการประเมินตนเอง แผนข้อมูลสารสนเทศ แผนภูมิโครงสร้างองค์การบริหาร แผนคำสั่งมอบหมายงาน

3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

3.3 การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อการประเมินกลยุทธ์ฯ ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จ พร้อมทั้งนิยามความหมายองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของปริมาณของข้อคำถาม

รวมไปถึงความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ ที่ต้องการวัด (Index of Congruency : IC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและรูปแบบที่ใช้ในการจัดพิมพ์โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญ ขึ้นไป เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IC (Index of Congruency) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IC \geq 0.5$ และส่วนข้อคำถามที่มีค่า $IC \leq 0.5$ จะนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามตามคำแนะนำ และข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นด้านสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.90 ด้านสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.69 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 และนำไปดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น สภาพปัจจุบันมีค่าความเที่ยง 0.91 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเที่ยง 0.98

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้ในการตรวจสอบและยืนยันร่างกลยุทธ์ฯ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

4. แบบประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ใช้ในการประเมินกลยุทธ์ฯ ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถาม ได้จำนวน 582 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 80

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยระบุ วัน เวลา ในการขอเข้าสัมภาษณ์

3. การสนทนากลุ่ม ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณา ยืนยัน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยระบุ วัน เวลา สถานที่ในการสนทนากลุ่ม

4. การประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ นำหนังสือขอความร่วมมือในการตรวจสอบ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมแนบบแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหาร การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความ ต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และกำหนดเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2561)

2. การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารการศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยคัดเลือกจากค่าดัชนีของความ ต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3. การประเมินกลยุทธ์ โดยการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ใช้ในการประเมินกลยุทธ์ฯ ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และ ความถูกต้อง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ จำเป็นการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการ	สภาพ ปัจจุบัน (D)		แปล ผล	สภาพที่ พึง ประสงค์ (I)		แปลผล	ความต้องการ จำเป็น (PNI _{Modified})	
	$\bar{x}$	S.D		$\bar{x}$	S.D		(I- D)/D	ลำดับ ที่
1.ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของ องค์กร	4.0	0.9		4.6	0.3			
	1	0	มาก	8	2	มากที่สุด	0.14	5
2.ด้านการดำเนินการตามโครงสร้าง องค์กรที่มุ่งประสิทธิภาพ	3.6	0.8		4.6	0.3			
	1	6	มาก	2	3	มากที่สุด	0.21	4
3.ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ	3.3	0.8		4.6	0.3			
	5	1	มาก	1	5	มากที่สุด	0.28	1
4.ด้านการสร้างความพึงพอใจของ ผู้รับบริการ	3.3	0.8		4.5	0.3			
	5	1	มาก	9	3	มากที่สุด	0.27	2

รายการ	สภาพ ปัจจุบัน (D)		แปล ผล	สภาพที่ พึง ประสงค์ (I)		แปลผล	ความต้องการ จำเป็น (PNI _{Modified})	
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		(I-D)/D	ลำดับ ที่
5.ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.3 7	0.7 6	มาก	4.6 1	0.4 0	มากที่สุด	0.26	3
โดยรวม	3.5 0	0.8 0	มาก	4.6 2	0.3 5	มากที่สุด	0.23	-

ตาราง 1 พบว่าสภาพปัจจุบันระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่ามากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ 2) ด้านการสร้างสภาพพึงพอใจของผู้รับบริการ 3) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) ด้านการดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ และ 5) ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์การ

การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ 4) การควบคุมกลยุทธ์ และ 5) การประเมินกลยุทธ์ และองค์ประกอบการบริหารการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์การ 2) การดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ 4) การสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการประเมินคุณภาพกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า โดยภาพรวม ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.14)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยได้อภิปรายถึงกระบวนการวิจัย และกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สภาพปัจจุบัน ของการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม ผู้บริหารโรงเรียน และครู โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการจัดการศึกษาที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง 2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย ดังนั้น โรงเรียนดังกล่าวจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน และครูไม่ครบทุกสาขาวิชา 3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจนทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน จากปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริวรรณ นิลวรรณ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่าระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบน ในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาข้อที่มีดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อยในรายชื่อ พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมาย วางแผนนิเทศ กำกับ ติดตาม และช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพศึกษาเป็นอันดับ 1 และโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 2 และ ผู้บริหารใช้การนิเทศ กำกับ และติดตามในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของครูและบุคลากร เป็นอันดับ 3 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบ การนิเทศให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กขาดผู้บริหารสถานศึกษา ครูไม่ครบวิชาเอก ขาดแคลนงบประมาณ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพทำได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ทศพร ปุ่มสีดา (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การนำเสนอกล

ยุทธการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็น ของกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาข้อที่มีดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อยในรายชื่อ พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมาย วางแผนนิเทศ กำกับ ติดตาม และช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพศึกษา เป็นอันดับ 1 และโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 2 และ ผู้บริหารใช้การนิเทศ กำกับ และติดตามในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของครูและบุคลากร เป็นอันดับ 3 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการนิเทศให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ บุญธรรม อ้วนกันยา (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล มีองค์ประกอบ 5 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร กลยุทธ์ที่ 3 การนำผลการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาครูและบุคลากรและ กลยุทธ์ที่ 5 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

2. ผลการสร้างและพัฒนากลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร 2) กลยุทธ์การดำเนินการตามโครงสร้างองค์กรที่มุ่งประสิทธิภาพ 3) กลยุทธ์การสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพ 4) กลยุทธ์การสร้าง ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 5) กลยุทธ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา ที่สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาประเมินความสอดคล้องของแต่ละกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริวารรณ์ นิลวรรณ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ ยุทธศาสตร์ จำนวน 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1. พัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ 3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 4. ส่งเสริมให้นัระบบการจัดการความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน 5. พัฒนาทักษะการคิดของบุคลากร 6. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 7. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 8. สร้างบรรยากาศขององค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 9. ส่งเสริมความเป็นผู้นำในการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาให้เป็น

องค์การแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สมชัย วงษ์นายะ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร พบว่า แผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมร่วม ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด มาตรการ และโครงการ โดยมีกลยุทธ์ 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เพิ่มโอกาสของประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 2) เร่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทุกระดับให้มีมาตรฐานและมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหารและครูให้มีความเป็นมืออาชีพ 4) พัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 5) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และ 6) ระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ มนตรี พันธุ์พงศ์วัฒนา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ยุทธศาสตร์ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียน และสอดคล้องกับ Franse (1998) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพโดยใช้แนวคิดของเดมมิง (Demming) พบว่า การบริหารคุณภาพมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา เนื่องจากกระบวนการบริหารคุณภาพเป็นขั้นตอนในการดำเนินการบริหาร คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนจึงต้องมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินคุณภาพกลยุทธ์และรับรองกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การพัฒนากลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า ด้านที่ 1 กลยุทธ์การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์การ มีการพัฒนา 6 แนวทาง 8 ตัวชี้วัด ซึ่งมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 กลยุทธ์การดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ มีการพัฒนา 6 แนวทาง 7 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ มีการพัฒนา 7 แนวทาง 8 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 4 กลยุทธ์การสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีการพัฒนา 7 แนวทาง 8 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 5 กลยุทธ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการพัฒนา 7 แนวทาง 6 ตัวชี้วัด มี

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสุรพล พิมพ์สอน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์มีความสอดคล้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้สมชัย วงษ์นายะ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร พบว่า กลยุทธ์ทั้งหมดมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับ ยงค์ เกาโพธิ์ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ มีความสอดคล้องกัน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องตรงกันกับ ทวี วาจาสัตย์ (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ผลการประเมินระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จและความสมบูรณ์ของระบบอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Howard (1996) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพไปประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักเรียนโดยอาศัยรูปแบบของ MBNQA เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาสรุปได้ว่าการบริหารจัดการคุณภาพ สร้างผลลัพธ์ที่มีค่าให้กับองค์กรการนำหลักการบริหารจัดการคุณภาพมาใช้ทั้งที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้นำต้องแสดงภาวะผู้นำอย่างแรงกล้า เพื่อจะทำให้การบริหารจัดการคุณภาพประสบผลสำเร็จโดยเน้นที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และการใช้เวลาและทรัพยากรทั้งหลาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินอิงเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์มากกำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบประเมินตรงตามหลักวิชาการ ผ่านการตรวจสอบหลายรอบ จากนักวิชาการ ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ล้วนแต่มีประสบการณ์ตรงในด้านการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด ควรนำกลยุทธ์ที่กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร ผลพบว่า การปฏิบัติของโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องให้ความสำคัญ กับการกำหนดมาตรฐาน

ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โรงเรียนกระจายอำนาจการบริหาร โดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง และมอบหมายผู้รับผิดชอบงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรนำกลยุทธ์การดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ ผลพบว่า การปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้อง ส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี ทำให้การทำงานของโรงเรียน และครูมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

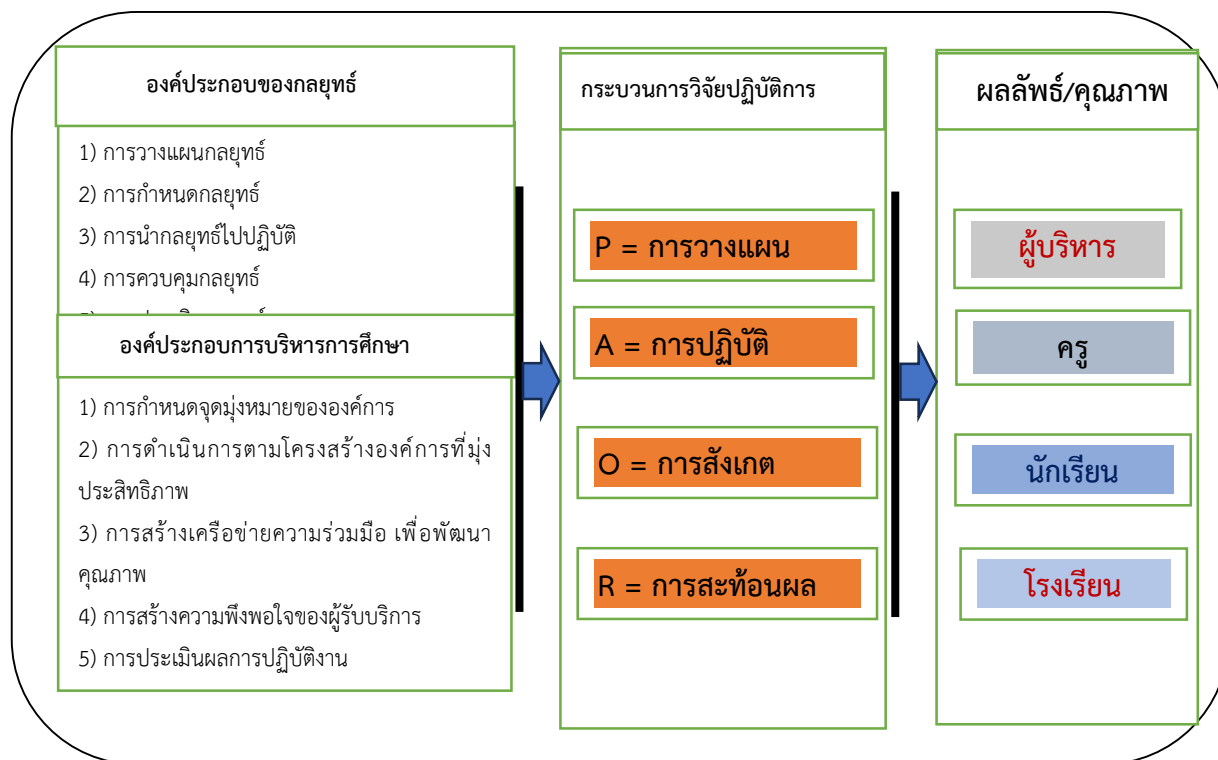
1) ควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนขนาดเล็ก

2) ควรทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการพัฒนากลยุทธ์การบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนขนาดเล็ก

3) ควรทำวิจัยการพัฒนาระบบการบริหารในด้านงานวิชาการที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล โรงเรียนขนาดเล็ก

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านนวัตกรรมทางการศึกษา หรือความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการบริหารการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามองค์ประกอบของกลยุทธ์ 5 ด้าน ได้แก่ 1)การวางแผนกลยุทธ์ 2)การกำหนดกลยุทธ์ 3)การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การควบคุมกลยุทธ์ 5) การประเมินกลยุทธ์ และองค์ประกอบการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์การ 2)การดำเนินการตามโครงสร้างองค์การที่มุ่งประสิทธิภาพ 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพ 4) การสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยข้อเสนอแนะในการนำสู่การปฏิบัติจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจรการวิจัยปฏิบัติการ (PAOR) 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติตามแผน 3) ขั้นการสังเกต และ 4) ขั้นการสะท้อนผล ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ทวี วาจาสัตย์. (2561). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีพระทุม.
- ทศพร ปุมสีดา. (2559). *การนำเสนอกยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม อ้วนกันยา. (2562). *กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนตรี พันธุ์วงศ์วัฒนา. (2559). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ยงค์ เกาโพธิ์. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิริวารรณ์ นิลวรรณ. (2557). ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สมชัย วงษ์นายะ. (2557). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2561). แผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). สรุปนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ภายใต้วิสัยทัศน์ : โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Franse, L.M. (1998). *An Exploratory Study of the Relationship Between Texas Test Scores (Total Quality Management)*. Retrieved from <http://www.thomsonedu>.
- Krejcie, R. V.& Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-608.
- Moxley, S. E. (2003). *Strategic Planning Process Used in School Districts in the Southeastern United State. Dissertation Abstracts International*. 64(02): 359-413.

การศึกษาแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรี

สาขาวิชาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

A STUDY ON MOTIVATION AND LEARNING STRATEGIES OF CHINESE UNDERGRADUATE STUDENTS MAJORING IN THAI AS A FOREIGN LANGUAGE: A CASE STUDY OF A UNIVERSITY IN YUNNAN PROVINCE, CHINA

Yu Zairui^{1*}, ชิดชไม วิสุตกุล²

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Yu Zairui^{1*}, Chidchamai Visuttakul²

^{1,2}Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding Author E-mail: zairui.y64@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน 2) ศึกษากลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ข้อมูลเก็บรวบรวมจากนักศึกษาระดับปริญญา ตรีชาวจีน จำนวน 174 คน จากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ซึ่งกำลังศึกษาในสาขาวิชา ภาษาไทย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความสัมพันธ์ แบบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยในระดับมาก ทั้งในด้านแรงจูงใจ ภายในและแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายในที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยได้ ขณะที่แรงจูงใจภายนอกที่โดดเด่น คือ ความสามารถในการสื่อสาร ระหว่างการเดินทางในประเทศไทย 2) นักศึกษานำกลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ โดยแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก โดยกลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยเฉพาะการเรียนรู้จากสื่อเสริมช่วย เพิ่มพูนความเข้าใจในภาษาไทย รองลงมา ได้แก่ กลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน กลวิธีที่ใช้ความจำ และ 3) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ย มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย; แรงจูงใจภายใน; แรงจูงใจภายนอก; กลวิธีการเรียนภาษาไทย; นักศึกษาชาวจีน

Abstract

This research aimed to 1) study the motivation to study Thai language of undergraduate students at a university in Yunnan Province, China; 2) study the learning strategies of Thai language of undergraduate students at a university in Yunnan Province, China; and 3) study the relationship between personal factors and motivation to study Thai language of undergraduate students at a university in Yunnan Province, China. Data were collected from 174 Chinese undergraduate students from a university in Yunnan Province, China, who were studying in department of Thai Foreign Language. A questionnaire was used as the data collection tool, with a reliability of 0.99. The data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and a Chi-square test for relationships.

The findings revealed that 1) students were highly motivated to study Thai, both intrinsic and extrinsic motivations. The highest mean score for intrinsic motivation was the ability to participate in activities with Thai-speaking people, while the most prominent extrinsic motivation was the ability to communicate while traveling in Thailand. 2) students used a variety of learning strategies, with each aspect having a high mean score. The strategy using knowledge and understanding had the highest mean score, especially learning from supplementary media to enhance understanding of Thai language. The second most common strategy was the strategy using supplementation and substitution and memory-based strategies, and 3) personal factors, including gender, grade level, and GPA, were significantly related to the motivation to choose to study Thai language at a statistical level of 0.05.

Keywords: Motivation in Learning Thai; Intrinsic Motivation; Extrinsic Motivation; Thai Learning Strategies; Chinese Students

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ในทุกสังคม โดยมีบทบาททั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการศึกษา อีกทั้งยังสะท้อนอารยธรรม เอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของแต่ละชาติ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงจำเป็นต่อการสร้างความเข้าใจระหว่างประเทศและพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลในเวทีโลก แม้ว่าอังกฤษจะเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารทั่วโลก แต่ความสามารถด้านภาษาที่สามก็มีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านธุรกิจ การศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การรู้หลายภาษาช่วยเปิดโลกทัศน์และส่งเสริมการเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงเป็นทักษะที่สำคัญของนักศึกษา นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว ในบริบทของประเทศไทย ภาษาไทยถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ แม้จะไม่ใช่ภาษาสากล แต่มีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การทูต และการท่องเที่ยว การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจึงได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในประเทศจีนที่มีนักศึกษาเลือกเรียนภาษาไทยมากที่สุดในกลุ่มภาษาประเทศเพื่อนบ้าน (รพีพรรณ เพชรอนันต์กุล และรุ่งภัสสรณ์ ศรีทราชนพัฒน์, 2564)

จากการศึกษาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนในการประสานงานและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาสามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ดีและเข้าใจวัฒนธรรมไทยพอสมควร

อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาไทยเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะคำศัพท์เฉพาะทาง คำทับศัพท์ และคำยืมจากภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวในการสื่อสารทางธุรกิจ นักศึกษาที่เรียนภาษาไทยมักอยู่ในโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยจีนกับไทย เช่น ระบบ 2+1+1 หรือ 3+1 เป็นต้น ซึ่งมีช่วงศึกษาที่ประเทศไทย การวิจัยจึงควรมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่มีประสบการณ์ตรง เพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมีความสำคัญ หากไม่สอดคล้องกันอาจกระทบต่อแรงจูงใจและการปรับตัวของผู้เรียน รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศ (กนกพรรณ ธรรมสถิตสุข, 2565) โดยแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกมีบทบาทสำคัญต่อการตั้งเป้าหมาย การเลือกวิธีการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างยั่งยืน โดย Oxford (1990) ระบุว่า กลยุทธ์ เช่น การใช้ความจำ ความเข้าใจ การเสริมแรง การควบคุมตนเอง การเรียนรู้แบบภาพ และกลยุทธ์ทางสังคม ล้วนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยระดับภูมิภาคที่ให้บริการด้านการศึกษาแก่ประชาชนในเขตจังหวัดหนิงเหอ พร้อมทั้งมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กับการส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีวิสัยทัศน์แบบสากล ภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงจัดหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมระยะสั้น และดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยคู่สัญญาในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านภาษาไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมในกลุ่มนักศึกษาจีน ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้จัดโครงการแลกเปลี่ยนภาษาไทยระยะสั้น (3–6 สัปดาห์) โดยให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติในบริบทจริงของสังคมไทย กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงส่งเสริมทักษะภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนเข้าใจสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของไทย ซึ่งช่วยเสริมสร้างประสบการณ์หลากหลายทางวัฒนธรรม และเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ (เรวัฒน์ เพียรพจนนารถ และอุเทน ลาพิงค์, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรี โดยใช้มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนานเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเสนอแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสำหรับนักศึกษาจีนในปัจจุบันและอนาคต และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนภาษาไทยในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย และพฤติกรรมการเรียนรู้ รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ประชากร และการศึกษาสำมะโน

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 190 คน แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 45 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 45 คน

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบสำมะโน (Census Study) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติจากทุกหน่วยของประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายที่สนใจทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดและมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 174 คน (คิดเป็นร้อยละ 91.58 ของประชากร) ถือเป็นอัตราการตอบกลับที่สูงมาก ทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือสูงสำหรับประชากรกลุ่มนี้ ส่วนอีก 16 คนที่เหลือไม่สามารถเก็บได้เนื่องจากไม่ประสงค์ให้ความร่วมมือและไม่ได้พำนักอยู่ที่มหาวิทยาลัย ณ ขณะทำการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ คือ เพศ ระดับชั้น และผลการเรียนเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเรียนสาขาวิชาภาษาไทย ประกอบด้วย 2 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ 1) แรงจูงใจภายใน และ 2) แรงจูงใจภายนอก มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ 1) กลวิธีที่ใช้ความจำ 2) กลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจ 3) กลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน 4) กลวิธีที่ใช้ข้อปฏิบัติ 5) กลวิธีเชิงวิพากษ์ และ 6) กลวิธีทางสังคม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จากนั้นจัดทำร่างแบบสอบถามและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและภาษา ก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 0.67–1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป็นที่ยอมรับได้ ต่อมาได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำนวน 30 คน และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตเพื่อเก็บข้อมูล ส่งถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือ
2. ประสานงานกับอาจารย์ผู้ดูแลหลักสูตรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง
3. แจกแบบสอบถามจำนวน 174 ชุด พร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือทางวิชาการ เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน
4. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน และดำเนินการรหัสคำตอบ เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย และกลวิธีการเรียนสาขาวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย (Best, 1977) ความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 82.20 และเพศชายจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 โดยส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาคือระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 และศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 เป็นนักศึกษาใหม่ไม่มีผลการเรียนเฉลี่ย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 ส่วนผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 ผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 ผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 และผลการเรียนเฉลี่ย 2.00-2.50 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70

1. ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจการเรียนสาขาวิชาภาษาไทย โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=1.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=1.27$) รองลงมา คือ ด้านแรงจูงใจภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=1.21$) ซึ่งมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

1.1 ด้านแรงจูงใจภายในโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเรียนภาษาไทยทำให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การเรียนภาษาไทยทำให้อยากเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศไทย การเรียนภาษาไทยเป็นการพัฒนาตนเองให้เจอวัฒนธรรม และประเพณีใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ การเรียนภาษาไทยได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ด้านแรงจูงใจภายนอกโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเรียนภาษาไทยจะเป็นตัวช่วยให้สามารถสื่อสารเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศไทย รองลงมา คือ การเรียนภาษาไทยทำให้มีความรู้มากขึ้นและการเรียนภาษาไทยทำให้สืบค้นข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยได้ และการเรียนภาษาไทยทำให้การเรียนได้เกรดดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนสาขาวิชาภาษาไทย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=1.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.08$, $S.D.=1.21$) รองลงมา คือ ด้านกลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน ($\bar{X}=4.03$, $S.D.=1.21$) ด้านกลวิธีที่ใช้ความจำ ($\bar{X}=4.01$, $S.D.=1.21$) ด้านกลวิธีเชิงวิภาพ ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=1.24$) ด้านกลวิธีทางสังคม ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=1.26$) และด้านกลวิธีที่ใช้อภิปัญญา ($\bar{X}=3.95$, $S.D.=1.24$) ซึ่งมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

2.1 ด้านกลวิธีที่ใช้ความจำ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การฟังเพลงไทยหรือดูภาพยนตร์ภาษาไทยเพื่อให้จำคำศัพท์ได้ รองลงมา คือ การจดคำศัพท์ใหม่โดยการคิดถึงภาพของเหตุการณ์ซึ่งคำเหล่านั้นอาจจะถูกใช้ และ ใช้กลวิธีในการทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยที่ได้เรียนรู้มาในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ด้านกลวิธีที่ใช้ความรู้ความเข้าใจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเรียนภาษาไทยเพิ่มเติมจากสื่อการเรียนรู้เสมอ ช่วยส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในภาษาไทยมากยิ่งขึ้น รองลงมา คือ การดูรายการภาษาไทยทางสื่อเทคโนโลยีช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาไทยและเข้าใจในวัฒนธรรม และการเล่นเกมภาษาไทยเป็นประจำช่วยพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านกลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กลวิธีการคาดเดาความหมายคำศัพท์จากการอ่านเนื้อหาในประโยคสั้น ๆ และ กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์จากการฟังกับผู้สนทนาเพื่อให้ได้ใจความ รองลงมา คือ กลวิธีการใช้คำอื่นที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อนึกคำที่มีความหมายตรงไม่ออก และกลวิธีการคิดหาคำใหม่เพื่อให้ผู้สนทนาเข้าใจความหมาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านกลวิธีที่ใช้อภิปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กลวิธีการฝึกฝนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาไทยเป็นประจำ รองลงมา คือ กลวิธีการฝึกสนทนาภาษาไทยกับเพื่อนคนไทยทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส และกลวิธีการประเมินการเรียนรู้ภาษาไทยของตนเองทุกวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.5 ด้านกลวิธีเชิงวิภาพ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้กำลังใจและเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อต้องสื่อสารเป็นภาษาไทย รองลงมา คือ การกระตุ้นตัวเองให้พูดภาษาไทยแม้ว่าจะกลัวที่จะพูดผิดก็ตาม และการเขียนบันทึกประจำวันเป็นภาษาไทยถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.6 ด้านกลวิธีทางสังคม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การขอให้ผู้สนทนาพูดช้าลง เมื่อฟังภาษาไทยไม่ทัน รองลงมา คือ การฝึกใช้ภาษาไทยกับเพื่อนชาวต่างชาติเพื่อเป็นการฝึกฝนตนเอง และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ) กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

เพศ	แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน											
	น้อยที่สุด						มากที่สุด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	31	100.00	31	100.00
หญิง	13	9.09	10	6.99	25	17.48	30	20.98	65	45.45	143	100.00

X^2 test Sig = 30.648, Pearson chi-square P = 0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชาย ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเพศหญิง ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.45

3.2 ปัจจัยส่วนบุคคล (ระดับชั้น) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล (ระดับชั้น) กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ระดับชั้น	แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน											
	น้อยที่สุด						มากที่สุด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นปีที่ 1	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	54	100.00	54	100.00
ระดับชั้นปีที่ 2	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	37	100.00	37	100.00
ระดับชั้นปีที่ 3	0	0.00	0	0.00	10	22.22	30	66.67	5	11.11	45	100.00
ระดับชั้นปีที่ 4	13	34.21	10	26.32	15	39.47	0	0.00	0	0.00	38	100.00

ระดับ ชั้น	แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง											
	มณฑลยูนนาน ประเทศจีน											
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ

X^2 test Sig = 269.937, Pearson chi-square P = 0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระดับชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระดับชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และระดับชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.47

3.3. ปัจจัยส่วนบุคคล (ผลการเรียนเฉลี่ย) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล (ผลการเรียนเฉลี่ย) กับแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

ผลการเรียน เฉลี่ย	แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง											
	มณฑลยูนนาน ประเทศจีน											
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.00 – 2.50	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	10	100.00	10	100.00
2.51 – 3.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.0	38	100.00	38	100.00
3.01 – 3.50	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.0	42	100.00	42	100.00
3.51 – 4.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	24	80.00	6	20.00	30	100.00
นักศึกษาใหม่ ไม่มีผลการ เรียนเฉลี่ย	13	24.07	10	18.52	25	46.30	6	11.11	0	0.0	54	100.00

X^2 test Sig = 261.193, Pearson chi-square P = 0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านผลการเรียนเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.00-2.50 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-3.50 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51-4.00 ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.00 และนักศึกษาใหม่ไม่มีผลการเรียนเฉลี่ย ส่วนใหญ่จะมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.30

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว สามารถแสดงการอภิปรายผลได้ประเด็นต่าง ๆ ตามข้อค้นพบจากการวิจัยดังนี้

1. แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทั้งในด้านแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษามีความสนใจและปรารถนาส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับเจ้าของภาษา การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย หรือการพัฒนาตนเองเพื่อโอกาสทางอาชีพในอนาคต ความสนใจและเป้าหมายที่ชัดเจนเหล่านี้เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญให้เกิดการเรียนรู้ที่จริงจังและต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory: SDT) ของ Ryan & Deci (2000) ที่ระบุว่าแรงจูงใจของบุคคลเกิดจากความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Autonomy) ซึ่งสะท้อนจากความปรารถนาส่วนตัวที่จะเลือกเรียนภาษาไทยและความอยากเดินทางท่องเที่ยว ความสามารถ (Competence) ซึ่งเกิดจากความรู้สึกว่าตนเองทำได้ดีในการสื่อสารภาษาไทย และความสัมพันธ์ (Relatedness) ซึ่งเห็นได้จากการต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มคนที่พูดภาษาไทย การที่แรงจูงใจภายในเป็นตัวกระตุ้นหลัก ย่นนำไปสู่การเรียนรู้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ขณะที่แรงจูงใจภายนอก เช่น การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการเดินทางหรือโอกาสทางอาชีพ ก็เสริมแรงให้ผู้เรียนยังคงมุ่งมั่นกับการเรียนรู้ต่อไปเป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา ลัญญประสิทธิ์ และคณะ (2566) ที่พบว่า แรงจูงใจของนักศึกษาต่างชาติในการศึกษาเรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย เนื่องจากความต้องการเรียนและหาโอกาสทำงานในประเทศไทย โดยมากนักศึกษากลุ่มนี้จะเคยอาศัยอยู่ในประเทศไทยในฐานะนักเรียนแลกเปลี่ยน รู้จักและคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทยในระดับหนึ่ง และชอบคนไทยและวัฒนธรรมไทย

2. กลวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย พบว่า นักศึกษานิยมใช้กลวิธีการเรียนรู้ด้านการใช้ความรู้ความเข้าใจมากที่สุด รองลงมาคือกลวิธีการเรียนรู้ด้านการใช้การเสริมและการทดแทน และในลำดับสุดท้ายคือกลวิธีการด้านอุปนิสัย ซึ่งแม้จะอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ยังคงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษามีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลภาษาโดยตรงเพื่อทำความเข้าใจคำศัพท์ โครงสร้างประโยค และการนำไปใช้จริง เห็นได้จากการใช้สื่อการเรียนรู้เสริม การดูรายการภาษาไทย การฟังเพลงและรับชมภาพยนตร์ไทย และการคาดเดาความหมายจากบริบท เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถสื่อสารได้ กลยุทธ์เหล่านี้เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและการ

แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการสื่อสาร ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภาษาใหม่ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ การจำแนกประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของ Oxford (1990) ที่เน้นย้ำถึงบทบาทของกลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์ การให้เหตุผล และการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประมวลผลข้อมูลภาษาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน (Compensation Strategies) สะท้อนถึงการปรับตัวของผู้เรียนเพื่อรักษาการสื่อสารให้ดำเนินต่อไปได้ แม้จะมีข้อจำกัดทางภาษา ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fan (2020) ที่พบว่า นักศึกษาในประเทศจีนที่เรียนสาขาภาษาไทย มีกลวิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อมัลติมีเดียมากยิ่งขึ้นประกอบการเรียนการสอน โดยมีการดูหนัง ร้องเพลง เพื่อให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และมีการสร้างนวัตกรรมการสอน เช่น วิดีทัศน์ เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความสนใจและเกิดความรู้ใหม่

3. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน โดยพบว่า เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างในปัจจัยส่วนบุคคลเหล่านี้อาจนำไปสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ ความคาดหวัง และแรงสนับสนุนที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อระดับแรงจูงใจในการเรียนภาษา โดยนักศึกษาชายและนักศึกษาชั้นปีต้น ๆ และมีผลการศึกษาที่ไม่สูงนัก มักมีแรงจูงใจสูงกว่าอาจเป็นเพราะมีความคาดหวังและโอกาสในการใช้ภาษาในการประกอบอาชีพหรือทำธุรกิจในอนาคต ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการรับรู้ถึงความสามารถของตนเองและประสบการณ์ความสำเร็จในการเรียนรู้ที่ผ่านมา ผลการศึกษานี้สามารถอธิบายได้ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม-พุทธิปัญญา (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) ที่เน้นย้ำถึงความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ซึ่งมักสะท้อนจากผลการเรียนที่ผ่านมา โดยผู้เรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมักจะมีแรงจูงใจในการเริ่มต้นและคงความพยายามในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเพศและระดับชั้นปี อาจเชื่อมโยงกับความคาดหวังทางสังคม หรือโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมทางสังคมที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ โคตรพันธ์ และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน มีหลากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน ด้านการสามารถนำองค์ความรู้จากการเรียนไปใช้ได้จริง โดยปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาและทางด้านครอบครัว ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลเหล่านี้จะนำไปสู่ความคาดหวังและแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านการต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้พูดภาษาไทย และการอยากท่องเที่ยวประเทศไทย ขณะเดียวกันนักศึกษาส่วน

ใหญ่ใช้กลวิธีความจำในการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนั้นควรส่งเสริมการบูรณาการวัฒนธรรมในห้องเรียน และใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนภาษาไทย

1.2 ผู้เรียนบางส่วนมีความวิตกกังวลในการฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน จึงควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกพูดมากขึ้น เช่น การอภิปราย การนำเสนอ และการสนทนาแบบทันที พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย เพื่อเสริมความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์รายบุคคลหรือการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อให้เข้าใจแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาไทยได้อย่างลึกซึ้ง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนภาษาไทยเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยนี้ได้มอบองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาชาวจีน ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักได้ดังนี้:

1. ความสำคัญของแรงจูงใจที่หลากหลายและบริบททางวัฒนธรรม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่านักศึกษาจีนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยในระดับสูง ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก องค์ความรู้นี้เน้นย้ำว่าการออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยควรบูรณาการกิจกรรมที่ส่งเสริมทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสและมีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษา แต่ยังตอบสนองความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness) และความเป็นอิสระ (Autonomy) ตามหลักทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) อันเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

2. บทบาทของกลวิธีการเรียนรู้ที่เน้นความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ การค้นพบว่านักศึกษานิยมใช้กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ผ่านสื่อเสริมและการเชื่อมโยงกับความจริงสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนเหล่านี้พยายามทำความเข้าใจภาษาในเชิงลึก และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง องค์ความรู้นี้ชี้ให้เห็นว่าผู้สอนควรส่งเสริมการใช้กลวิธีเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เช่น การนำสื่อมัลติมีเดียภาษาไทยที่หลากหลายมาใช้ในห้องเรียน เช่น ภาพยนตร์ เพลง สารคดี เป็นต้น และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกใช้กลวิธีแก้ปัญหา (Compensation Strategies) เมื่อเผชิญกับข้อจำกัดทางภาษา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสารและพัฒนาทักษะภาษาได้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

3. อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผลการวิจัยยืนยันว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาไทย องค์ความรู้นี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาและผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อออกแบบแนวทางการสนับสนุนที่เหมาะสม โดยเฉพาะการตระหนักถึง

ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของนักศึกษา ซึ่งอาจสะท้อนจากผลการเรียนและปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การให้คำแนะนำหรือจัดกิจกรรมเสริมสำหรับนักศึกษาในแต่ละชั้นปี หรือการสร้างแรงเสริมทางบวกเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจของนักศึกษาแต่ละคน เป็นต้น การตระหนักถึงปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยนี้เน้นย้ำว่าการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาจีนจะประสบความสำเร็จสูงสุด เมื่อมีการพิจารณาอย่างรอบด้านถึงแรงจูงใจของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ การนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปปรับใช้จะช่วยให้ออกแบบหลักสูตร สื่อการสอน และกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมั่นใจในโลกแห่งความเป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

- กนกพรรณ ธรรมสถิตสุข. (2565). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่างชาติ ที่มีต่อหลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทย
พื้นฐาน: กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*,
29(1), 239-255.
- ชรินทร์ โคตรพันธ์, ปิยะธิดา ขวัญญา, เพ็ญศรี ปาเกรียงไกร, อนุชา ปัญญาอิน และเหนือขวัญ บัวเพื่อน.
(2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 7(1), 26-36.
- ธัญญา ลัญญประสิทธิ์, รัตนพงศ์ คงเจริญ, วิสวัส ทองธีรภาพ, สุดาวดี จันท์ภักดิ์ และเนตรชนก ฤทธาคนี.
(2566). การศึกษาไทยในสายตานักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(3), 93-106.
- รพีพรรณ เพชรอนันต์กุล และรุ่งภัสสรณ์ ศรีธาธานพัฒน์. (2564). การสร้างแบบฝึกการเขียนเพื่อพัฒนาทักษะ
การเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรังสิต. *วารสารบัณฑิตแสงไคมคำ*, 6(2),
227-239.
- เรวัฒน์ เพียรพจนนารถ และอุเทน ลาพิงค์. (2563). แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา
ของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*,
11(1), 19-32.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. New
Jersey: Prentice-Hall.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education* (3rd ed). New Jersey: Prentice-Hall.

- Fan, Z. (2020). การศึกษาการจัดเรียนการสอนภาษาไทยของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. New York: Newbury House Publishers.
- Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

การพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา
**DEVELOPMENT OF PROCESS SKILLS AND CREATIVITY
IN SCIENCE OF GRADE 4 STUDENTS THROUGH
LEARNING MANAGEMENT BASED ON
STEAM EDUCATION CONCEPT**

ดารีกา โยธี^{1*}, ชิดชไม วิสูตรกุล²

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Darika Yothee^{1*}, Chidchamai Visuttakul²

^{1,2}Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding Author E-mail: darika.y64@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนแห่งหนึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 16 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 6 แผน 2) แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 ข้อ 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 8 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 8 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาทำให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะกระบวนการ; ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์; สะเต็มศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were to (1) compare the science process skills of Grade 4 students before and after they participated in learning activities based on the STEAM education concept, (2) compare their scientific creativity before and after the implementation of STEAM-based instruction, and (3) investigate their satisfaction with the learning experience. The participants were 16 Grade 4 students from a private school in Pathum Thani Province that was under the Office of the Private Education Commission. They were selected through cluster random sampling. In addition to an 8-item student satisfaction questionnaire, the research instruments comprised six science and technology lesson plans, a 16-item science process skills assessment, and an 8-item scientific creativity assessment. The dependent samples were analyzed using the t-test, mean, percentage, and standard deviation.

The research results found that 1) The learning management based on STEM education concept made students have science process skills after learning that were significantly higher than before learning at a statistical level of 0.01. 2) Students have science creativity after learning that was significantly higher than before learning at a statistical level of 0.01. 3) Students reported the highest level of satisfaction with the instructional management.

Keywords: Process Skills; Creativity in Science; Steam Education

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ได้กล่าวถึงการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเร่งพัฒนาเยาวชนให้ทันต่อโลกที่กำลังเผชิญกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน ดังนั้นเยาวชนรุ่นใหม่ควรเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง สังคมและประเทศต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่ช่วยให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเกต ตั้งคำถาม แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (National Research Council, 2012) แต่การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ยังพบปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูยังเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่มากพอในการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการที่เน้นเนื้อหามากกว่าที่จะฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียน นอกจากนี้จะทำให้ผู้เรียนขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แล้วยังส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์และคิดว่าวิชาวิทยาศาสตร์นั้นเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ (จุฬาลักษณ์ สนเกื้อกุล และเมษา นวลศรี, 2565) สอดคล้องกับ นัยน์เนตร มณีไสย และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า ปัญหาในการเรียนการ

สอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นการบรรยายและการท่องจำเป็นสำคัญ ไม่ได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ฝึกการศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดการส่งเสริมด้านการแสดงออกทางความคิด ขาดความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ ไม่สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือนำองค์ความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้อย่างเหมาะสม ทำให้วิทยาศาสตร์ของเด็กไทยยากที่จะพัฒนาหากยังคงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นชุดของทักษะที่ใช้ในการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การสังเกต การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผล และการสรุปผล ทักษะเหล่านี้ไม่เพียงแต่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานในอนาคตได้อีกด้วย (Partnership for 21st Century Skills [P21], 2019) และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์เป็นความสามารถในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยอาศัยความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูง จะสามารถมองเห็นปัญหาต่าง ๆ รอบตัว และนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่เริ่มพัฒนาความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับโลกธรรมชาติ การปลูกฝังทักษะเหล่านี้ตั้งแต่ยังเด็กจะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้น และสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2016)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEAM Education) เป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับการสนใจอย่างกว้างขวางในวงการศึกษา เนื่องจากเป็นการบูรณาการศาสตร์ 5 สาขา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) ศิลปะ (Art) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เข้าด้วยกัน โดย STEAM คือการนำเอา Art เข้ามาบูรณาการการเรียนรู้เพิ่มเติมจาก STEM (สะเต็ม) โดย ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่กำกับดูแลสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มอบนโยบาย 7 โครงการสำคัญ (Quick Win 7+) ซึ่งนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การสร้างมิติใหม่การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ผลิตศาสตร์และศิลป์ เปลี่ยน STEM เป็น STEAM โดย “STEAM” A คือ Art of life ศาสตร์ในการใช้ชีวิต ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตอาสาและช่วยเหลือผู้อื่นประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565) เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอย่างมีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษายังเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร และทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการทำงานในยุคปัจจุบัน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ซึ่งคาดว่าจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่สูงขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

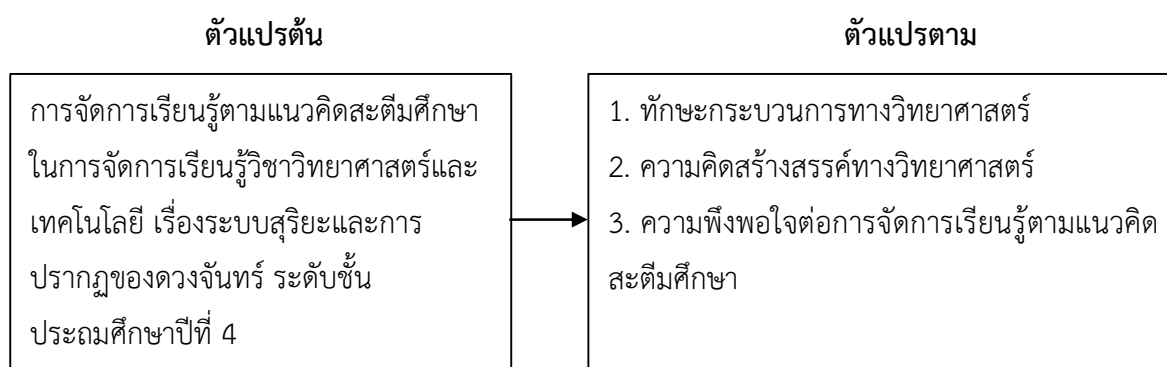
1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สูงวก่อก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ หลังจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สูงวก่อก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดกับกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง โดยมีขอบเขตเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องระบบสุริยะ และการปรากฏของดวงจันทร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งในตำบลกระแซง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 ห้องเรียน โดยห้อง A มีจำนวน 16 คน และห้อง B มีจำนวน 31 คน รวมมีนักเรียนจำนวน 47 คน ซึ่งโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยทำการจับสลากได้ห้อง A ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 16 คน เกณฑ์การเลือก คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความเต็มใจและพร้อมเข้าร่วมให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STEAM จำนวน 6 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ใช้การจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 แผน รวมจำนวน 3 สัปดาห์ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Identify a challenge) ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง (Explore Ideas) ขั้นที่ 3 การออกแบบ วางแผน และพัฒนา (Plan and Develop) ขั้นที่ 4 การทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluate) และขั้นที่ 5 การนำเสนอผลลัพธ์ (Present the Situation)

2.2 แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 8 ทักษะ ได้แก่ 1) การสังเกต (Observing) 2) การวัด (Measurement) 3) การจัดทำและสื่อความหมายข้อมูล (Organizing Data and Communication) 4) การลงความคิดเห็นจากข้อมูล (Inferring) 5) การตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป (Interpreting Data and Conclusion) 6) การสร้างแบบจำลอง (Modeling Construction) 7) การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปซกับสเปซ และสเปซกับเวลา (Space/space Relationship and Space/Time Relationship) และ 8) การพยากรณ์ (Prediction) ใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring) 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

2.3 แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความคิดคล่องทางวิทยาศาสตร์ (Fluency) 2) ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ (Flexibility) 3) ความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ (Originality) และ 4) ความคิดละเอียดลออทางวิทยาศาสตร์ (Elaboration) โดยประเมินจากแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Scoring) 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STEAM จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เครื่องมือวิจัยที่ 2.1-2.4 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00

สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 2.4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ หลังจากผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา ได้ทำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อีกห้องหนึ่งซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.89 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็มศึกษา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้

3.2 ผู้ประเมินจำนวน 2 คน คือ ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้วิจัย ทำการประเมินก่อนเรียนด้วยแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็มศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 12 คาบ โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 สัปดาห์ โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ มีการบันทึกข้อมูลการเข้าเรียน พบว่านักเรียนมาเรียนโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 90% ของจำนวนครั้งทั้งหมด ผู้ที่ขาดเรียนมีเหตุผลชัดเจนและได้รับการสอนทดแทนเป็นรายบุคคล จนครบจำนวน 16 คน ตามที่ได้กำหนดไว้

3.4 เมื่อเสร็จสิ้นการสอนครบทุกแผนแล้ว ผู้ประเมินจำนวน 2 คน คือ ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้วิจัย ทำการประเมินหลังเรียนด้วยแบบประเมินทักษะ

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ โดยประเมินจากผลงาน/ชิ้นงาน และใบงานที่ได้รับมอบหมายระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดสเต็มศึกษา ตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.5 หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อใช้ประกอบในการอภิปรายข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เปรียบเทียบผลด้วยวิธีการทางสถิติ อภิปรายและสรุปผลการวิจัยต่อไป

4. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ผลต่างคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้โดยการทดสอบ ค่าที่ t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย โดยอาศัยการแบ่งช่วงคะแนน โดยจำนวนระดับที่ต้องการแบ่งคือ 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย คำนวณได้จาก (สมโภชน์ อเนกสุข, 2552)

$$\text{ความกว้างของช่วงคะแนน} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับที่ต้องการ}}$$

แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ใช้เกณฑ์การพิจารณาความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ของคำตอบที่ได้รับจากการให้ข้อมูล มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 32–48 หมายถึง มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 16–31 หมายถึง มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1–15 หมายถึง มีทักษะวิทยาศาสตร์ระดับน้อย

แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ ใช้เกณฑ์การพิจารณาความหมาย ค่าคะแนนเฉลี่ย ของคำตอบที่ได้รับจากการให้ข้อมูล มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 18–24 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 9–17 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1–8 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ระดับน้อย

4.2 วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็มศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบที่ได้รับจากการให้ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีคะแนนเต็ม 48 คะแนน โดยนำคะแนนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ของนักเรียนทั้งชั้น (n=16)

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig (one-tailed test)
ก่อนเรียน	48	30.88	4.41	5.64**	0.000
หลังเรียน	48	38.06	3.73		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียน ($\bar{X}=38.06$, S.D.= 3.73) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=30.88$, S.D.=4.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีคะแนนเต็ม 24 คะแนน โดยนำคะแนนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ของนักเรียนทั้งชั้น (n=16)

ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig (one-tailed test)
ก่อนเรียน	24	14.44	2.42	9.61**	0.000
หลังเรียน	24	20.31	1.62		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียน ($\bar{X}$ =20.31, S.D.=1.62) สูงวก่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =14.44, S.D.=2.42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ แสดงไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (n=16)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจ	4.31	0.79	มาก
2. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.38	0.81	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
3. กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น	4.63	0.62	มากที่สุด
4. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.81	0.40	มากที่สุด
ด้านการวัดผลและประเมินผล			
5. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.50	0.63	มากที่สุด
6. ผู้สอนประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.69	0.60	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			

7. นักเรียนได้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์	4.56	0.81	มากที่สุด
8. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.69	0.48	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.57	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.40) ผู้สอนประเมินผลอย่างยุติธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.60) และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.48)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สามารถอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อค้นพบจากการวิจัยดังนี้

1. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาลงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา โดยการนำ 5 ศาสตร์วิชามาสผสมผสานในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) วิทยาศาสตร์ นักเรียนได้มีการคิดและทำสิ่งใหม่ๆ ตามขั้นตอน และพัฒนาทักษะการสังเกต 2) เทคโนโลยี นักเรียนได้ค้นหาสิ่งใหม่ ๆ ที่นักเรียนอยากรู้ และการเรียนรู้การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การใช้กรรไกรในการตัด แปะ ชิ้นงานในกิจการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการลงความลงความเห็นจากข้อมูลการวัด และการจำแนกประเภทได้ 3) วิศวกรรมศาสตร์ นักเรียนได้ฝึกออกแบบชิ้นงาน และการสร้างแบบจำลองอย่างเป็นระบบ พัฒนาการจัดทำและสื่อความหมายข้อมูล 4) คณิตศาสตร์ นักเรียนได้ใช้เทคนิคการคำนวณเปรียบเทียบคาบวงโคจรของดาวต่าง ๆ ในระบบสุริยะ พัฒนาการใช้จำนวน การพยากรณ์ และการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปกและสเปกกับเวลา และ 5) ศิลปะ นักเรียนได้คิดนอกกรอบและสร้างสรรค์ชิ้นงานและใบงานด้วยการระบายสีอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ (Yakman, 2008) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่างไปจากที่นักเรียนเคยเรียนรู้ทำให้นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น และสนใจจึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางทักษะและความรู้เชิงบวกในการแก้ปัญหาจนนำไปสู่การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการสร้างผลงานทางวิทยาศาสตร์ทำให้ผลงานมีความ

สมบูรณ์ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญญารัตน์ รัตนศิริ (2562) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทักษะกระบวนการทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาเพื่อ พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่เป็นพื้นฐาน 5 ทักษะในระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 ทักษะดังนี้ 1) การตั้งสมมติฐาน 2) การกำหนดและ การควบคุมตัวแปร 3) การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร 4) การทดลอง 5) การตีความ ข้อมูลและการลงข้อสรุป โดยการใช้กลวิธีให้ผู้เรียนได้ทดลองและเรียนรู้ด้วยตนเอง จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ครูกำหนดขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการนำแนวคิดสะเต็มศึกษาที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ตามแนวของกิลฟอร์ด 4 องค์ประกอบ (Guilford, 1956; Torrance, 1972) คือ 1) ความคิดคล่องทางวิทยาศาสตร์ (Fluency) นักเรียนศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ (Flexibility) นักเรียนสามารถวางแผนและลงมือสร้างแบบจำลองเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ได้หลากหลายอย่างสร้างสรรค์และมีการปรับเปลี่ยนและลงมือสร้างแบบจำลองเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3) ความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ (Originality) นักเรียนสามารถนำเสนอความคิดที่แปลกใหม่จากหนังสือเรียนและความรู้เดิม และ 4) ความคิดละเอียดลออทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนสามารถอธิบายสรุปและนำเสนอข้อมูลเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ได้อย่างละเอียดถูกต้องโดยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีกิจกรรมการสร้างสรรค์ชิ้นงานและใบงานที่หลากหลาย เช่น การสร้างแบบจำลองระบบสุริยะ ที่ให้นักเรียนได้แบ่งกลุ่มช่วยกันสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการระบายสี และประกอบรูปร่างของดาวเคราะห์ต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบสุริยะจนเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์สวยงามและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทมาอัสไวณี ตาเย๊ะ และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความคิดสร้างสรรค์ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้มีผลอยู่ในระดับดีและมีคะแนนพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 56.09 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับ เจนจิรา สันติไพบุลย์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด STEAM ร่วมกับการสอนเชิงผลิตภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการและ

ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน มีเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับดีมาก

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความพึงพอใจในด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มที่รวม 5 ศาสตร์มาผสมผสานออกมาเป็นลำดับขั้นตอนที่ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น และได้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นชิ้นงานและใบงานตามจินตนาการที่สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี สำหรับด้านการวัดผลและประเมินผลนั้นนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนโดยให้นักเรียนได้นำเสนอ อธิบายผลงานของตนเองและให้นักเรียนร่วมชั้นเรียนได้แสดงความคิดเห็นความถูกต้องและให้คะแนนร่วมกัน รวมถึงด้านประโยชน์ที่ได้รับหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์มากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดารุณี เฟื่องน้อย และนิวัฒน์ บุญสม (2564) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด STEAM Education เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์และการสร้างผลงานทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ มัสยา บัวผัน (2563) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็ม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติ อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะอาจเป็นเพราะเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่องระบบสุริยะและการปรากฏของดวงจันทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้นมีจำนวนมาก เวลาในการเรียนการสอนอาจจะไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนละเอียดทุกหัวข้อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ และควรนำกิจกรรมและขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรวางแผนเรื่องเวลาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ และควรเผื่อให้เวลาเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ

1.3 ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรคอยดูแลอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรม และคอยช่วยเหลือ กระตุ้นให้ผู้เรียนให้เกิดทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานออกมาได้อย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ควรผสมผสานวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม การใช้ปัญหาเป็นฐาน การใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาร่วมด้วย เช่น เจตคติทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ผลงาน เป็นต้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEAM Education) ซึ่งบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม ศิลปะ และคณิตศาสตร์ เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะที่สำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งถูกขับเคลื่อนผ่านกระบวนการแก้ปัญหา 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Identify a challenge) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนต้องกำหนดปัญหาหรือผู้เรียนต้องทำความเข้าใจ สิ่งที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันเพื่อหาวิธีการหรือสร้างผลงาน/นวัตกรรมช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง (Explore Ideas) เป็นการรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมและประเมินความเป็นไปได้ ข้อดีและข้อเสียเพื่อเลือกแนวคิดหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุด

ขั้นที่ 3 การออกแบบ วางแผน และพัฒนา (Plan and Develop) เป็นขั้นตอนดำเนินการออกแบบวิธีการแก้ปัญหา กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ เป้าหมายและระยะเวลาดำเนินการให้ชัดเจน พร้อมทดสอบแนวคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 การทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluate) เป็นขั้นตอนทดสอบและประเมินผลงานเพื่อแก้ปัญหาโดยผลที่ได้อาจถูกนำมาปรับปรุงและพัฒนาผลลัพธ์ให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่

ขั้นที่ 5 การนำเสนอผลลัพธ์ (Present the Situation) นำเสนอผลลัพธ์ต่อผู้ที่สนใจผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจเพื่อให้เกิดการผลิตและการใช้งานในวงกว้างต่อไป

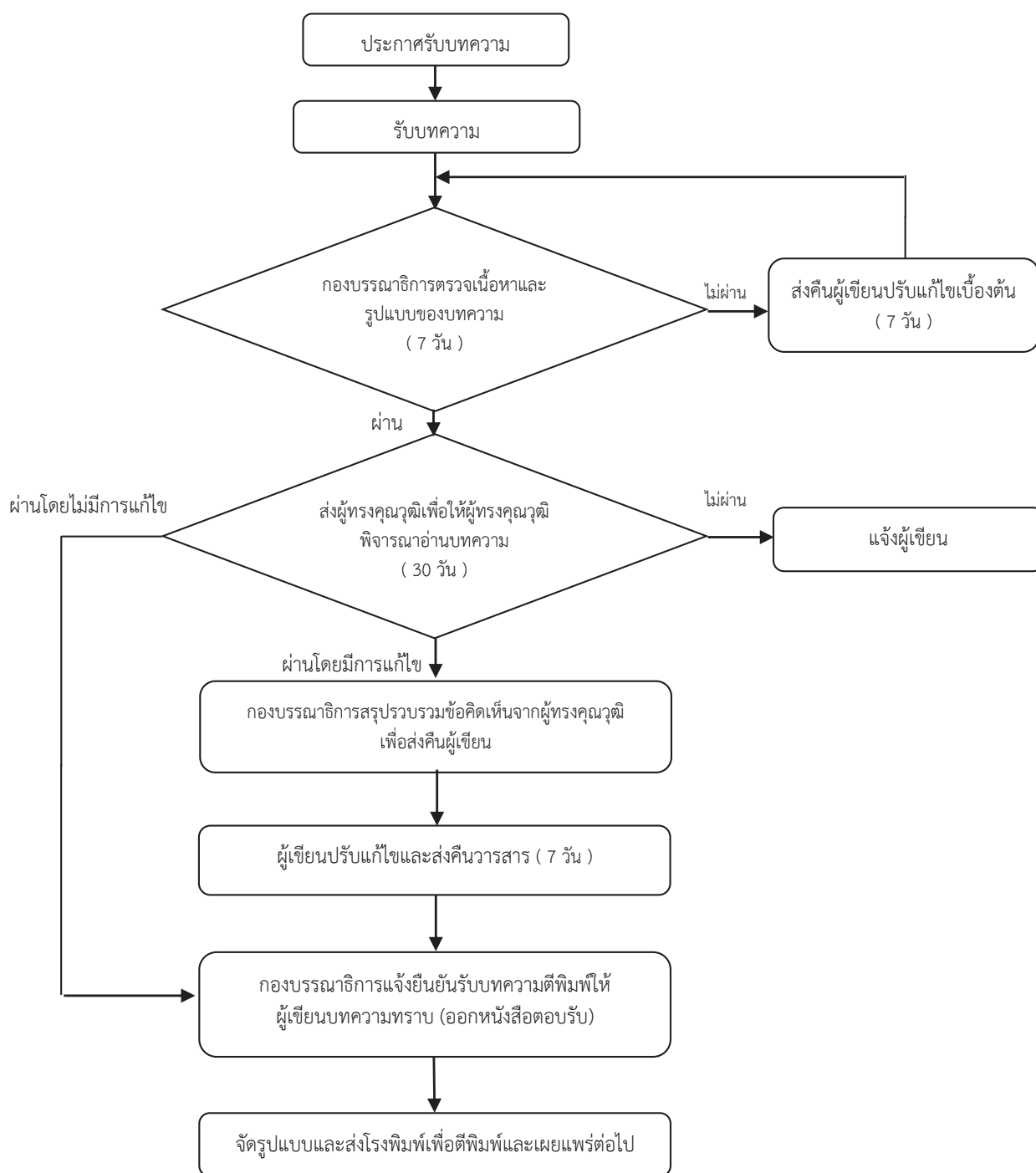
เอกสารอ้างอิง

- จุฬาลักษณ์ สนเกื้อกุล และเมษา นวลศรี. (2565). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องระบบสุริยะ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้เกม. *Journal of Modern Learning Development*, 7(7), 59–73.
- เจนจิรา สันติไพบูลย์ และวิสูตร โพธิ์เงิน. (2561). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด STEAM ร่วมกับการสอน เชิงผลิตภาพเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการและความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(3), 69-85.
- ดารุณี เฟื่องน้อย, และนิวัฒน์ บุญสม. (2564). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์และการสร้างผลงานทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด STEAM Education. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 13(1), 238-257.
- ธัญญารัตน์ รตนหิรัญ. (2562). *การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นัยน เนตร ฌนไสย, ศุภกาญจน์ บัวทิพย์, ณัฐวิทย์ พจนตันติ และบดินทร์ แวลาเตะ. (2566). ผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย*, 18(34), 69-87.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัฒมาอัสไวณี ตาเียะ, ณัฐนิ โมพันธุ์ และมอติ แวดราแม. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(2), 1-14.
- มัสยา บัวผัน. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(2), 203-224.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565). *ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: องค์การค่าครูสภา.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2552). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

- Guilford, J.P. (1956). *Fundamental Statistics in Psychology and Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- National Research Council. (2012). *A Framework for K-12 Science Education: Practices, Disciplinary Core Ideas, and Crosscutting Concepts*. Washington, DC: The National Academies Press.
- Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD]. (2016). *The Skills for Innovation: What Students Should Learn*. Paris: OECD Publishing.
- Partnership for 21st Century Skills [P21]. (2019). P21 Framework: 21st Century Learning Skills for Every Student. *Online*. Retrieved on July 6, 2024, from <https://www.battelleforkids.org/insights/p21-resources/>.
- Torrance. P.E. (1972). *Creative Learning and Teaching*. New York: Book Mead Company.
- Yakman, G. (2008). STEAM Education: an overview of creating a model of integrative education. *Online*. Retrieved on July 10, 2024, from https://www.academia.edu/8113795/STEAM_Education_an_overview_of_creating_a_model_of_integrative_education

ภาคผนวก

กระบวนการพิจารณาบทความของวารสาร “ศรีล้านช้างปริทรรศน์”
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

สำนักงานวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์

สำนักงานรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

253/7 ถนนวิสุทธิเทพ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

โทรศัพท์ 042-830-434, 042-814-978

เว็บไซต์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jslc> อีเมล slc.journal@mbu.ac.th

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บทความพิเศษ บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความทางวิชาการ (Academic Article) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการที่มีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.3 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์วิจารณ์เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร จะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความ จนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

จริยธรรมการตีพิมพ์

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในการพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์

1. บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง
4. ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์แล้ว
5. ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความในวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน
4. หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับรู้

รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

1. **ภาษา** เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยวงเล็บภาษาอังกฤษ ให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ บทความส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับ

2. **การพิมพ์** ให้จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยจัดหน้ากระดาษขนาด A4 ตั้งค่าระยะขอบกระดาษบน 3 เซนติเมตร, ล่าง 2.54 เซนติเมตร, ซ้าย/ขวา 2.54 เซนติเมตร

ชื่อเรื่อง ต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 20 พอยต์ และพิมพ์ภาษาอังกฤษ ด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 14 พอยต์

ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด/หน่วยงาน และ E-mail (อีเมลใส่เฉพาะผู้พิมพ์บทความคนที่ 1) ของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเรียงจากผู้พิมพ์บทความ¹ ผู้ร่วมพิมพ์^{2,3,4} ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 พอยต์ และพิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 12 พอยต์

การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา และพิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 14 พอยต์ ตัวหนา

เนื้อหา พิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 พอยต์ ส่วน Abstract พิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 14 พอยต์

3. **จำนวนหน้า** บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ และงานวิชาการอื่น ๆ ตั้งแต่หัวข้อเรื่องจนถึงเอกสารอ้างอิงควรมีความยาวไม่เกิน 25 หน้า กระดาษ ขนาด B5

4. **การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ** ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centered learning) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย
- 4) สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- 5) ระเบียบวิธีวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง

- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์
- 8) ข้อเสนอแนะ
- 9) องค์ความรู้ที่ได้รับ
- 10) เอกสารอ้างอิง (References)

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกป้อง ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) องค์ความรู้ที่ได้รับ
- 6) เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทนำ (Introduction)
- 2) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 3) บทวิจารณ์
- 4) คุณค่าของหนังสือ
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความวิจัย

หน้ากระดาษขนาด A4

↓ 3 ซม.

→ 2.54 ซม.

← 2.54 ซม.

ชื่อบทความภาษาไทย (TH Sarabun PSK 20 pt ตัวหนา)
TITLE IN ENGLISH (Times New Roman 14 pt ตัวหนา)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ (TH Sarabun PSK 16 pt ตัวหนา)
หน่วยงานต้นสังกัด (TH Sarabun PSK 16 pt)
Author (Times New Roman 12 pt ตัวหนา)
Affiliated agency (Times New Roman 11 pt)
Corresponding Author E-mail (Times New Roman 11 pt)

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(รวมแล้วไม่เกิน 500 คำ) (TH Sarabun PSK 16 pt)
คำสำคัญ:
Abstract (Times New Roman 14 pt ตัวหนา)
(สอดคล้องกับภาษาไทย) (Times New Roman 12 pt)
Keywords: (Times New Roman 14 pt)

บทนำ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ความเป็นมา ความสำคัญ และเหตุผลในการทำวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

วัตถุประสงค์การวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(วัตถุประสงค์) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ระเบียบวิธีวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ผลการวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ตอบวัตถุประสงค์) (TH Sarabun PSK 16 pt)

อภิปรายผล (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(อภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ข้อเสนอแนะ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เอกสารอ้างอิง (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (TH Sarabun PSK 16 pt)

↑ 2.54 ซม.

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความวิจัย

หน้ากระดาษขนาด A4

↓ 3 ซม.

→ 2.54 ซม.

← 2.54 ซม.

ชื่อบทความภาษาไทย (TH Sarabun PSK 20 pt ตัวหนา)
TITLE IN ENGLISH (Times New Roman 14 pt ตัวหนา)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ (TH Sarabun PSK 16 pt ตัวหนา)
หน่วยงานต้นสังกัด (TH Sarabun PSK 16 pt)
Author (Times New Roman 12 pt ตัวหนา)
Affiliated agency (Times New Roman 11 pt)
Corresponding Author E-mail (Times New Roman 11 pt)

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 18 pt)
 (รวมแล้วไม่เกิน 500 คำ) (TH Sarabun PSK 16 pt)
คำสำคัญ:
Abstract (Times New Roman 14 pt)
 (สอดคล้องกับภาษาไทย) (Times New Roman 12 pt)
Keywords:

บทนำ (TH Sarabun PSK 18 pt)
 (ความเป็นมา ความสำคัญ และเหตุผลในการทำวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เนื้อเรื่อง (TH Sarabun PSK 18 pt)
 (เนื้อเรื่องตามประเด็นที่นำเสนอ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

บทสรุป (TH Sarabun PSK 18 pt)
 (สรุปสาระสำคัญของบทความตามเนื้อหาที่ได้กล่าวมา) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เอกสารอ้างอิง (TH Sarabun PSK 18 pt)
 (เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (TH Sarabun PSK 16 pt)

↑ 2.54 ซม.

หลักเกณฑ์ในการเขียนเอกสารอ้างอิง

ใช้รูปแบบ APA (⁶th Edition) เป็นมาตรฐาน โดยสามารถดูตัวอย่างวิธีการเขียนเอกสารอ้างอิง ที่ถูกต้องเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของ APA <http://www.apastyle.org>

1. การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา

1.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ ชื่อผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์)...

ตัวอย่าง สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ (2539) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติการฐาน.....

1.2 การอ้างอิงหลังข้อความ (ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า)

ตัวอย่าง เพียงแต่ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง ผ่องใส เป็นกุศลจิตเกิดขึ้นชั่วครู่หนึ่ง ๆ พร้อมกับความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น (สุขพัฒน์ อนนท์จารย์, 2550 : 55)

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเรื่อง

2.1 หนังสือ

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./ (ครั้งที่พิมพ์)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
กรณีไม่มีชื่อผู้เขียน ชื่อหนังสือ./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 2 คน (ผู้เขียน1 และ ผู้เขียน2)

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 3-7 คน (ผู้เขียน1 ผู้เขียน2 ผู้เขียน3 ผู้เขียน4 ผู้เขียน5 ผู้เขียน6 และผู้เขียน7)

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 8 คน (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ)

ตัวอย่าง

พระเทพบัณฑิต (ธณิศ ชาคโร). (2560). *พระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นาคสามโลก.

สุขพัฒน์ อนนท์จารย์. (2560). *รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นาคสามโลก.

Lamoureux, M. (2013). *Internal controls handbook : The power sector and NERC compliance*. North Charleston : Create Space Independent Publishing Platform.

2.2 บทความ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บรรณาธิการ),/ชื่อหนังสือ./ (ครั้งที่พิมพ์)./ (เลขหน้า)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชาติติยา กรรณสูต. (2547). การสังเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยคุณธรรม พฤติกรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย: การเชื่อมโยงสู่นโยบาย. ในชาติติยา กรรณสูตและขวัญรัก สุขสมฤทัย(บรรณาธิการ). *รายงานการวิจัยคุณธรรมพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย*. (9-125). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

2.3 วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ระดับวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ชื่อมหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาภูมิภวราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2.4 บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่หรือเล่มที่/(ฉบับที่(ถ้ามี))./(เดือน)./เลขหน้า.

ตัวอย่าง

จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2559). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์. 5(1). (มกราคม-มิถุนายน). 9-23.

2.5 รายงานการวิจัย

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง/(รายงานการวิจัย)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

พระมหาภาจิต สุขวรรณดี (สุภาสิดโต). (2547). รายงานการวิจัยการรักษาศิล 5 ของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหาภูมิภวราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาภูมิภวราชวิทยาลัย.

2.6 บทความจากหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี,/เดือนที่พิมพ์,/วันที่/เดือน)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ไทรรัตน์ สุนทรประภัสสร. (2540, 8 พฤศจิกายน). อนาคตจีน-อเมริกา. เดลินิวส์, 6.

Kamnuansilpa, P. (2015, June 20). Lottery reform is running out of chances. *Bangkok Post*, 9.

2.7 แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่เผยแพร่)/ชื่อเรื่อง./ออนไลน์./สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี./แหล่งสืบค้น/แหล่งสารสนเทศ.

ตัวอย่าง

พระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ดร.ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2555). ธรรมประกาศโนบาย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งสืบค้น <http://www.buddhismth.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538970572&Ntype=9>.

CNN Wire Staff. (2011). How U.S. forces killed Osama bin Laden. *Online*. Retrieved on May 3 2011. from <http://www.cnn.com/2011/WORLD/asiapcf/05/02/bin.laden.raid/index.html>

2.8 รายงานการประชุมวิชาการหรือการสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ใน/ชื่อเอกสารการประชุมหรือสัมมนา. (เลขหน้า). /สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

นิธย์ โรจนรัตน์วานิชย์ และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2549). การศึกษาวิเคราะห์และออกแบบระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ใน *เวทีนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3* (48-50). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

2.9 เอกสารของหน่วยงานที่ไม่เป็นเล่ม

ชื่อหน่วยงาน./ (ปีที่พิมพ์,/วันที่/เดือน)/ชื่อของเอกสาร./เลขที่ของเอกสาร (ถ้ามี).

ตัวอย่าง (จดหมายเหตุ)

กรมศิลปากร. (2445, 27 พฤศจิกายน). *ลายพระหัตถ์กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบทูลกรมหลวงเทวะวงษ์วโรปการ*. เลขที่3/197.

ตัวอย่าง (คำสั่ง)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 21 มีนาคม). *เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย*. คำสั่งที่ 0577/2549.

ตัวอย่าง (ประกาศ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 23 มิถุนายน). *เรื่อง เกณฑ์การทดสอบและการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2)*. ประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ตัวอย่าง (ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

รอบรู้นานาชาติ. (2549). กรุงเทพฯ: ภัทรินทร์.

ตัวอย่าง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์และไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์)

ส. กลิ่นหอมหวล. (ม.ป.ป.). แม่คะนึ่ง-น้ำค้างแข็ง คืออะไร. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.